

mm

MUSIKERMAGASINET

NR 1-2019 • UTGÅVA 380 • PRIS 69:–

VI TESTAR

KOMplete 12

ULTIMATE COLLECTOR'S EDITION & KOMplete KONTROL A25 FRÅN NATIVE INSTRUMENTS

19 SIDOR UTBILDNINGSGUIDE

SSL

FUSION

MOTU

8PRE-ES

WAVES

ABBEY ROAD CHAMBERS

ACOUSTIC. ELECTRIC. EVERYTHING IN BETWEEN.

UNLOCK NEW SOUNDS WITH THE AMERICAN ACOUSTASONIC™ TELECASTER.®

Fender®

CRAFTED IN CORONA, CALIFORNIA

VISIT US @
prolight+sound
Hall 8, #F28 / F30

your amp sound to go

ACOUSTIC POCKET AMP

PORTABLE PREAMP FOR ACOUSTIC GUITARS
ALSO AVAILABLE FOR ELECTRIC AND BASS GUITARS

As a serious musician, you know how important it is to preserve your signature sound no matter where you go and where you're at – on stage, at rehearsal or in the studio. Now you can! Introducing the Palmer Pocket Amp Series. Although small and handy, make no mistake, these are no toys but rather serious tools providing you with vast sound possibilities. Be true to your sound, and now take your sound to go.

palmer-germany.com/POCKETAMP

POCKET AMP MK2

BASS POCKET AMP

Palmer® is a registered brand of the Adam Hall Group.

14
**Morgondagens
svenska app-under**
REPORTAGE | KLEVGRÄND

Kan man verkligen göra musik med såna där appar? Och kan man tjäna pengar på att utveckla dem? Jo då, gott folk. Musikermagasinet har träffat utvecklarna Klevgränd, som släpper förträffliga musikappar och plugins i en hisklig fart.

SUSANNE W LAMM

19
**Musikutbildningar
i Sverige HT'19**
19 SIDOR UTBILDNINGSGUIDE

Klarinettisten Anna Malmström har spenderat en stor del av sitt liv till att utbilda sig inom musik. Möt Anna och hennes framtida musikerkollegor när de berättar om sina utbildningar i vår stora utbildningsguide.

ALLAN WILKINSON

TESTER

40 Native Instruments
Komplete 12 & Komplete Kontrol A25
MJUKVARA/KEYBOARD

40

48 Solid State Logic Fusion
ANALOG FLERFUNKTIONSENHET

48

52 Motu 8Pre-es
LJUDKORT

52

60 Waves Abbey Road Chambers
LJUDKORT

60

ÖVRIGT

6 Ledare
CHEFREDAKTÖREN HAR ORDET

8 Aktuellt
PRODUKTNYHETER

66 Nästa nummer
VI BLICKAR FRAMÅT

Ansvarig utgivare
Björn Hansen
031-775 65 51
bjorn@hansenforlag.se

Ekonomi
& prenumeration
Lena Hansen
031-775 65 52
lena@hansenforlag.se

Annonsansvarig
Camilla Hansen
031-775 65 40
camilla@hansenforlag.se

Chefredaktör
Fredrik Hansen
031-775 65 54
fredrik@hansenforlag.se

Redaktör
Patrik Blomqvist
031-775 65 53
patrik@hansenforlag.se

Art Director
Carl J. Alphonse
031-775 65 41
carl@hansenforlag.se

Redaktionen
Datavägen 6B
436 32 Askim
Telefon: 031-775 65 50
lena@hansenforlag.se
musikermagasinet.se

Philip Granqvist
Har arbetat professionellt med ljud i snart 20 år. Arbetar idag med mastring men har även stor kunskap inom inspelning, mix, akustik och det mesta som hör till.

Aron Lamm
Frilansande språkjobbare. Aron är dessutom en Ableton- och iOS-fanatiker som numera gärna kombinerar musik med video.

Gunnar E Olsson
Bluesgitarist, hemstudio-veteran och tidigare chef-redaktör för Musiker-magasinet.

Johannes Oscarsson
Ljudtekniker och radioproducent, inkörd på klassisk musik i riktig akustik. Grottar gärna ner sig i nördiga detaljer gällande digitalteknik och mikrofoner. Utbildad vid högskolan i Piteå.

ISSN 1401-8357

Prenumerationer: Sverige, 12 utgåvor 599:- inkl moms, övriga Norden 900:- inkl frakt. Nyrenumeration sker enklast genom inbetalning på postgiro 63 47 52-0. Ange fullständigt namn och adress på talongen. Adressändring göres på vår hemsida eller via e-post till mm@hansenforlag.se. Nuvarande adress anges. Redaktionen ansvarar endast för beställt material. Eftertryck, helt eller delvis, förbjudet. I tidningens utlottningar och tävlingar svarar pristagarna själva för eventuell vinstbeskattning. Musikermagasinet utges av Hansen Förlag AB.

Stora nyheter

Om ni råkat bläddra förbi omslaget i all hast kanske ni missat att det här numret är ett väldigt speciellt sådant. Vi firar nämligen hela 40 år! Det hela känns ganska överkligt om jag ska vara ärlig. Det är inte många magasin som kan skryta om samma sak och det är tack vare alla fantastiska redaktörer, formgivare och säljare, som arbetat med MM genom åren och som lagt sin personliga prägel på tidningen, som gjort det möjligt. Men viktigast av alla är ju såklart du. Du som stöttat tidningen genom vått och tort, som skrivit till oss när vi gjort ett misstag, och som skrivit till oss när vi gjort någonting bra. Tack ska du ha.

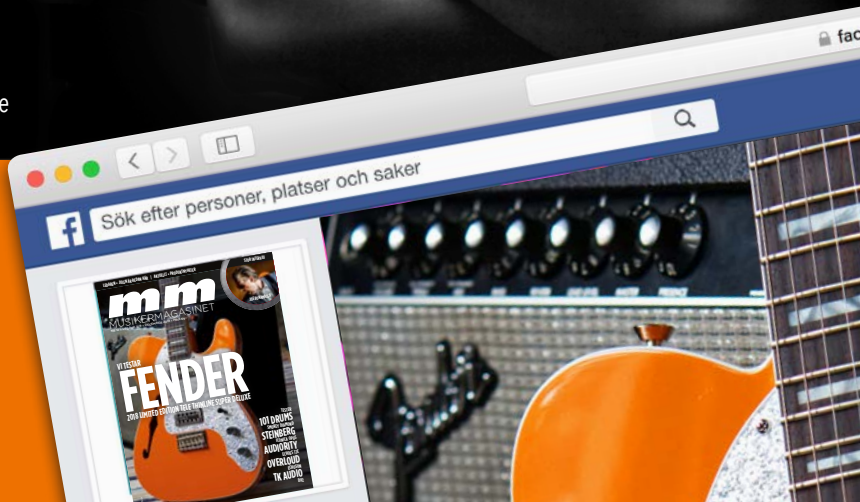
Som sagt, 40 år är ingenting man fyller varje år och med denna födelsedag tänkte vi ge tidningen ett litet ansiktslyft. Vi pratar om några ändrade typsnitt och lite ny grafik, ingenting som tar bort från tidningens innehåll eller kärna. Men det är kul, kul med något nytt för oss alla. Och skulle ni ha några synpunkter på den nya stilen så kan ni ju alltid skriva av er till mig, jag är en ganska bra lyssnare.

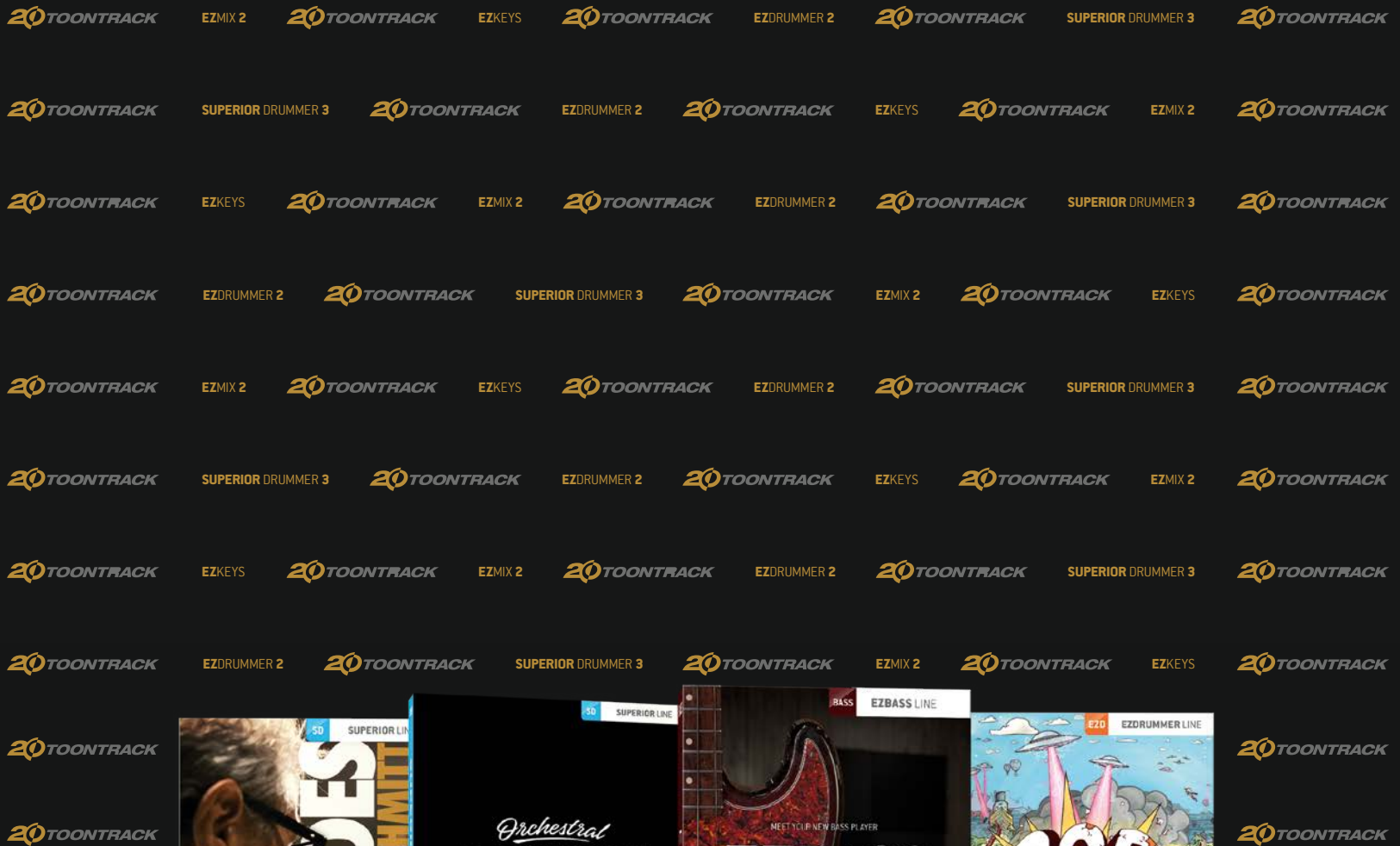
“Stora nyheter” lyder rubriken, och som du räknat ut så bör det alltså komma en till. “Here we go...” MM kommer gå ned till sju nummer per år, från tolv. Det var väl inte så farligt? Negativt, tänker du. Positivt, tänker jag. Med längre tid mellan varje produktion får vi på redaktionen möjligheten att jobba mer djupgående med det vi älskar mer än allt annat, innehållet i MM. Vi tycker att du förtjänar det. Vi har, till exempel, precis börjat med att testa trummor och flera helt nya idéer är på väg ur idéstadiet “as we speak”. Du kan också förvänta dig att se några nya ansikten i medarbetarlistan under året. Och med det sagt så hoppas vi på redaktionen att du som läsare ser lika ljusst på framtiden som vi gör.

Fredrik Hansen
chefredaktör

fredrik.hansen@hansenforlag.se

**Gör som fler än 2000 andra,
följ Musikermagasinet
på Facebook!**

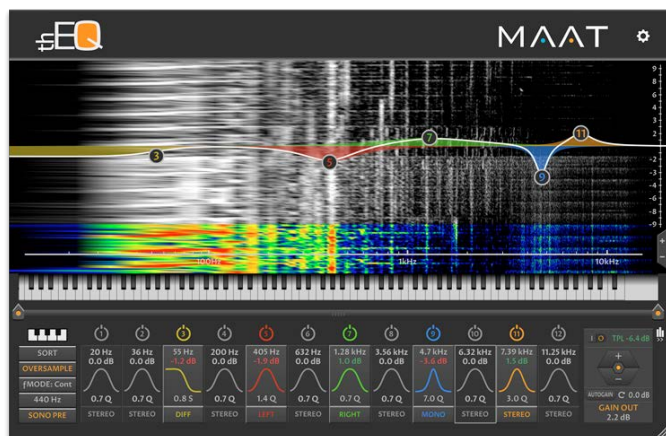

VI FYLLER 20.

Det har nu gått 20 år sedan vi samplade våra första trummor och Drumkit From Hell kom att ändra marknaden i grunden. Det firar vi bland annat med att påannonsera fyra kolosser till releaser under 2019: **Orchestral Percussion SDX**, **Decades SDX**, **Pop Punk EZX** samt en helt ny programvara, **EZbass**.

Håll er uppdaterade på www.toontrack.com.

Algorithmix algoritmer återuppstår som thEQorange

Tyska Algorithmix släppte eq:n LinearPhase PEQ Orange redan tidigt 2000-tal. Trots att pluggen unisont hyllades av både recensenter och användare slog den aldrig igenom bland den breda massan. Kanske för att den var dyr, kanske för att dåtidens datorer inte maktade med. I vilket fall så tyckte amerikanska MAAT att det nu var dags att damma av och uppdatera koden, som släpps under det nya namnet thEQorange.

thEQorange är en eq med linjär fas, en teknik många förknippar med omusikaliska artefakter såsom pre-echo. Men enligt MAAT är thEQorange helt befriad från både tidiga och sena ekon, vilket ska ge ett unikt ofärgat ljud. Till skillnad från originalet, som bara fanns som VST och DX för Windows, kommer thEQorange till både Windows och Mac, i alla vanligt förekommande format. Priset är dock fortfarande väldigt högt, och förmodligen är det få personer som kommer lägga nästan 10 000 kronor på en plugg, hur bra den än är. Pris: 990 dollar.

Tillverkare: MAAT, www.maat.digital

Måla upp en ny ljudbild med Pigments från Arturia

Franska Arturia har de senaste 20 åren levererat en mängd fantastiska mjukvaruinstrument skapade med deras True Analog Emulation-teknik. Nu släpper de Pigments, en hybridsynt som använder sig av både virtuell analog teknik samt vågtabellteknik. Här finns klassiska filter från Arturias tidigare syntar, men även nya moderna filtertyper. Men Pigments stora nyhet är modulationssektionen. Det går att modulera det mesta, från nästan vilken källa som helst, och det finns även en kraftfull randomiseringsfunktion om man saknar uppslag eller vill skapa ljud slumpmässigt. Pigments har även en potent effektprocessor med både insert- och send-effekter, samt en sequencer/arpeggiator – som båda går att koppla till modulationssektionen. Pigments finns för både Mac och Windows, men kolla in systemkraven innan du slår till, det krävs en relativt snabb dator, med ett OpenGL 2.0-kompatibelt grafikkort, för att synten ska fungera. Pris: 199 euro.

Tillverkare: Arturia, www.arturia.com

Epiphone släpper Joe Bonamassa-signatur

Joe Bonamassa ES-335 från Epiphone bygger på Bonamassas egna Gibson ES-335 och kommer med samma klassiska attribut. Mikrofonerna består av två Epiphone ProBucker. Mikrofonerna, hårdvara och svaj är allt i guld, vilket tillsammans med den svartlackade toppen, och mahognyhalsen med ebenholtsinlägg, ger det rätta utseendet. Tyvärr vet vi inte vad gitarren kommer kosta eller när den börjar levereras, med vi vet att den levereras med hårt fodral. Pris: Okänt.

Tillverkare: Epiphone, www.epiphone.com

Mer mättnad med mindre fördröjning från Klevgränd

REAMP bygger på sju analoga förlagor, bland annat rörförstärkare och bandspelare, vilket gör pluggen mångsidig. REAMP är utvecklad med ny teknik som inte belastar datorns CPU så mycket, samtidigt som plugger nästan inte ger någon fördröjning. De analoga förlagorna har analyserats i två dimensioner, vilket tillsammans med fyrbands spektralteknik ger bra ljud och goda inställningsmöjligheter. REAMP fungerar, enligt Klevgränd, lika bra på mixbussen som på enskilda instrument. Plugger finns i de vanligt förekommande formaten för Windows och Mac, mer finns även i en version för iPad. Pris: Win/Mac: 60 dollar, iPad: 20 dollar.

Tillverkare: Klevgränd, klevgrand.se

8 000 ljud att välja på i uppdaterade SampleTank 4 MAX

SampleTank 4 från italienska IK Multimedia är här. Den populära sample-spelaren har fått ett helt nytt gränssnitt, en ny ljudmotor, och såklart nya ljud. SampleTank 4 kommer i tre versioner, SampleTank SE, SampleTank samt SampleTank MAX. Skillnaden mellan versionerna är antalet ljud. SE kommer med 30 GB ljud och 2 000 preset, standardversionen kommer med 100 GB ljud och 6 000 preset, och störst av alla är SampleTank MAX, med hela 250 GB ljud och 8 000 preset. Alla versionerna har fått samma nya gränssnitt och ljudmotor. Gränssnittet är designat för snabbare och enklare handhavande med en mängd nya funktioner. Även ljudmotorn är uppdaterad, vilket gör att ljuden kan strömmas mer effektivt. Pris: SampleTank SE: 150 euro, SampleTank: 300 euro, SampleTank Max: 400 euro.

Tillverkare: IK Multimedia, www.ikmultimedia.com

Mångsidig mikrofon från Aston

Engelska Aston Microphones har de senaste åren släppt flera populära och prisvärda mikrofoner. Nu kommer Stealth, en mikrofon som verkar klara av det mesta. Mikrofonen är, precis som tidigare mikrofoner från tillverkaren, utvecklad i samarbete med The Aston 33. Denna grupp, som idag består av 92 professionella musiker, producenter och tekniker, utvärderar och analyserar Astons mikrofoner, med bland annat dubbla blindtester, för bästa ljud. Resultatet blev alltså Stealth, en mångsidig mikrofon med fyra distinkta ljud. Det går att välja mellan två olika inställningar för röster: en för gitarr, samt en för ett mörkare vintageljud, som enligt tillverkaren påminner om äldre bandmikrofoner. Stealth har även fått en aktiv klass A-förförstärkare inbyggd, som aktiveras automatiskt när mikrofonen matas med fantommatning. Mikrofonen fungerar även passivt, med en extern mikrofonförstärkare. Pris: 339 euro.

Tillverkare: Aston Microphones, www.astonmics.com

musikmesse

Tisdag till fredag
2/4 – 5/4 2019

Boka **biljett online** nu och
spara upp till **15 euro**
➔ musikmesse.com

Bara musik. Och affärer.

Europas största fackmässa för musikindustrin stärker sin profil som **internationell affärsplattform**. Träffa **tungviktare i branschen** och upptäck de viktigaste **nyheterna på marknaden**.

+++ Mötesplats för återförsäljare och verksamma inom musikbranschen från hela världen +++ Nätverksområde i Hall 4.1: förbunds- och affärsområde, lounge och seminariescen +++ Workshops och seminarier – trender och innovativa lösningar +++ Kostnadsfritt affärsprogram för återförsäljare +++ Fantastisk livemusik och spännande event +++ Music Education Center: musik i skolor och på universitet, musikutbildningar och musikterapi +++

Musikens huvudstad: **Musikmesse Festival med fler än 60 konserter** över hela Frankfurt.
Nytt för i år! Lördag 6 april: **Pop-up Market** på **Musikmesse Plaza** – upptäck, upplev och handla!

mattias.dahlquist@sweden.messefrankfurt.com
Tel. +46 7 90 79 68 94

messe frankfurt

Propellerhead släpper en modulärsynt för Reason

Complex-1 är en nyutvecklad modulärsynt från Propellerhead. Synten är enligt tillverkaren en dröm för syntälskare, och kommer med teknik baserad både på Don Buchla och Robert Moogs designer. Ljudmotorn bygger på Propellerhead DSP med x4 översampling och levereras med de flesta moduler man förknippar med modulärsyntar, bland annat oscillatorer, filter, enveloper och mycket annat. För dig som inte arbetat med en modulärsynt tidigare, kan det vara skönt att veta att Complex-1 kommer med över 150 förinställda ljud, och enligt tillverkaren är synten kapabel till allt från klassiska syntljud till esoteriska ljudexperiment. Pris: 99 euro.

Tillverkare: Propellerhead,
www.propellerheads.com

Möt Bolt – en ny synt från Nektar Technology

Nektar Technology, som är mest kända för deras kontroller och midi-keyboards släpper nu Bolt som bygger på helt ny teknik utvecklad av Nektar tillsammans med Professor Dr. Udo Zoelzer från Helmut-Schmidt-Universitetet i Hamburg, Tyskland. Tekniken kallas Harmonics-syntes, och ska enligt tillverkaren ge helt nya ljud och funktioner. Bland annat krävs det inte många knappar och reglage för att styra Bolt, istället sköter själva oscillatorerna det mesta av jobbet, med bara två reglage. Nektar menar att Bolt med detta arbetssätt påminner mer om en äldre analogsynt, där varje justering av synten låter bra, även om man inte vet vad man gör. Bolt finns som VST, VST3 och AU, för 64-bitars Mac- och Windowsdatorer. Pris: 99 dollar.

Tillverkare: Nektar Technology, nektartech.com

Falcon – ny overdrivepedal från Crazy Tube Circuits

För ett par år sedan utvecklade Crazy Tube Circuits en gitarrförstärkare som skulle låta både som en Tweed och som en Princeton. Resultatet blev så lyckat att Crazy Tube Circuits bestämde sig för att lansera tekniken i pedalform, vilket ledde till overdrivepedalen Falcon. Falcon använder sig av JFET-teknik för att noga emulera originalkretsarna. Crazy Tube Circuits menar på att de genom denna teknik ger rättvisa åt både överstyrda och rena ljud. Även kompression från förstärkaren och rörlriktheten är korrekt emulerade, vilket gör pedalen mer dynamisk med bättre respons. Pris: 169 euro.

Tillverkare: Crazy Tube Circuits,
crazytubecircuits.com

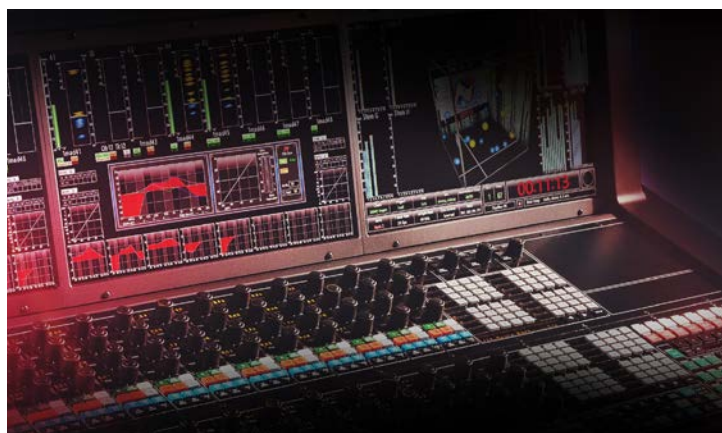

Japansk baspreamp med svensk design

Baspreampen Acoustic 360 var mycket populär under det sena 1960- och det tidiga 1970-talet. Den går bland annat att höra på inspelningar från Led Zeppelin och Fleetwood Mac, och det var den föredragna preampen för den legendariska basisten Jaco Pastorius. Nu släpper Japanska One Control en egen variant av preampen i pedalform, utvecklad av svenska designern Björn Juhl. På One Controls hemsida berättar Björn ingående om sina erfarenheter av preampen och dess historiska betydelse. Väl värt att läsa, även om man inte spelar bas. Pris: 169 dollar.

Tillverkare: One Control,
www.one-control.com

Digitalt Nevebord för UAD-plattformen

Universal Audio har släppt, tillsammans med AMS Neve, en emulering av det klassiska filmproduktionsmixerbordet DFC. Enligt AMS Neve mixas det mesta av film ljudet i Hollywood på ett DFC-mixerbord, och det återfinns bland annat hos Warner Bros, Disney, Fox och Skywalker Sound. Nu har AMS Neve tillsammans med Universal Audio portat över koden till UAD-plattformen. Till skillnad från många andra digitala emuleringar, ska denna emulering vara exakt, då både DFC-bordet och UAD-plattformen använder sig av samma flyttalsarkitektur. Alla funktioner från kanallimpan på ett DFC-mixerbord är tillgängliga i den nya pluggen, inklusive kompressor, expander, dynamisk gate, eq, limiter, TFT-mätare och hela arbetsflödet. Pris: 299 dollar.

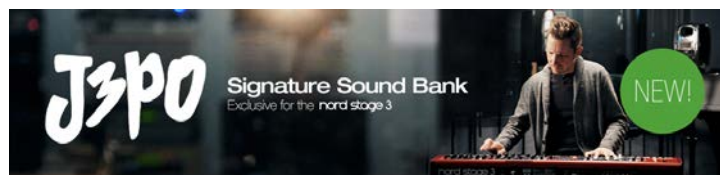
Tillverkare: Universal Audio, www.uadio.com

Analog modulation från den galna finska professorn

Finska Mad Professor, kanske mest kända för sina dist- och overdrivepedaler, annonserade nyligen en ny analog modulationspedal för elgitarr.

Den nya modulationspedalen går under namnet Double Moon och är bestyckad med inte mindre än elva olika modulationstyper, alla helt analoga. Du hittar tre chorus, tre dual chorus, tre flanger-effekter samt flanger+chorus, och ett vibrato. Det går att justera djup, ton, kontroll och hastighet för varje effekt, och enligt tillverkaren fungerar pedalen för allt från milda svepande effekter till mer djupa och snabba chorus. Double Moon är en kompakt pedal som strömförsörjs via batteri eller adapter, och pedalen kommer med true bypass. Pris: 295 euro.

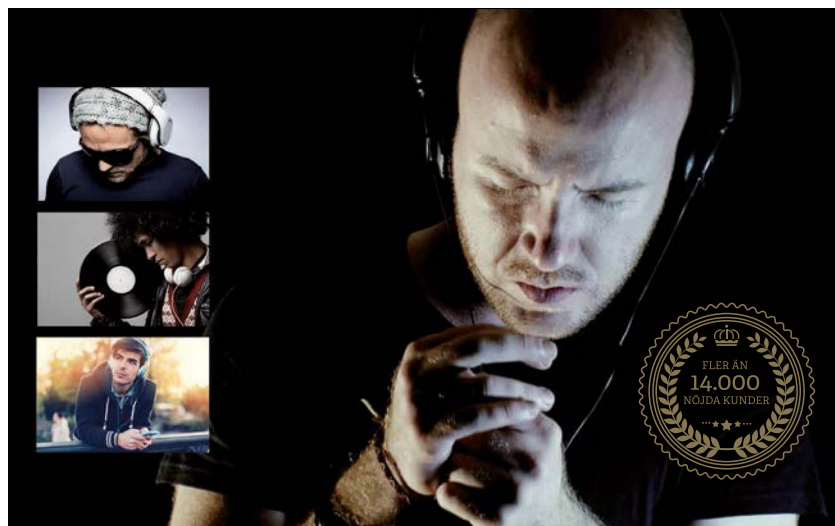
Tillverkare: Mad Professor, www.mpamp.com

Nya ljud till Nord Stage 3

Julian "J3PO" Pollack är en eftertraktad amerikansk producent och keyboardist som bland annat har spelat med The Lesson GK och Marcus Miller. Han är känd för sina funkiga och experimentella retroljud, som du nu kan ladda ner till din Nord Stage 3 utan kostnad. Ljudbanken, som går under namnet J3PO, är uppdelad i sex delar: Vinyl/Lo-Fi keyboards, Hip-Hop/The Lesson, Retrowave/80s Synths, Weird Things, Leads/Arps/Miscellaneous samt Bass + Keys patches. Totalt rör det sig om 50 nya patchar och de flesta av ljuden har även ytterligare dimensioner att utforska med hjälp av modulationshjulet, kontrollpedaler och aftertouch. Pris: Gratis.

Tillverkare: Clavia, www.clavia.se

**Det har aldrig varit enklare att
BESTÄLLA CD & VINYL!**

CD + 4 SID DIGIPAK från 50ex.

12" VINYL + STANDARD SLEEVE från 100ex.

Testa oss NU - använd rabattkod*: mm18 *Gäller CD

you play. we print.

skivtryck.se
0470-74 29 00

Tre små gitarrförstärkare från Blackstar

Blackstar Amplifications annonserade inför NAMM 2019 att man kommer släppa tre klass-A-rörförstärkare under namnet Studio 10. Studio 10 är en serie med 10-watts-förstärkare som alla har hämtat inspiration från äldre förlagor. Det som skiljer förstärkarna åt är framförallt förstärkarrören. Studio 10 går att få med KT88-, EL34- eller 6L6-rör. Studio 10 KT88 ska ge ett modernt och dynamiskt ljud, Studio10 EL34 ett klassiskt brittiskt ljud och 6L6-varianten ett klassiskt ljud amerikanskt ljud. Alla tre gitarrförstärkarna kommer med samma högtalare, en 12" Celestion Seventy-80, samt reverb. Pris: 499 pund.

Tillverkare: Blackstar Amplifications, www.blackstaramps.com

Stark och lätt aktiv högtalare från HeadRush

Under NAMM 2019 passade HeadRush på att visa upp en nya aktiv högtalare för gitarrister, HeadRush FRFR-108. Högtalaren är tänkt för gitarrister som använder sig av en gitarrprocessor och som behöver mer volym på scen eller i replokalen. Högtalaren är bestyckad med ett 8-tums element samt en diskant, och det hela förstärks med ett slutsteg på 2 000 watt. Du hittar även två ingångar för TRS- eller XLR-kontakt, en enkel eq samt en balanserad XLR-utgång. Allt i en högtalare som väger under 9 kilogram. Pris: 229 pund.

Tillverkare: HeadRush, headrushfx.com

Semimodulärt från Behringer

Crave är en semimodulär monosynt vars ljudmotor är byggd kring samma VCO som används i Prophet 5 och SH-101, 3440 VCO. Det valbara hög- och lågpasfilteret kommer från Behringers Model D Minimoog-klon, och du hittar även LFO:s och envelope, allt det där som man förväntar sig av en analog monosynt. Då Crave är en modulärsynt finns det gott om kopplingspunkter, hela 32 jack finns att tillgå direkt från ovasidan på synten. Crave har även begåvats med en step-sequencer med åtta banker om åtta sekvenser, med upp till 32 noter per sekvens. Pris: 149 euro.

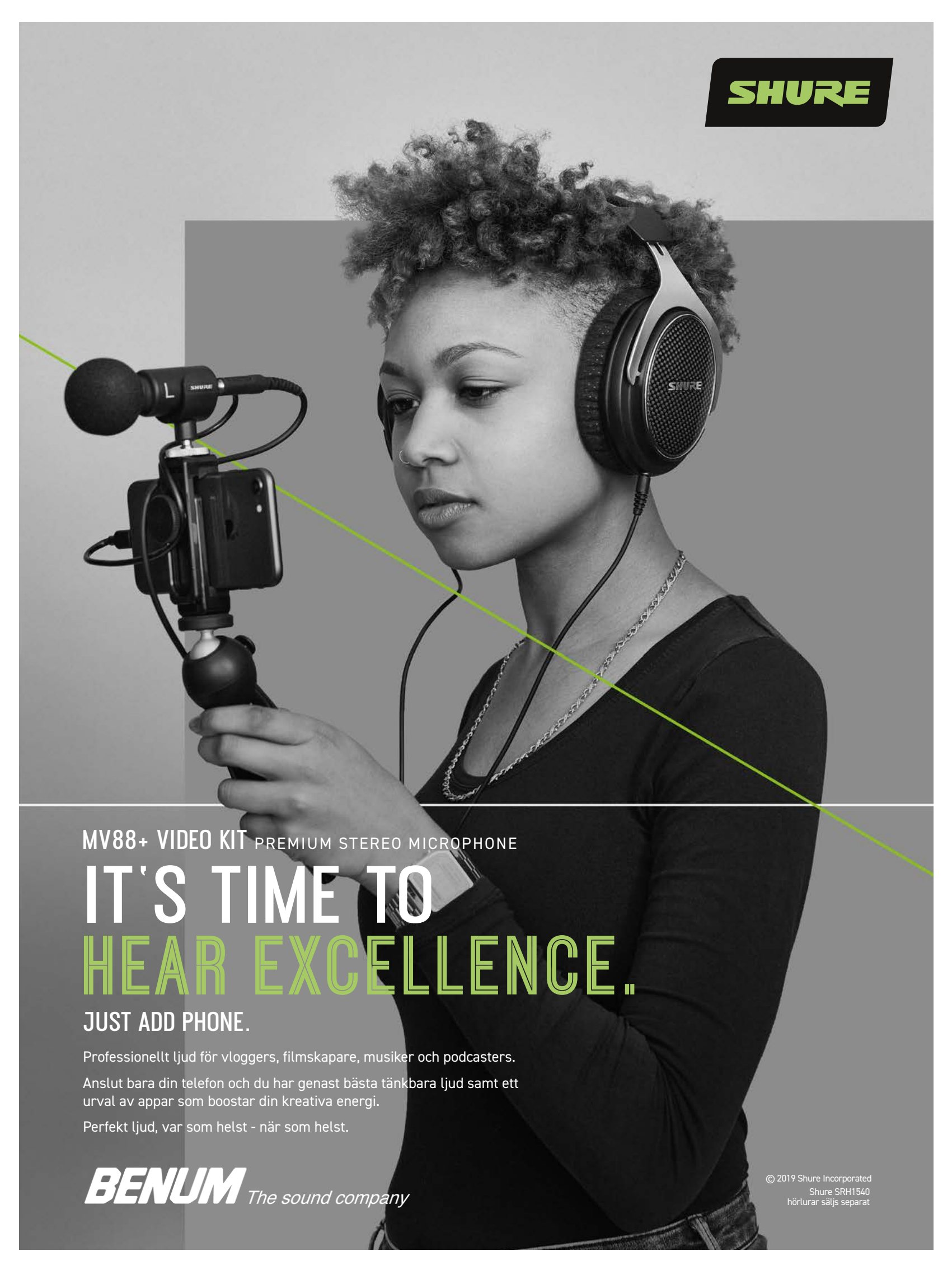
Tillverkare: Behringer, www.behringer.com

Neumann släpper en studiohörlur

Neumann är legendariska som tillverkare av mikrofoner, och har även studiohögtalare av hög kvalitet i sin produktportfölj. Men hörlurar har lyst med sin frånvaro, fram till nu. Neumann NDH 20 är en sluten hörlur tänkt för studiobruk såsom lyssning, mixning och editering. Hörluren är byggd kring Neumanns nydesignade 38-millimeters neodymium-membran, vilket ska ge låg distorsion och hög känslighet. NDH 20 har, enligt Neumann, en linjär ljudbalans som påminner om deras studiohögtalare, samtidigt som de är lätta och bekväma, vilket gör att det går att använda hörlurarna under en längre period utan att det blir obekvämt. Neumann slår även ett slag för att hörlurarna, trots sin slutna karaktär, saknar de artefakter man normalt förknippar med slutna hörlurar, vilket gör NDH 20 lämplig för kritisk lyssning i stökiga miljöer. Pris: 499 dollar.

Tillverkare: Neumann, en-de.neumann.com

SHURE

MV88+ VIDEO KIT PREMIUM STEREO MICROPHONE

IT'S TIME TO HEAR EXCELLENCE.

JUST ADD PHONE.

Professionellt ljud för vloggers, filmskapare, musiker och podcasters.

Anslut bara din telefon och du har genast bästa tänkbara ljud samt ett urval av appar som boostar din kreativa energi.

Perfekt ljud, var som helst - när som helst.

BENUM *The sound company*

© 2019 Shure Incorporated
Shure SRH1540
hörlurar säljs separat

Text: Aron Lamm
Bild: Susanne W Lamm

Morgondagens svenska app-under

Kan man verkligen göra musik med såna där appar? Och kan man tjäna pengar på att utveckla dem? Jo då, gott folk. Musikermagasinet har träffat utvecklarna Klevgränd, som släpper förträffliga musikappar och plugins i en hisklig fart.

Klevgränd tillhör en exklusiv skara apputvecklare som i iOS-världen uppnått vad man kallar "name recognition" utan att redan på förhand vara ett känt märke. Allt fler världen över blir bekanta med apparna med de ibland lite knäppa svenska blinkningarna i namnen: Korvpressor, Kuvert, Enkl, Gaffel, och så klart vokalsynten Jussi.

Genom att i högt, stadigt tempo spotta ur sig högkvalitativa, snygga och slimmade appar, som känns skapade direkt för iOS, har de gjort mig allt mer nyfiken på vilka de är. Så en slaskig januaridag fick jag träffa tre av dem, i deras nya lokaler på Timmermangatan i Stockholm. Ursprungligen huserade de så klart just på Klevgränd, vid slussen, under den berömda Stomatolskylten.

Sebastian Rilton, Mikael Sundin och Tobias Engström (för dagen i sällskap av sin lilla dotter Amanda) utgör en del av den expanderande "sfären", som de själva kallar det med glinten i ögat, på ett tiotal personer. Förutom att utveckla appar och plugins gör de kreativa jobb inom musik, ljudläggning och videoproduktion. Att de är en lite större grupp, med olika kompetenser, har gjort det möjligt att sköta allt in-house, från programmering, till design, till marknadsföring. Samtidigt är de inte så många att de glider isär.

– Vi är tillräckligt få för att kunna ha en öppen diskussion. Det är nog jobbigare på Korg, till exempel, konstaterar Mikael.

Klevgränd uppstod ur ett gäng studiekamrater från musikhögskolan, som ursprungligen frilansade var för sig och ihop i en delad lokal. Den första pluggen/appen, SquashIt, skapades 2015 lite av en slump av utvecklaren Johan Sundhage (som numera jobbar på distans från Tranemo). Det blev en plugg till, och därifrån växte den delen av verksamheten. Sedermera tillkom fler personer, och på den vägen är det.

– Tanken är att vi ska fortsätta växa, i lagom takt, säger Tobias.

Av musiker, för musiker

Att de alla är musiker i grunden är centralt, inser man snabbt när man talar med dem. Och det märks i produkterna. De är snygga och inbjudande, men fokus ligger på användbarhet – av musikmakare, för musikmakare. Och de saknar helt den gimmickfaktor som en del musikappar dras med.

– Det ska vara verktyg. Så fort det blir leksaker är det en grupp som inte är beredd att betala, tror vi, säger Tobias.

Bakom alltsammans ligger också ett långsiktigt tänkande, där man hela tiden byggt från grunden. I iOS-appvärlden, som i alla andra digitala ekosystem som blir stora snabbt, finns det folk som är redo att slänga in stora pengar på något som ska bli nästa stora grej – och en hel del utvecklare som tror att de ska kunna uppfinna just den här grejen. De allra flesta av dessa idéer kommer dock inte att bli någon dunderhit som förändrar sättet vi använder våra telefoner eller iPads på, och därmed inte heller dra in de pengar som finansierarna så klart hoppats. Många utvecklare med den här sortens idéer försvinner lika fort som de dyker upp.

Klevgränd har aldrig gått den här vägen, utan byggt sitt lilla app- och pluggimperium en produkt i taget. Det finns något sympatiskt ursvenskt i deras lagom stora, platta, välfungerande grupp, där kreativitet och nördighet lever sida vid sida med hårt arbete och nyktert ekonomiskt tänkande. Om det ska växa fram ett svenskt under inom musikappar så känns det här som rätt givna ingredienser.

Eftersom deras appar också finns som desktop-pluggar (en bransch där man som bekant kan ta mer betalt) är de nu i en position där själva utveckladelen av bolaget är ekonomiskt självgående. Den behöver varken stöd från övrig verksamhet eller några kapitalinjektioner utifrån.

Högt släpptempo

Det höga släpptempot har en ekonomisk poäng i den här modellen

Mikael Sundin, Tobias Engström med dottern Amanda och Sebastian Rilton.

(många bäckar små) men fungerar även som ett slags marknadsföring i sig själv.

– Det är lättare att hålla sig relevant på så sätt, än om man har väldigt glea släpp, säger Sebastian.

Tempot i sin tur möjliggörs delvis av att alla inblandade faktiskt är musiker, med gemensamma erfarenheter och gemensamt språk.

– Det blir inte så många vändor. Alla förstår varandra snabbt, säger Tobias.

Det här har byggt en användarbas som ger goodwill och värdefull återkoppling. Appstore har enorm räckvidd, och det finns gott om entusiastiska hobbymusiker som upptäckt iOS. Framgången med apparna har stärkt självförtroendet för att vända sig till "proffsen" på desktopdatorerna, där många ännu tycks tänka på iOS som mindre seriöst.

– Jag får känslan av att de två världarna aldrig riktigt möts, säger Mikael.

Hittills har Klevgränd sett till att doppa tån i det mesta i effektväg, och även producerat ett gäng välljudande instrument. Deras portfolio rymmer allt från brusreduceringsappen Brusfri (som blivit populär i postproduktionskretsar) till vintage-sound-appar och allt däremellan i traditionella effekter och produktions- mix- och mastringsredskap.

Apparna känns inte som om de byggts för någon med väldigt färdiga idéer om hur saker ska låta, men de är inte heller frejdiga skutt rakt ut i det okända. De bygger på välbekanta koncept, men ofta med nyskapande twistar, vare sig det är i hela upplägget, som i multibandsdelayet Vandelay, eller i detaljerna, som att man kan ställa in hur skruttig man vill att "högtalarkabeln" ska vara i DAW LP. Utseendemässigt finns en kontinuitet, men också en lekfullhet och variation. Till exempel har gränssnittet till alla instrument i "Kanvas"-serien ursprungligen målats i akvarell.

Sebastian Rilton och Mikael Sundin framför datorerna.

Keep it simple

Enkelhet är ett genomgående drag, inte bara i design, utan också i funktion. Det här tänket är i viss mån sprunget ur iOS-kulturen, med tydligt avgränsade, enklare verktyg menar Tobias:

– Vi tänker inte att vi ska bygga något rymdskepp, utan det ska lösa en specifik grej.

Ledstjärnan är hela tiden de egna uppslagen och idéerna, lusten och kreativiteten. Det finns ständigt fler idéer än de hinner förverkliga, och vanligtvis har de två parallella projekt igång. För närvarande håller de på med en bas- och gitarrförstärkarsimulator som har "en ny och rätt annorlunda metod för att skapa ett sound". Klevgränd har också ambitioner att göra både sina egna appar och hela den digitala musikvärlden mer inkluderande, för att bredda användarna bortom de typiska 20–50-åriga männen. Bland annat ger de bort produkter till olika kvinnligt drivna konstellationer.

Vi hamnar i ett bredare samtal kring musik i iOS. Jag kastar fram min teori om att vi fortfarande inte riktigt listat ut hur vi ska använda de numera väldigt kraftfulla pekskärmsevenheterna i musikmakandet. Den där revolutionen som såg ut att ligga alldeles runt hörnet 2013 har liksom uteblivit. Tillväxten är stadig, men går långsammare än vad många trott.

– Det är väl en tidig och envis dröm bland alla utvecklare att den världen skulle explodera mer än vad den gjort, säger Sebastian.

Det bor ett moment 22 i alltsammans: Pekskärmssparadigmets enkelhet och direkthet öppnar för massor av bra enskilda idéer som man gärna vill bygga ihop, men ingen har lyckats komma på ett alternativ till det klassiska DAW-konceptet. Även de bästa försöken i traditionella DAW-spår i iOS känns aviga och plöttriga – och lite som att gå över ån efter vatten om man redan har en hygglig musikdator. Ingen av de församlade Klevgrändarna gör heller normalt sin musik från ax till limpa i iOS, utan använder det snarare som ett skissblock, ett kreativt verktyg.

Även i det här perspektivet tycks dock Klevgränd ha positionerat sig smart. Man utvecklar i stort sett alla produkter från scratch parallellt till desktop och iOS, vilket innebär att man kan få det mer lönsamma plugin-segmentet med sig, utan att tumma på användarvänligheten för pekskärm användarna.

– Det har nog varit en fördel. Vi tänker design lite annorlunda, säger Tobias.

Kvalitetstänkande

Det finns många appar från lite större utvecklare som är portade desktop-pluggar. De kan vara helt förträffliga och prisvärda, men med frustrerande gränssnitt, eftersom man inte orkat/haft råd tänka om det i grunden för appversionen. I andra änden finns vissa ensamvargar bland utvecklarna som är tekniskt briljanta, men kanske inte riktigt orkar bry sig om att utförandet ska bli snyggt och inbjudande. Ingen i Klevgränd är professionell designer, men deras konsultbakgrund har format ett kvalitetstänkande, tror Tobias.

– Det måste vara bra för alla. Det måste vare en leverans som håller hela vägen.

Kanske är det just den sortens strävsamhet som Klevgränd representerar, snarare än någon som medvetet försöker pressa fram något med riskkapital i ryggen, som i slutänden kommer att producera den där stora idén som iOS liksom tycks gå och vänta på?

För Klevgränds del handlar det snarast om att någon av dem ska få den där snilleblixten. Idéerna kommer ofta från att utvecklarna "ramlar över" någonting som Sebastian uttrycker det. Och allt eftersom företaget växer, stabiliseras, och samlar på sig tekniska lösningar, blir det allt mer redo för ett lite större projekt.

– Om det droppar ner en riktigt bra idé, så, säger Mikael. **mm**

Mer om Klevgränd och deras produkter hittar man på klevgrand.se

NYHET!

DITT LJUD I VARJE SITUATION MED NYA EBS MICRO BASS 3

Ett helt nytt analogt 'multi-verktyg' för basister – med integrerad teknik från ett par av EBS mest älskade förstärkare.

PRESTANDA: SIGNALSTYRKA ENLIGT PROFESSIONELL STANDARD FÖR MIXERBORD (+/-15 VOLT). 2-KANALER (DRIVE & CLEAN) SOM KAN KÖRAS PARALLELLT ELLER I SERIE. DUBBLA XLR-UTGÅNGAR (POST & PRE EQ ELLER STEREO). BLEND KONTROLL MELLAN KANALERNA. NY, FÖRBÄTTRAD HÖRLURSFÖRSTÄRKARE. AUX INGÅNG. EFFEKT LOOP (MONO ELLER STEREO). KOMPRESSOR. INBYGGD STÄMAPPARAT. TVÅ OLIKA DRIVE-MOTORER MED TRE OLIKA DRIVE KARAKTÄRER. BRIGHT, CHARACTER & BYPASS FILTER (CLEAN). 9V DC ADAPTER INKLUDERAD. INTRODUKTIONSPRIS: **3865:-***

* Beräknas leveransklar under mars månad. Mer detaljerad information på hemsidan, ebssweden.com. Vi förbehåller oss rätten till ändringar.

WWW.EBSSWEDEN.COM

mm

MUSIKERMAGASINET

ANNA MALMSTRÖM

Möt Anna och hennes framtida musikerkollegor när de berättar om sina utbildningar.

MUSIK- UTBILDNINGAR I SVERIGE HT'19

Nu är den återigen här – Musikermagasinet's guide för dig som vill studera musik. Här kan du ta del av en lista över svenska eftergymnasiala musikutbildningar med korta presentationer om vad utbildningen erbjuder samt länk till respektive skolas hemsida för vidare information. I de gråtonade rutorna kan du läsa allmän info om CSN, musikhögskolorna och studieförbunden, och i de orangea finner du berättelser från personer som studerar och har studerat vid några av de olika utbildningarna listade i den här guiden.

Välkommen till Musikermagasinet's guide till utbildningar!

Det mest upplyftande med hela processen av att sätta ihop den här guiden är att se hur passionerade och positiva alla studenter och ledare är runt om i landet. Jag får chansen varje år att prata med flera studenter och alumner, rektorer och prefekter, lärare och utbildare och deras engagemang smittar verkligen av sig. Intresset för musik tycks öka för varje år som går. I år är utbildningslistan den längsta vi någonsin skrivit. Något verkar vi ju göra rätt i musiksverige. Vi på MM hoppas att den här guiden inte bara informerar dig om alla oändliga möjligheter som finns för dig som vill utvecklas musikaliskt, utan också inspirerar dig till att ta det där första klivet in i den varma gemenskapen som är utbildningsväsendet i Sverige. Låt vår utbildningsguide bli din språngbräda till ett mer musikaliskt vuxenliv!

Fredrik Hansen, Chefredaktör

EFTERGYMNASIALA UTBILDNINGAR

All slags utbildningar efter gymnasiet, som till exempel folkhögskola, högskola eller universitet, kan kallas eftergymnasiala. Det är sådana vi listar i denna bilaga och vi har valt att främst fokusera på heltidsstudier som sträcker sig över ett år eller mer. Det kan vara värt att tänka på att de flesta utbildningar kräver en mindre avgift om några tusenlappar per termin för att täcka hyra av instrument, studio, transporter och liknande.

FOLKHÖGSKOLA

Folkhögskola är en nordisk skolform för vuxenutbildning, och eftersom deltagarna ofta kommer från andra platser erbjuds vanligtvis boende på skolan. Man tillhandahåller oftast behörighetsgivande/allmänna kurser (de liknar gymnasiestudier och är ett alternativ till komvux) och profilkurser (som är mer specialiserade med fokus på en viss inriktning).

HÖGSKOLA OCH UNIVERSITET

Den högsta nivån på utbildning i Sverige är högskola och universitet. På högskolan läser man in poäng, oftast 30 högskolepoäng (hp) per termin. 1,5 hp beräknas motsvara en veckas heltidsstudier. När de antal poäng som krävs uppnåtts är utbildningen klar och man får en examen. 180hp motsvarar 3 års studier och ger en kandidatexamen, 210h, motsvarar 4 års utbildning och ger en magisterexamen och 240hp motsvarar 5 års utbildning och ger en masterexamen. I det fall det rör sig om lärarutbildning utfärdas en lärarlegitimation efter erlagd examen. En examen kan öka chanserna att få jobb. När universiteten utbildar inom ämnet musik rör det sig ofta om inriktningar som musikvetenskap och liknande.

MUSIKHÖGSKOLAN
Ingesund

MUSIK 60 MUSIKLÄRARE KONSTNÄRLIG KANDIDAT MUSIKPRODUCENT

Se hela vårt program- och kursutbud på kau.se/mhi

MUSIKHÖGSKOLORNA

Musikhögskolorna benämns ibland lite högtidligt för musikkonservatorium (i Köpenhamn och Oslo kallas de fortfarande så). Här erhålls de högsta utbildningarna inom musik och inriktningarna är många. Du kan bli instrumentalist, kompositör, arrangör, musiklärare, kyrkomusiker eller gå vidare till magister- eller masternivå.

Högskolan för scen och musik, Göteborg

www.hsm.gu.se

Kungliga musikhögskolan, Stockholm

www.kmh.se

Musikhögskolan Ingesund

(sorterar under Karlstads universitet)

www.imh.kau.se

Musikhögskolan Malmö

(sorterar under Lunds universitet)

www.mhm.lu.se

Musikhögskolan Piteå

(sorterar under Luleå tekniska universitet)

www.ltu.se

Musikhögskolan Örebro

(sorterar under Örebro universitet)

www.oru.se

Stockholms musikpedagogiska institut (SMI)

www.smi.se

Kungliga Musikaliska akademien är ingen utbildningsanstalt i vanlig mening men är likväl en tung instans inom svenskt musikliv. Akademiens verksamhet består bland annat av en omfattande stipendiegivning och man har ett rikt samarbete med landets musik- och operahögskolor. Man delar också ut ett flertal priser och belöningar till framstående musiker och tonsättare. Dessutom verkar akademien som opinionsbildare och remissinstans i musikpolitiska frågor.

www.musikaliskaakademien.se

UTBILDNINGSLISTAN

(hp=högskolepoäng)

Kort om ansökningstider

Webbanmälan för Högskolor och universitet öppnar i regel den 15 mars och har sista ansökningsdag för utbildningar på hösten den 15 april, men vissa avvikelser kan förekomma. När det kommer till folkhögskolor och andra instanser finns inget gemensamt sista ansökningsdatum. Det är alltså en god idé att se respektive skolas hemsida för korrekt och uppdaterad information samt eventuella kursavgifter. Listan innehåller även studieförbund.

Vi reserverar oss från felaktig information om de skolor som inte lämnat in ny information.

Andra viktiga datum

7 maj – Sista dag att betala anmälningsavgift eller styrka avgiftsbefrielse

April–Juni – Kontrolluppgifter

20 juni – Sista kompletteringsdag

11 juli – Antagningsbesked med svarskrav

26 juli – Sista svarsdag

1 augusti – Andra antagningsbeskedet

Balettakademien, Folkuniversitetet i Göteborg

Treårig musikallinje med följande ämnen: sång, tal, musikalteater och scenframställning samt klassisk balett, jazz, stepp och musikalhistoria.

www.folkuniversitetet.se

Billströmska folkhögskolan, Tjörn

Ett- eller tvåårig musiklinje som förbereder dig som vill söka till högre musikutbildning. Mycket ensemblespel. Även allmän kurs med inriktning musik.

www.billstromska.fhsk.se

Birka folkhögskola, Jämtland

Ett- eller tvååriga musikerutbildningar inom songwriting och digital produktion, jazz, klassiskt eller folkmusik.

www.birka.fhsk.se

Birkagårdens folkhögskola, Stockholm

Ett- eller tvåårig klassisk musiklinje. Ettårig rock-musiklinje. Här möter du en stimulerande miljö

där prestationsångest aktivt motverkas och där var och en ges de bästa förutsättningarna för sin utveckling. Studierna bedrivs på heltid och ger god förberedelse till såväl högre musikutbildning som fortsatt musicerande i andra sammanhang. Skolan erbjuder även preparandkurser, distanskurser och andra kortare kurser.

www.birkagarden.fhsk.se

Biskop Arnö Nordens folkhögskola, Bålsta

Ettårig låtskrivutbildning. Erbjuder även påbyggnadskurs till låtskrivarutbildningen.

www.biskopsarno.se

Bollnäs folkhögskola, Gävleborg

Musiklinjen vid Bollnäs folkhögskola har inriktningar inom jazz, blåsinstrument och storband, singer-songwriter, folkmusik, ljudteknik samt klassiskt. Även stråkklass. Kurserna är ett eller tvååriga. Bollnäs folkhögskola lägger stor vikt vid att ha välutbildade och erfarna pedagoger som också är verksamma musiker. Efter musiklinjen väljer många att studera vidare vid musikhögskola.

regiongavleborg.se/bollnasfhs

Bromma folkhögskola, Musikinstitutet Betel

Ett- eller tvåårig musikutbildning med inriktningar: Afroensemble, Musik-bredd, Församlingsmusiker, Klassisk, Studio och ljudteknik.

www.brommafolkhogskola.se

Brunnsviks folkhögskola, Borlänge

Under Brunnsvik Creative Music's tak ryms fem utbildningar med olika inriktning: Musik Grund, Musikpedagog, Band/Artist, Musiker och Projektledare i musik. Skolans fokus på musikbransch och närhet till yrkeslivet genomsyrar alla utbildningar. Undervisningen utgår i första hand från afroamerikansk musiktradition. Som deltagare har du oavsett inriktning möjlighet till studioinspelningar, stagecoachning, liveframträdanden, praktik, musikermöten, lärare och föreläsare av högsta kvalitet. Dessutom har vi flexibelt kursupplägg där du förutom ett basutbud kan utforma och skraddarsa ditt eget schema utifrån de kurser du vill läsa från alla inriktningar. Välkommen!

www.brunnsvik.se

LJUD OCH MUSIK-PRODUKTION, 180 HP

du.se/ljudmusik

HÖGSKOLAN
DALARNA

Campus Nyköping

Tvåårig utbildning till musik- och eventarrangör.

www.campusnykoping.se

Dalkarlså folkhögskola, Umeå Västerbotten

Ett- till tvååriga utbildningar inom musiker pop/rock, singer songwriter, lovsång. Skolan hjälper till med boende i stan.

www.dalkarlsa.se

Eric Sahlström institutet, Tobo

Ettåriga kurser i folkmusik. Distansutbildningar inom sång, nyckelharpa och fiol. Sista ansökningsdatum är 10 maj.

www.esitobo.org

Ersta Sköndal Bräcke högskola, Stockholm

Erbjuder utbildning för konstnärlig högskoleexamen i kyrkomusik på 120 hp. Utbildningen tar vanligtvis två år om du läser på helfart men kan läsas på deltid under en längre period. Möjlighet finns att efter två års högskolestudier i kyrkomusik komplettera med ett tredje år på kyrkomusikerutbildningen.

www.esh.se

Eskilstuna folkhögskola

Erbjuder allmän kurs där musik kombineras med kärnämnen i sina lokaler på Balsta musikslopp, ett av Europas största musikhus, strax utanför Eskilstuna centrum.

www.eskilstunafolkhogskola.nu

Eslövs folkhögskola, Skåne

Ettårig musikallinje och låtskrivarlinje.

www.eslovsfhsk.se

Folkhögskolan i Angered, Göteborg

Erbjuder The Music College, en ettårig musikutbildning som riktar sig till dig som håller på med exempelvis elektronisk musik, hip-hop, RnB, dj, folk- & världsmusik, singersongwriter, pop, rock och hårdrock och som spelar, sjunger och/eller gör egna låtar.

www.folkhogskolaniangered.se/themusiccollege

Framnäs folkhögskola, Norrbotten

Vi erbjuder ett brett utbud av kreativa kurser. Hos oss kan du studera 1–3 år på kurserna Klassisk musik, Scenisk sång, Violinakademien, Jazz, Pop/Rock, Session, Folk- och världsmusik, Ljud- och ljusvetekniker, Musikproduktion, Komposition, Event management, Artistakademien samt Musik- & ljudskapande för spel. Sista ansökningsdag är 15 mars. Läs mer om våra kreativa kurser vår hemsida.

www.framnas.nu

Fridhems folkhögskola

Fridhems Musiklab, ettårig genrelös musiklinje som utgår från musik som ett fritt konstnärligt uttryck som kan ta sig många olika former. Fridhems Jazzlinje, ettårig musikerlinje/tvåårig musiklinje med utgångspunkt i jazz och improvisationsbaserad musik där fokus ligger på ensemblespel, att driva musikaliska projekt och att utvecklas på ditt instrument. Vi eftersträvar en öppen och tillåtande atmosfär där alla skall ges en naturlig plats för att utveckla sitt individuella uttryck.

www.fridhemsfolkhogskola.se

Furuboda folkhögskola, Skåne

Har du ett stort musikintresse? Utveckla det hos Furuboda folkhögskola! Man erbjuder för tillfället tre olika musikkurser. Musiklinjen är för dig som under ett eller två år vill utveckla dina musikaliska färdigheter samt förbereda dig för vidare studier på musikhögskolan. Musikproduktion på distans är för dig som vill få grundläggande och vidare kunskaper inom musikproduktion. Fysiska träffar i professionell inspelningsstudio i Malmö. Musikverkstan är för dig som har behov av en anpassad läromiljö eller har tekniska anpassningar. Här kan du under ett till tre år i en trygg miljö utforska dina möjligheter att uttrycka dig och växa musikaliskt.

www.furuboda.org

Geijerskolan, folkhögskolan i Ransäter, Värmland

Ett- eller tvåårig musiklinje med inriktning på rock, afro/jazz eller klassisk tradition. Geijerskolan har även allmän kurs i musik, songwriter/låtskrivarkurs, musikproduktionsutbildning, musikteaterlinje, kantortutbildning, gospellinje, musikledarutbildning, folkmusik samt kultur och musik – distans för seniorer.

www.geijerskolan.se

ELLEN FLOWERHILL

Ellen är 23 år och jobbar idag med ljudteknik vid livesammanhang. På sin fritid producerar och komponerar hon musik.

Hur kom det sig att du valde just den här utbildningen?

– Jag har en kompis som hade börjat på utbildningen. Han visade mig hur man räknade ut tiden det tar för ljudet att färdas en angiven sträcka. Från den stunden var jag hooked.

På vilket sätt har du utvecklats mest under din tid på Studio Blue?

– Jag har fått en grundförståelse för vad ljud är, vad en synt är, vad kablar är, etcetera. Jag kan mycket lättare felsöka eller få de resultat jag vill ha i mina produktioner och vid livesammanhang. Jag kan säga att jag är en rätt duktig producent. Man lever så länge man lär men jag har en kunskap, jag vet ju hur en mikrofon fungerar och hur jag påverkar sammanhanget med massa faktorer för att få de ljud jag vill ha, i värsta fall tillräckligt nära. Jag kan alltid bli bättre härifrån.

Om du skulle plocka fram ditt starkaste minne från utbildningen, vilket blir det då?

– När du går i tvåan ska man göra ett slutprojekt med alla kunskaper du har och med hjälp av lärarna. Det var otroligt coolt. Jag spelade in min kompis, Alexander, som är en helt sagolik pianist. Det var som en dröm att få spela in honom på en flygel. Låten är åtta minuter och vi har också spelat in trummor, bas och en liten synt.

Ensemblemusiker

- Fokus på samspel
- Många konserter
- Engagerade lärare
- Högskoleförberedande

Ansök senast **15 April**

Sommenbygdens
Folkhögskola

Klassfoto från Musikmakarna året 2018, här med besökande branschgäst Lorne Padman från LA (längst fram), Vice President för Dim Mak – ägt av Steve Aoki.

"Allt börjar med en bra låt!"

Det är inte alltid lätt att veta vilken typ av utbildning man ska gå. Det finns så otroligt många valmöjligheter för en blivande student idag. Ska man läsa på universitet, folkhögskola eller yrkeshögskola? Förra året gjorde vi ett reportage om ett Göteborgs Universitet. Nu fokuserar vi istället på en yrkeshögskola, Musikmakarna i Örnsköldsvik.

Musikmakarna kom till efter en uppmaning från musikbranschen om att Sverige behöver fler låtskrivare. Marie Ledin och Joakim Bergman gick i bräsch för idén om att utvecklingen av "det svenska musikundret" skulle säkerställas. Det var då, 1998, som skolans nuvarande rektor Ulla Sjöström tog fram konceptet för Musikmakarna. Det tog sedan inte lång tid innan landets första yrkesinriktade låtskrivarutbildning var ett faktum.

Och det är det här som skiljer ett vanligt universitet från en yrkeshögskola. För att en yrkeshögskola ska bildas måste det i nästan alla fall finnas en stor efterfrågan från branschen av medarbetare inom området. Det betyder således att det ofta är större chans att få ett jobb efter en YH-utbildning.

"Allt börjar med en låt"

Musikmakarnas mål är att utveckla framtidens

låtskrivare och producenter för en svensk marknad men också internationellt. På skolan har man personal som besitter flera års erfarenhet som utbildare samt att man idag samarbetar med några av de främsta musikförlagen i världen.

Som student hos Musikmakarna har du en tvåårig utbildning med fokus på hantverket låtskrivari att se fram emot. En annan fantastisk egenskap hos Musikmakarna är att du som student har full tillgång till en fullt utrustad studio under hela din studietid. Och när du väl ingår i ett projekt så är det inte ett påhittat projekt av skolan, utan ett verkligt uppdrag eller en beställning från musikbranschen. Så utöver studierna, och utvecklandet av färdigheter inom låtskrivande och produktion, kan du också se fram emot att bygga ett unikt nätverk av värdefulla kontakter inom branschen.

Ett gediget cv

Men är det verkligen så fantastiskt som det låter? Kikar man på Musikmakarnas cv så verkar det ju faktiskt så. Faktum är att både studerande och utexaminerade studenter i år står för hela åtta bidrag till Melodifestivalen. Och om man räknar in Europas alla bidrag landar det nog på runt 10–15 bidrag. Nu är inte Mello mätstickan för allt som rör framgång i musiksverige men jag undrar hur många andra skolor i Sverige som kan skryta med liknande siffror.

Man jobbar också aktivt med stora artister nationellt och utomlands. Man skriver just nu klart ett par låtar åt Maxida Märak. Man har tidigare skrivit musik åt Benjamin Ingrosso. En student jobbade nyligen under en månad med den världskända musikproducenten Martin Garrix i Amsterdam, och några andra är just nu i Los Angeles och Nashville på praktik. Några andra man arbetat med är bland många andra: Zara Larsson, Måns Zelmerlöw, Miriam Bryant, The Chainsmokers, David Guetta, Icona Pop, Rod Stewart, One Direction, Avicii, Loreen, och så vidare. Ja, jag tror ni förstår.

Ulla Sjöström

Uppvuxen i Grimsmark, mellan Umeå och Skellefteå, i en musikalisk familj med fem systrar och en bror lärde Ulla sig att sjunga och spela gitarr av sin pappa. Barnen och pappa åkte på turnéer runt om i landet och utomlands i USA och Tyskland. Det blev fler än 1 000 framträdanden, en hel del radioprogram och några tv-inspelningar. Det klyschiga uttrycket "musik i blodet" känns mer än lämpligt att använda här. Men musiken skulle snart få kliva åt sidan för en ny riktning i Ullas karriär.

Efter en påbörjad utbildning som musklärare halkade hon överraskande in i resebranschen. Många resor runt om i världen och till olika konferenser blev det och när intrycken inte längre fick plats tog hon istället initiativ till en helt ny utbildning i Örnsköldsvik, en så kallad kvalificerad yrkesutbildning. Utbildningen kom till att kallas för TurismAkademin och den drev hon i flera år med Örnsköldsviks kommun som huvudman. Men det tog inte lång tid innan hon fick helt fria händer att skapa en ny utbildning. Och för Ulla kändes det nog naturligt att återigen väcka liv i musiken och förra året fyllde utbildningen, som döptes till Musikkakarna, 20 år. Vi tog chansen och ställde några frågor till Ulla om skolan och hennes roll som rektor.

Hur ser en helt vanlig dag ut för dig som rektor på Musikkakarna?

– Egentligen är varje dag unik på det här stället. Men ofta har vi branschbesökare som kommer in till skolan och då prioriterar vi värdskap. Jag har möten, samtal med studenter och personal, svarar på mail och telefonsamtal från ett antal olika länder, arbetar administrativt, och kanske avslutar med ett Skypemöte med branschkontakter från ett land i en annan tidszon innan midnatt.

Hur skiljer sig din roll som rektor och grundare åt från den vanliga rektorrollen?

– Jag är väldigt engagerad i utvecklingsarbetet, att hitta nya och vårda befintliga branschkontakter, följa trender och musikbranschens utveckling, att möta, lyssna och lära av alla de branschgäster som kommer hit varje vecka. Och så arbetar vi hela teamet här dagligen mycket nära våra studerande, som en familj. Jag är i praktiken mitt i verksamheten hela tiden.

Vilket ansvarområde tycker du mest om att jobba med?

– Att med stort ansvar för jämställdhet få jobba nära våra unga talanger! Att få följa dem i deras utveckling och dela framgångar och motgångar, ge dem tillgång till alla de nätverk och kontakter som skolan har idag och hjälpa till att hitta ett hem för dem i sitt musikskapande!

Hur ser boendesituationen ut för blivande elever?

– Örnsköldsviks kommun garanterar att det ska finnas en studentbostad till alla som skriver sig på

orten under utbildningstiden. Så här har vi inga problem med boende!

Vad finns det för fler möjligheter, utöver den fullt utrustade studion, för elever att ta del av på campus?

– Faktum är att våra studenter prioriterar att arbeta ganska långa dagar och ibland sena kvällar med låtproduktion, med tillgång till arbetsstudior dygnet runt. Här finns också ytor för att bara umgås, äta tillsammans, spela pingis, spel, med mera. Vi finns alldeles intill havet så det är en vacker omgivning året runt.

Vad finns det för aktiviteter vid sidan av utbildningen som elever kan ta del av?

– Naturen är en stor tillgång och här vid Höga Kusten erbjuds vandringsleder i Skule nationalpark, bergsklättring, kajak- och kanotpaddling, slalombackar, preparerade längdskidspår, elljusspår, bowling, curling, ett mycket bra badhus med äventyrsdel, fiske och isfiske, skridskoåkning, ishockey, ett antal olika gym och mycket annat. Många av de studerande tar även uppdrag på restauranger och pubar som trubadur, DJ och musiker överlag.

Hur ser det ut efter studierna? Vad gör era utexaminerade studenter idag?

– De allra flesta arbetar med musik på olika sätt, i olika genrer. Många är just låtskrivare och producenter, några är artister, eller A&R, och andra har startat egna bolag och förlag. Vissa pendlar mellan olika länder och musikuppdrag, några är bosatta utomlands.

Vad skulle du vilja säga till den blivande studenten som just nu står och överväger vilken skola de ska välja?

– Om din dröm är att utvecklas som låtskrivare, producent, singersongwriter, med mera, och få ingångar till de viktigaste bolagen och förlagen i närapå hela musikvärlden så ska du söka till oss!

Branschgäster för dagen: Sarah Lundbäck Bell och Hayden Bell från the Kennel, och Elvira i Musikkakarna årskurs 1, yngsta producenten någonsin i Mello (19 år).

KURSBESKRIVNING

Utbildningen syftar till att i nära samverkan med musikindustrin rusta talangfulla upphovsmän för ett yrkesliv inom svenskt och internationellt musikliv.

Man vill vara en plantskola för yrkesarbetande musikkare. Man ger sina studenter förutsättningar och möjligheter till utveckling och värdefulla branschkontakter.

Studenterna får förutom färdigheter i komposition och musikaliskt hantverk även kunskap i upphovsrättsfrågor, marknadsföring, företagsekonomi, med mera.

KURSER 2018-2020

Musikproduktion: 120p
Artistprofilering och marknadsföring: 40p
Entreprenörskap och eget företagande: 30p
Musikjuridik och branschkunskap: 25p
Examensarbete: 25p
Musik för reklam och andra medier: 25p
LIA 1/Praktik – Musikförlag: 45p
LIA 2/Praktik – Produktionsbolag: 45p
LIA 3/Praktik – Musikadministrativt bolag: 45p

LITE OM LÄRARNÄ

FRANK ÅDAHL

Själv artist sedan många år, var tidigare en av fyra medlemmar i gruppen Edin och Ådahl. Innehar specialistkompetenser inom musikjuridik, branschkunskap, och låtskrivande.

PEO HEDIN

Har ett förflutet som rockmusiker, är reklamproducent, studiotekniker och producent med ansvar för slutproduktion och feedback. Är med i Mix with the Masters.

EMIL SYDHAGE

Klassiskt pedagogiskt utbildad musklärare som föreläser i Logic, produktion, musikteori, med mera.

NICLAS LUNDIN

Själv låtskrivare med många placeringar runtom i världen, undervisar i textbearbetning/lyrics och låtskrivande, med mera.

JERRY GYLL

Kursledare med lång erfarenhet av egenföretagande i musikbranschen och egen studio.

www.musikkakarna.se

► **Glimåkra folkhögskola, Skåne**

Ettårig gospellinje som vänder sig till dig som är sångare eller instrumentalist.

www.glimnet.se

Gotlands folkhögskola, Fårösund

Ella Music Education – en musikutbildning med två inriktningar som vänder sig till kvinnor och transpersoner. Våra inriktningar är: Ella Composer – att skriva musik för film och media. Ella Pop-/Rock – spela, framföra och producera musik. Utbildningen är för dig som vill utvecklas inom någon av våra inriktningar i en kreativ lärandemiljö där vi lägger vikt vid att förändra normer inom musik och film. Det finns också möjlighet inom båda inriktningarna att söka vidare till ett andra projektår med eget band, musik- eller filmkompositionsprojekt.

www.gotlandsfolkhogskola.se

Gotlands tonsättarskola, Visby

Gotlands Tonsättarskola utbildar tonsättare inom den konstmusikaliska traditionen på utbildningarna Kompositionslinjen, 2 år och Komposition Fri konst, 1 år. Här får du utveckla ditt musikaliska språk utifrån dina individuella förutsättningar. Till ditt förfogande står några av Sveriges mest spännande och kunniga tonsättare och pedagoger.

www.gotlandstonsattarskola.com

Göteborgs folkhögskola

Allmän linje med musikinriktning

www.gbg.fhsk.se

Helsjön folkhögskola, Horred

Ett- eller tvåårig musiklinje (piano, sång, gitarr, violin, viola, cello, flöjt och orgel). Klassisk inriktning men även mycket modernt. Passar dig som vill läsa vidare på musikhögskola eller till musiklektare.

www.helsjon.fhsk.se

Hjo folkhögskola, Västra götaland

Ett- eller tvååriga utbildningar inom kyrkomusik, kultur och samspel, spelmusik samt musikerlinje.

www.folkhogskolan.com

Hola folkhögskola, Kramfors

Ett- till tvååriga kurser i musikproduktion och ljudteknik med profilerna Spelmusik, Studiomusiker och Musikproduktion. Skolan har även en kurs i ljudkonst på distans med träffar.

www.hola.se

Hyllie Park folkhögskola, Malmö

På Musikledarutbildning med internationell profil får du utveckla din förmåga som musikalisk ledare i en församling. Du fördjupar dig musikaliskt i olika genrer och genomför flera studieresor.

www.hyllieparkfolkhogskola.se

Härnösands folkhögskola, Ångermanland

Två- till treåriga musiklinjen Kapellsberg med inriktningar: opera, piano, orgel, dragspel, slagverk, stråk, träblås, tonsättarskola, kördirigering och folkmusik.

www.hfs.se

Högalids folkhögskola, Kalmar

Musik på scen, Sång & komp samt allmän kurs sång/musik. Även distanskurs i sång.

www.hogalid.nu

Högskolan Dalarna, Falun

Tvåårig kurs: Musik- och Ljuddesign (120 hp) med möjlighet till ett tredje år. Skolan har även programmen Ljud- & musikproduktionsprogram (180 hp), Audiovisuell produktion (180 hp) och magisterprogram i Audiovisuella studier (60 hp).

www.du.se

SMI

**Lär dig undervisa i ett instrument,
sång eller röst och tal!**

Sista datum för ansökan 15 april

STOCKHOLMS MUSIKPEDAGOGISKA INSTITUT
08-611 05 02 info@smi.se www.smi.se

Högskolan för scen och musik, Göteborgs universitet

Erbjuder utbildningar inom musik- och ljudproduktion, klassisk musik, improvisation, musik med individuell inriktning, världsmusik, kyrkomusik, komposition, opera, performance, teater och musikal. De flesta av deras program finns både på kandidat- och masternivå.

www.hsm.gu.se

Högskolan i Skövde, Västra götaland

Treårig utbildning i dataspelets utveckling med inriktning mot musik eller ljud (180 hp).

www.his.se/dataspel

Ingesunds Folkhögskola, Arvika

Flera ettåriga kurser. Musiklinjen College förbereder dig inför antagningsproven till högre musikstudier. Kursen Ensemblespel är till för dig som vill spela och sjunga i grupp. Studioteknik behandlar musikinspelning och mixning. Singersongwriter utvecklar ditt musikaliska och sceniska uttryck inom genren singersongwriter/visa.

www.ingesund.se

Kaggeholms folkhögskola, Ekerö

Ett- eller tvåårig musiklinje med två inriktningar: ensemblespel och låtskrivande/komposition.

www.kaggeholm.se

Kalix folkhögskola, Norrbotten

Ettårig artist- och musikerutbildning där du får möjlighet till både personlig, scenisk och musikalisk utveckling.

www.kalixfolkhogskola.se

Karlskoga folkhögskola, Värmland

Linjerna Musikproduktion – Ljudteknik, som innehåller avancerad mix- och inspelningsteknik, musikproduktion, inspelningsteknik, ellära, mastering, musikteori och akustik, och Musikproduktion – Studiomusiker, som innehåller ensemble, samspel, groove, stil- och genrekännedom, studioinspelningar, musikproduktion, musikteori och arrangering. Ljudteknik- och studiomusikerlinjerna har gemensamma lektioner. Skolan lägger även fokus på bransch-kännedom, projektbaserade uppdrag och individuell handledning.

www.karlskogafolkhogskola.se

Karlstad universitet (Musikhögskolan i Ingesund), Arvika

Utbildningarna Musiklärarprogrammet (300 hp), Konstnärlig kandidat, musiker (180 hp), Musikproduktionsprogrammet (120 hp) samt Musik (60 hp).

www.kau.se

Kulturama, Stockholm

Kulturama har Sveriges största utbud av hel- och deltidsutbildningar inom opera, klassisk sång, musikal, musikproduktion, komposition, musiker, singersongwriter och sång.

www.kulturama.com/utbildningar

Kungliga musikhögskolan (KMH), Stockholm

Kungl. Musikhögskolan i Stockholm utbildar musiker och musiklärare på högsta internationella nivå. KMH verkar med anor från 1771 och har just flyttat in i ett modernt campusområde – framtidens musikhögskola. Det musikaliska arvet förvaltas i samklang med en ständig utveckling framåt.

www.kmh.se

Kävesta folkhögskola, Örebro

Musiklinjen på Kävesta folkhögskola har tre inriktningar: Jazz-, pop- och rock samt en klassisk. Dessa är tvååriga och förbereder inför högre studier. Den klassiska preparandkursen är ettårig och förbereder inför studier på de tvååriga inriktningarna eller motsvarande. Kävesta folkhögskola passar dig som vill spela/sjunga mycket och delta i många konserter.

www.kavesta.fhsk.se

Liljeholmens folkhögskola, Östergötland

På Liljeholmen kan du studera ett eller två år och du kan välja mellan fyra inriktningar: Jazz/Impro I eller II, musikproduktion, singer/songwriter och vokalgrupp.

www.liljeholmen.nu

Lilla akademien, Stockholm

PRE-COLLEGE, ettårig högskoleförberedande utbildning för dig som vill satsa på en professionell framtid inom musik.

www.lillaakademien.se

JOSEPH MOSSOP

Joseph är uppvuxen i en musikalisk familj och har hållit på med musik så länge han kan minnas. Under våren 2018 gick han ut tredje året, ett extra år, från Vadstena Sång och Pianoakademi.

Berätta om hur en dag på Vadstena Sång och Pianoakademi ser ut.

– Dagarna brukar börja med uppvärmning av kroppen, rösterna och pianofingrarna. Sedan har man ett längre pass med romansinterpretation där man tillsammans med sin pianistkompis framför den romans man jobbar med. Efter lunch finns det kanske tid för övning innan det bär av till pianolektionen. Övning. Kaffepaus. Mer övning. Gehör. Ännu mer övning. Sånglektion. Middag. Dagarna är långa, men roliga.

Vad var det bästa med utbildningen?

– Det finns många bästa saker! Alla kompisar som stöttar, peppar en och gläds med varandras framgångar. Det är viktigt med ett sånt klimat i klassen. Lärarna ger en mycket inspiration, motivation och stöd. Jag har aldrig haft så hängivna lärare. Men också Vadstena, den perfekta studieorten. Lugnt, vackert, bra konsertlokaler och en intresserad och trogen publik.

Har du något råd till blivande studerande på Vadstena Sång och Pianoakademi?

– Sug åt dig all kunskap och musik du bara kan! I Vadstena har man tid att lära sig hur mycket som helst.

Vad gör du nu efter utbildningen och hur ser dina framtidsplaner ut?

– Nu har jag flyttat hem till Stockholm och fortsätter med musiken genom att ta regelbundna lektioner i både sång och cello och jag lär mig också att dirigera. Under våren tänker jag söka mig vidare till olika musikhögskolor, både här i Sverige och utomlands.

Ingesunds folkhögskola

Ansök senast 15 april.

Region
Värmland

Söker du den bästa utbildningen inom musik och musikproduktion?

- Kreativ yrkesutbildning 2 år
- Ljudteknik & musikproduktion
- Musik & låtskrivning
- CSN
- Kursstart 2 september 2019

studioblue.se
08-39 00 27

AGNES PERSSON

Agnes Persson är 22 år och kommer från Osby, en liten by i norra Skåne. Efter gymnasiet där hon läste estetprogrammet arbetade hon som vikarie inom skola och hemtjänst. Saknaden efter att läsa musik var dock för stor. Och eftersom hon inte kände sig redo för universitet så passade folkhögskola perfekt. Förra året läste hon Musik på scen på Högalids folkhögskola. Idag läser hon kursen Sång och Komp.

Vad är det bästa med utbildningen?

– Det bästa med utbildningen är att man utvecklas inom musiken, att man får träffa väldigt många människor som inspirerar en, att man lär sig något om sig själv och hur andra människor fungerar. Lärarna på skolan och annan personal är väldigt duktiga på sin sak samtidigt som de alltid ställer upp även på saker som sker utanför skolan. En annan sak som är väldigt bra med just Högalid är att det finns många olika kurser som exempelvis Sång och komp 1 och 2, Musik på scen, allmän kurs sång/musik, distanskurs i sång, sinnrik kurs och SFI-kurser. Detta gör att skolan blir mångkulturell och att man får lära känna människor från hela Sverige.

Vad finns det för aktiviteter att ta del av utanför utbildningen?

– Smedby ligger väldigt nära Kalmar och dit går bussarna var tjugonde minut. Det finns även en liten tågstation som gör att man lätt kan ta sig in till Kalmar om man vill. Annars erbjuder skolan gym, gymnasal, ett café som kan kolla film i med projektor, ateljé och vi har även tillgång till alla musiksalar som man kan repa och jamma i när man vill. Gymnasalen brukar vi använda till att till exempel spela pingis och träna tillsammans, ateljén brukar vi gå till på kvällarna för att lyssna på musik, måla/rita och umgås. Annars är det mysigt att spela spel i köket/tv-rummet och bara umgås.

Vilket är ditt roligaste minne från utbildningen?

– Eftersom jag bor på internatet på skolan så blir det många dagar, kvällar och nätter man spenderar med alla människor som också bor på skolan vilket gör det svårt att bestämma ett roligt minne. Men skolresorna till Berlin förra året och Prag senare i vår hoppas jag blir minnesvärda. Berlinresan var väldigt minnesvärd. Till exempel besökte vi koncentrationslägret Sachsenhausen och fick en guddad tur i Berlin för att se minneskonstverk och andra sevärdheter. Annars är alla större projekt väldigt roliga. Det är väldigt roligt när man repar på något väldigt länge som man sedan får visa upp för resten av skolan eller en större konsert som exempelvis Star for life och hela Luciadagen. När det sedan blir väldigt uppskattat av alla i publiken så blir man väldigt stolt och glad för allt hårt arbete har lönat sig. Om man går kursen Sång och komp ska man till våren hålla i en egen avslutningskonsert för att visa upp allt man kan och allt man lärt sig under sitt eller sina år på skolan och det är något jag verkligen ser fram emot.

UTBILDNINGAR 2019 SVERIGEFINSKA FOLKHÖGSKOLAN

LIVE: LJUDTEKNIK OCH SCENLJUS NY
– PLANERA, RIGGA OCH MIXA LJUD OCH LJUS FÖR LIVE-EVENT

MUSIKPRODUKTION NY
– SKAPA, ARRANGERA OCH PRODUCERA MUSIK I STUDIO

LJUDTEKNIK *
– JOBBA MED LJUD- OCH INSPELNINGSTEKNIK, RIGGA OCH MIXA

SÅNG OCH SINGER/SONGWRITER *
– FÖRBÄTTRA DIN SÅNGTEKNIK, FRAMFÖR EGNA LÅTAR

MUSIKER * OCH STUDIOMUSIK *
– FÖRDJUPA DIG I DITT INSTRUMENT, SPELA LIVE OCH I STUDIO

SCENLJUS
– STUDERA, PLANERA OCH UTFÖR BELYSNING FÖR KONserter, TEATER, M.M.

HELTIDSSTUDIER I 1–3 ÅR. CSN-BERÄTTIGADE. ELEVBOENDE.
GER BRA GRUNDER INFÖR VIDARE STUDIER. * FINNS SOM YRKESUTB.

www.svefi.net

Svefi

► Linnéuniversitetet, Växjö

Linnéuniversitetet har två treåriga kandidatprogram i musik. Songwritingprogrammet (180 hp) utbildar dig inom musikskapande för att kunna verka inom musikindustrin, både nationellt och internationellt, och hur du tar din musikaliska idé till färdig produktion. Musikproduktionsprogrammet (180 hp) har fokus på låtskapande, musikteknik och branschkunskap.

www.lnu.se

Ljungskile folkhögskola, Bohuslän

Tvåårig musikutbildning med afroamerikansk profil eller klassisk profil (klassisk gitarr, piano, sång, slagverk samt komposition). Introduktionsprofil på klassiskt piano, gitarr samt klassiskt slagverk. Skolan har även en Allmän kurs med musikprofil (UMUS).

www.ljungskile.org

Luleå tekniska universitet, Musikhögskolan i Piteå

Ettårig internationell symfoniorkesterkurs med många välkända dirigenter som gästlärare. Universitetet har kandidatprogram (180 hp) i musik inom en mängd områden så som jazz, rock och studiomusiker, sång, gitarr, orgel, komposition och orkesterinstrument med klassisk inriktning. Här kan du även läsa en treårig utbildning i Ljudteknik (180 hp). Det finns dessutom en tvåårig masterutbildning (120 hp) med inriktning mot jazz, rock och musikproduktion samt komposition, dirigering, sång och andra instrument inom den klassiska genren. Här kan du också studera till ämneslärare i musik.

www.ltu.se

Lunnevals folkhögskola, Östergötland

Tvåårig musiklinje med inriktningarna jazz, folk-musik eller klassiskt.

www.lunnevald.se

Löftadalens folkhögskola, Halland

Skolan erbjuder ett- till tvååriga utbildningar med inriktningarna: Musikal, Singer-Songwriter eller Sång/Musiker/Musikproducent.

www.regionhalland.se/loftadalen

Malmö högskola

Förskolläraryrkesutbildning med musikprofil som riktar sig till dig som har erfarenhet av musicerande och som nu önskar bygga vidare och fördjupa dina kunskaper om och färdigheter i musik i relation till en förskolläraryrke.

www.mah.se

Malungs folkhögskola, Dalarna

Fördjupa dina kunskaper i folkmusik! Studera i en lugn miljö med en varm gemenskap. På hösten startar flera kurser i Folkmusik sång, Folkmusik fiol och Folklig dans. Vi erbjuder även Allmän kurs – Musik och en hel del kortkurser. Välkomna till oss!

www.malungsfolkhogskola.se

Marieborgs folkhögskola, Norrköping

Erbjuder en tvåårig vuxenutbildning och kallas Musiklinjen. Utbildningen vänder sig till musiskapare som vill utveckla sitt konstnärsskap och skaffa de kunskaper som krävs för att kunna arbeta med musik.

www.marieborg.org

Markaryds folkhögskola, Småland

Flera ettåriga kurser, Ljud- & studioteknik för dig som vill arbeta med eller utveckla ett intresse inom ljudteknik. Show & musikal är en förberedande utbildning och Musikteaterskolan i Bjärnum är en artistutbildning för kommande yrkesarbete i underhållningsbranschen.

www.markarydsfolkhogskola.se ►

STUDIEFÖRBUNDEN

Studieförbunden är tillsammans Sveriges största kulturrangör. De erbjuder ett stort utbud av kortare och längre kurser i alla tänkbara varianter inom musik och annat. Söker du replokal eller inspelningsstudio ska du definitivt kolla med studieförbunden. På deras hemsidor får du mer info.

ABF

www.abf.se

Bilda

www.bilda.nu

Folkuniversitetet

www.folkuniversitetet.se

Kulturens Bildningsverksamhet

www.kulturens.se

Medborgarskolan

www.medborgarskolan.se

NBV

www.nbv.se

Sensus

www.sensus.se

Studiefrämjandet

www.studieframjandet.se

Studieförbundet Vuxenskolan

www.sv.se

MUSIKLINJEN

Kvalificerad och högskoleförberedande musikutbildning för dig med höga ambitioner. Ansökan senast 29 mars 2019 till någon av inriktningarna:

- jazz
- klassisk inriktning
- sång med genrebredd
- rytmik
- klassisk komposition/jazz komposition

Antagningsprov på S:t Sigfrids folkhögskola 9–12 april 2019. Läs mer på sigfrid.se

ERIK STEEN

Erik Steen går på SMI och läser just nu Musikpedagogiskt högskoleprogram för att kunna fortsätta jobba som musiklärare. Hans huvudinstrument är gitarr och vid sidan av studierna jobbar han bland annat som musiklärare, kompositör och producent.

Varför valde du just SMI?

– Jag tyckte de hade en profil

som passade för mig i just den situationen jag befinner mig i just nu, vid sidan av livet som frilansmusiker undervisar jag i gitarr, olika typer av ensemble samt i improvisation och lite slagverk/rytmik. SMI har ju dessutom ett mycket trevligt upplägg där flera ämnen i undervisningen är integrerade i varandra och man utgår hela tiden från att man "gör" allting på riktigt. Det vill säga att man omsätter alla studier i praktiska övningar ganska omgående.

Vad i ditt musikaliska utövande har du utvecklat mest under studierna?

– Allting, tänker jag.. Framförallt tycker jag att jag får en breddad och tydligare helhetsbild av hela musikutövandet/undervisandet. Jag får också utveckla sidor som sång och piano som jag inte tyckt mig ha tid till eller möjlighet att ta tag i tidigare.

Vad lockar dig till läraryrket?

– Jag har vid sidan av frilansmusiker-tillvaron alltid parallellt ägnat mig åt undervisning på lite olika sätt ända sedan mitten på 1980-talet. Både vuxna och unga. I snitt ungefär på 50 procent av tiden. Jag tycker att det är stimulerande att både se elever utvecklas men även att jag själv tycker att mitt eget musicerande/komponerande blir bättre när jag är tvungen att fundera på vad jag faktiskt gör när jag spelar/komponerar och sedan försöka förmedla det till någon annan.

Har du något speciellt ämne som intresserar dig extra mycket?

– Just nu ägnar jag en hel del tid åt arrangering vilket jag gjort redan mycket på egen hand tidigare men nu under lite mer formella omständigheter. Det är mycket stimulerande. Men egentligen är det allra mesta som är extra intressant faktiskt...

► Mellansels folkhögskola, Ångermanland

Ett- och tvååriga musikerutbildningar med inriktningarna Funk/fusion, Rock/Pop, Praise/Gospel, Songwriter performance. Kyrkomusikerutbildningar med afro- eller klassisk profil. Även webbaserade distanskursen körakademin för dig som vill utveckla dina kunskaper i gehör, stämsång och musikteori med mera.

www.musiklinjen.se

Mittuniversitetet, Medelpad

Tvåårig webbaserad högskoleutbildning inom Musik och Ljuddesign (120 hp) som även kan läsas på halvfart. Utbildningen är ett samarbete mellan Mittuniversitetet, Linné-universitetet och Högskolan i Dalarna.

www.miun.se

Musikhögskolan i Malmö, Lunds universitet

Musikhögskolan i Malmö utbildar musiker, kompositörer, kyrkomusiker och musiklärare med olika specialiseringar som exempelvis klassisk, jazz, rock, folkmusik, kör, rytmikpedagogik, arrangering, komposition, singer-songwriter, med mera.

www.mhm.lu.se

Musikinstrumentakademien, Upplands Väsby

Musikinstrumentakademien erbjuder en unik utbildning för dig som vill satsa på ett yrke inom musikinstrumenthantverk. Yrkehögskoleutbildningen till gitarrbyggare är en treårig kostnadsfri heltidsutbildning som berättigar till studiemedel.

www.musikinstrumentakademien.se

Musikmakarna, Örnsköldsvik

Tvåårig YH-utbildning (400 YH-poäng) inom hantverket låtskriveri. Utbildningen har fokus på musikbranschen och innehåller bland annat marknadsföring, musikjuridik och praktik.

www.musikmakarna.se

Musikkonservatoriet, Falun

Treåriga påbyggnadslinjer inom klassiskt, folkmusik, komposition och jazz. Specialanpassad utbildning för elever som vill söka till högskola.

www.musikkonservatoriet.com

Mälardalens högskola, Västerås

På det två- eller treåriga Kammarmusikprogrammet utbildas du till instrumentalist eller sångare i anrika lokaler på Västerås slott. Utbildningen leder

Vad du ska göra i höst?

Musikproduktion Afro Bredd Klassisk

bromma
folkhögskola
(Musikinstitutet Betel)

www.brommafolkhogskola.se

till en konstnärlig högskoleexamen, eller en kombination med övriga kurser för en treårig generell kandidatexamen med inriktning kammarmusik (180 hp).

www.mdh.se

Nordiska visskolan, Nordiska folkhögskolan, Kungälv

Ettårig kurs i scenisk tolkning av visa och textburen sång, där även undervisning i ackompanjering, arrangemang och repertoarkännedom ingår. Nordisk inriktning.

www.nordiska.fhsk.se

Nyköpings folkhögskola, Södermanland

Musikerlinjen är en bred ett- till tvåårig utbildning med inriktning afromusik. Utbildningen ger dig en bra grund för fortsatta studier inom musik. Utbildningen sker på musik- och danshuset Slakthuset i Nyköping.

www.nykoping.fhsk.se

Operahögskolan, Stockholm

Kandidat- och masterutbildningar inom Operasång och Ljuddesign. Operahögskolan är numera en del av Stockholms konstnärliga högskola.

www.uniarts.se

Orca Mediautbildning, Stockholm, Göteborg, Malmö och Umeå

Ett stort urval av kurser inom det mesta som rör musikproduktion och ljudredigering. Officiell utbildare åt Apple, Avid, Adobe och Steinberg. Man arbetar både utifrån sina fasta utbildningscentra i Umeå, Stockholm, Göteborg och Malmö och med utbildning på plats hos kunderna, som är företag, skolor, organisationer och privatpersoner.

www.orca.se

Oskarshamns folkhögskola

Ett- till tvåårig musiklinje med olika inriktningar som är förberedande inför Musikhögskolans antagningsprov. Stråklinjen undervisar i violin, viola, cello och kontrabas. Kyrkomusikerutbildningen innehåller undervisning i orgel, piano, sång och ensembleledning. Även utbildning till pianotekniker.

www.oskarshamnsfolkhogskola.se

Performing Arts School, Göteborg

Treårig yrkesutbildning för dig som vill ha en yrkeskarriär inom dans, sång och teater.

www.performingartsschool.se

HANNA JÄDERBERG

Hon är 26 år gammal och uppvuxen i Stockholm. Hanna Jäderberg läser just nu sitt andra år på Ella Music Education på Gotlands folkhögskola i Fårösund och har precis inlett ett nytt bandprojekt med sin kompis Madeleine där de spelar bas och trummor. Nattmara kallar de sig och man spelar tungt med mycket dist och sköna melodier.

Hur kom det sig att du valde att studera på folkhögskola?

– Folkhögskola kändes som ett självklart alternativ för mig eftersom jag var helt färsk på att spela i ensemble när jag sökte. Jag sökte in med sång som huvudinstrument, men när jag började på hösten kom jag fram till att jag hellre vill ta chansen att lära mig spela trummor. Det hade jag nog inte kunnat göra om jag valt att studera på högre nivå. Dessutom är folkhögskola ofta ett så bra sätt att studera på. En tillåtande miljö där man inte blir utvärderad med betyg och liknande. Fokuset, och också ansvaret, ligger på en själv och ens egen utveckling.

Hur har studierna utvecklat ditt musicerande?

– Jag musicerade inte mycket alls innan Ella så kontrasten är såklart stor. Nu ser jag mig själv som den musiker jag alltid känt att jag varit. Vi repar flera gånger i veckan och jag har fått upp ögonen för flera instrument som thereminen och trummaskiner. Än så länge är det trummor och sång som gäller, dock. Men vem vet vad som händer i framtiden?

Vad är det roligaste med att studera på Gotlands folkhögskola?

– Trots att Fårösund ligger där vägen slutar i havet, bokstavligen talat, och är ganska litet och avlägset, så finns det band och kontakter ute i stora världen. Vi får träffa folk som jobbar med det vi gör här och det finns gamla elever från Ella och samarbetspartner över hela Sverige och världen. Det är kul och hoppfullt med bra förebilder och det har man här. Sen är det otroligt roligt att vi får lära oss om så många olika delar av musikskapande. Låtskrivning, inspelning, editering och mixning och allt kring att planera och finansiera en turné. Bara att kunna delta i ett samtal om utrustning och olika inspelningstekniker höjer självkänslan lite. Det är riktigt kul!

SOFIA ALBIN

CSN

Centrala Studiestödsnämnden är en myndighet som har hand om studiestöd till studerande i Sverige och utlandet. Hjälpen kan bestå av studiehjälp till studerande på gymnasienivå (16–20 år) eller studiemedel till studerande på gymnasium, komvux, folkhögskola, högskola eller universitet. Man delar också ut Rg-bidrag till mat, hemresor och boende för elever med funktionsnedsättning.

För att du ska få erhålla studiemedel måste följande krav uppfyllas:

- Du studerar på en skola eller går en utbildning som ger dig rätt till studiemedel
- Du studerar i tillräcklig omfattning (minst 50 %)
- Du uppfyller ålderskraven
- Du studerar i minst tre veckor

Olika utbildningar har olika ålderskrav.

På folkhögskola är det 20 år som är lägsta ålder för att du ska kunna erhålla studielån.

Går du på komvux får du inte vara äldre än 56 år.

På högskolenivå kan du få studiemedel maximalt 240 veckor eller sex år. Du kan söka medel för färre veckor än du faktiskt studerar. Du har även rätt att tjäna upp till 88 138 kronor per halvår samtidigt som du studerar. För att få fortsatt lån måste du ha klarat av en viss del av din utbildning, oftast 75 %.

CSN erbjuder även merkostnadsloan för inköp av musikinstrument och nödvändig utrustning i de fall du studerar minst 180 högskolepoäng på högskolans musikprogram eller en läraryrkesutbildning med inriktning musik, och har köpt instrument under utbildningens två första år. Du kan också få merkostnadsloan för renovering av ett musikinstrument och inköp av ett instrument av bättre kvalitet under de två första åren av utbildningen. Vid inköp av bättre instrument än det du har sedan tidigare får du mellanskillnaden mellan värdet för det gamla instrumentet och kostnaden för det nya. Din skola värderar instrumentet och lämnar uppgifter om detta på en blankett som finns tillgänglig för nedladdning via CSN:s hemsida.

All info om vilka regler som gäller för just din utbildning hittar du på www.csn.se. Du kan även ringa **0771-276 000** för att få personlig hjälp.

MIA BJÖRKLUND

Hon heter Mia Börjes Björklund, är 25 år gammal och kommer från Dalarna. För drygt tre år sen flyttade hon till Uppsala tillsammans med sitt band RÅNDA för att komma närmare Stockholm och satsa mer helhjärtat på bandet. Väl i Uppsala

läste hon en del kurser inom musik, bland annat musikteori och olika låtskrivarkurser. Efter en rad studioinspelningar med bandet ökade hennes intresse för musikproduktion och hon har nu insett att produktion och musikskrivande är något hon vill lära sig mer om. Hon läser idag Musikjuridik på distans via Linnéuniversitetet, samt Musikproduktion på Distans via Sigtuna Folkhögskola.

Hur funkar det att läsa på distans?

– Att läsa på distans är helt perfekt då mycket tid går åt till bandet och jag kan disponera tiden på egen hand. Vi har ett Skype-möte i veckan där vi ses i mindre grupper tillsammans med vår lärare och går igenom varandras projekt vilket man lär sig otroligt mycket samt inspireras av, men annars är själva lektionerna i videoform som man kan kolla på när det passar. Dessa görs av vår mycket pedagogiska lärare i musikprogrammet Logic.

Vilka nya kunskaper har du kunnat applicera i bandmiljön?

– Jag har börjat skriva musik direkt i Logic vilket gör det lättare att testa hur låtar kan passa i bandet när man hör hela ljudbilden. Sen ska vi även spela in här i vår och då kommer jag kunna vara mer delaktig i själva inspelningsprocessen eftersom jag utökat mina kunskaper i vad man kan göra i produktionen och hur det går till. Jag kommer vara mer påläst och vara fylld med inspiration och idéer att testa nya saker!

Varför valde du just Sigtuna folkhögskolas distanskurs?

– Jag var ute efter en distanskurs inom musikproduktion och hittade Sigtuna Folkhögskola, och det var i beskrivningen av kursen som jag insåg att denna utbildning skulle passa mig perfekt eftersom inga förkunskaper krävs och man får lära sig allt från grunden.

Hur ser planerna ut efter studierna?

– Jag siktar på att producera lite mer eget och möjligtvis släppa något eget i framtiden. Mitt intresse för musikproduktion har ökat och jag kommer söka en del musikhögskolor till hösten så vi får se om det bär av! Bandet kommer såklart i första hand så det kommer vi fortsätta jobba med som idag.

► Sankt Sigfrids folkhögskola, Växjö

Musiklinjen är förberedande för musikhögskolan men fungerar även som fristående musikutbildning. Det finns sex inriktningar: rytmik, komposition, klassiskt, sång med genrebredd, piano med genrebredd och jazz.

www.sigfrid.se

Sigtuna folkhögskola, Stockholm

Här kan du läsa musikproduktion och studioteknik med inriktning mot film och scen. Här får du möjlighet att utveckla ditt skapande och utforska din personliga stil. Utbildningen är ettårig på helfart. Undervisningen sker till stor del i samarbete med våra övriga kulturutbildningar, film-, skådespeleri- och manusutbildningen. Du får exempelvis ljudlägga filmer, ljudsätta teaterföreställningar och skapa musik till musikvideor. Musikproduktion på distans finns också kvar.

www.sigtunafolkhogskola.se

Sjövicks folkhögskola, Västergötland

Musiklinje med inriktningarna jazz, pop och rock, folk- och världsmusik, kör, samt klassiskt.

Sjövicks folkhögskola har även kursen Musiklivet som är en tvåårig kurs för dig som behöver anpassade studier och stöd i din studiesituation, till exempel på grund av neuropsykiatriskt funktionshinder.

www.sjovik.fhsk.eu

Skeppsholmens folkhögskola, Stockholm

Tvåårig bred och gränsöverskridande musikkurs för dig som vill inspireras av många olika musikstilar och låta lust, experiment och oväntade möten stå i centrum. Även allmän kurs med inriktning på musik, dans och teater.

www.skeppsholmensfolkhogskola.se

Skurups folkhögskola, Skåne

Ett- eller tvååriga musiklinjer med inriktningarna: jazz, folkmusik och rock. Deltagare från hela Skandinavien och stort fokus på ensemblespel. På skolan bryr vi oss mycket om studentdemokrati, och genom jämställdhetsgrupper jobbar vi för att göra den svenska musikscenen mer demokratisk och jämställd.

www.skurupsfolkhogskola.se

Solviks folkhögskola, Västerbotten

Ett- till tvååriga Musiklinjen som låter dig välja mellan tre spår: musiker, sång eller musikproduktion.

www.solvik.fhsk.se

Högalids
FOLKHÖGSKOLA

På Högalids Folkhögskola utanför Kalmar kan du läsa musik på olika nivåer och med olika mål. Ansök via www.hogalid.nu innan 5/5 2019

- Allmän kurs inriktning sång/musik
- Musik på scen
- Sång & komp
- Sång på distans 50%

Sommenbygdens folkhögskola, Tranås

Ett- eller tvåårig musikutbildning för blivande musiker och pedagoger. Undervisningen är inriktad på samspel, improvisation, eget skapande, projektarbeten och konserter. Högskoleförberedande. Skolan erbjuder även musikutbildningar på distans.

www.sommenbygdensfolkhogskola.se

Spinneriet, Malmö

Spinneriet har ett- och tvååriga kurser och passar dig som vill arbeta med urbankonstens uttryck: rap/producing, graffiti/streetart, DJ/turntableism samt andra former för populärkultur, så som musikvideoproduktion, foto, serieteckning och design.

www.lokala.se/spinneriet

Stiftelsen Hantverk & Utbildning, Leksand

Yrkehögskoleutbildningen Hantverkslärling – Musikinstrumentmakare, en 100 veckor lång lärlingsutbildning som sker helt hos en yrkesverksam hantverkare. Utbildningen är studiemedelsberättigande och kan vara var som helst i Sverige.

www.hantverkslarling.se

Stockholm Musikalartist Utbildning – BASE23

Stockholm Musikalartist Utbildning (SMU) är en 3-årig Konst & Kulturutbildning. En yrkesutbildning med fokus på "triple threat", det vill säga eleverna blir professionella musikalartister som är starka sångare, skådespelare och dansare. SMU drivs av BASE23, med Hans Marklund och Roine Söderlundh som konstnärliga ledare för utbildningen.

www.base23.se/smu

Stockholms konstnärliga högskola (SKH), Stockholm

SKH utbildar och forskar inom cirkus, dans, film, media, opera och scenkonst. Här vill man med sin unika sammansättning av utbildningar och konstnärlig forskning erbjuda nya möjligheter för framtidens kunskaps- och samhällsutveckling. Här finner du en attraktiv studie- och arbetsmiljö där man arbetar för en bred rekrytering av studenter och medarbetare. Återkommande ljud- och musikrelaterade utbildningar på SKH är: kandidat- och masterutbildningar inom operasång på Operahögskolan, kandidatutbildning i ljuddesign på Stockholms dramatiska högskola och kandidatutbildning i Filmljud på Stockholms dramatiska högskola.

www.uniarts.se

Stockholms Musikpedagogiska Institut (SMI)

SMI erbjuder musikpedagogisk examen (120 eller 180 hp) och kulturskolapedagogisk utbildning (90 hp) med inriktning Instrument/sång för undervisning på frivillig grund, samt Logonomexamen (120 hp). SMI har också kortare utbildningar, fortbildning och kurser med olika inriktningar.

www.smi.se

Stockholms universitet

Kandidatprogram (180 hp) i musikvetenskap med inriktning mot musik-kommunikatör som vänder sig till dig som vill skaffa grundliga kunskaper om musik och utveckla din kompetens att kommunicera om musik och musikliv. Programmet förbereder för olika former av arbete inom musikbransch och kulturadministration. Masterprogram i musikvetenskap (60 hp). Fristående kurser om spelmusik, filmmusik, musikteori, med mera.

www.su.se/ike/musikvetenskap

AUDIOVISUELL PRODUKTION, 180 HP

du.se/audiovisuell

HÖGSKOLAN
DALARNA

A background image for a Kulturama advertisement showing a person's hands playing a guitar. The image is dark and moody, with the guitar's strings and frets clearly visible.

DÄR DRÖM BLIR VERKLIGHET

**MUSIKER
MUSIKPRODUKTION
KOMPOSITION
SÅNG, SINGER/
SONGWRITER**

KONSTNÄRLIGA UTBILDNINGAR
PÅ HELTID OCH DELTID

**ÖPPET
HUS
9/3**

SÖK SENAST 15/3
kulturama.se/utbildningar
Nordens största skola för estetiska utbildningar

AMANDA TÖRNGREN

Hon är 21 år och har sång som huvudinstrument. Hon läser idag jazz för andra året i rad på Birka folkhögskola, och innan det läste hon en konstkurs på Edsvik Konstskola, och tog sin student i natur/musik på Rudbecks gymnasium i Sollentuna.

Varför valde du folkhögskola framför andra utbildningsformer som universitet och YH?

– Det stora fokuset på praktisk inlärning, samt att det var en mindre "förpliktelse" till en specifik yrkes-

eller studieväg. Det är och var också en lämplig plats för mig att vila på – delvis innan jag bestämde mig för nästa sak, men också efter tunga och pluggintensiva år på gymnasiet.

Har du någon favoritkurs?

– Ensemblelektionen där vi utforskar fri improvisation och konstmusikkompositioner, som exempelvis att spela med ljuden som förekommer i rummet utan att överrösta. Tycker verkligen om det djupa fokuset och enkelheten, att skala av och vara mitt i upplevelsen. Det kan ha gått 20 minuter och det känns som all tid och nästan ingen på samma gång.

Hur har ditt sångutövande utvecklats sedan du började studera på Birka?

– Jag har lärt mig otroligt mycket! Tidigare har jag haft väldigt stor prestationsångest och höga krav kring min sångröst, och forcerade och försökte väldigt mycket. Så mycket att det blev kontraproduktivt. Åsa Okutani, min sånglärare, är väldigt kunnig i sångtekniken Estill och med den ingången har jag verkligen fått hjälp att hitta "kärnan" i min röst och våga ta det lugnt i utvecklingen. Med Åsas stöd och andra Birka-lärares pedagogik och filosofi kring musik, har det idag blivit något så otroligt mycket enklare, oproblematiserat och lekfullt att sjunga och använda sången som instrument, även om jag har en lång väg kvar att gå.

Har du funderat på vad du vill göra efter din tid på Birka?

– Jag ska söka musikhögskolor, men funderar också på att studera något annat. Det, eller att ta en paus från studier, arbeta och ha musiken bara för mig själv ett tag.

► Storumans folkhögskola, Västerbotten

Utbildningen Hit Music Production är en ettårig utbildning som bedrivs av Storumans folkhögskola i samarbete med Dreamhill Music Academy och yrkeshögskolan Musikmakarna. Kursen Digital Musikproduktion ger grundläggande kunskaper om musiklivet och förberedelse för administrativa och praktiska befattningar inom branschen. Stor tonvikt läggs på studioarbete och att spela/skriva låtar tillsammans i grupp.

www.fhsk.nu

Strömbäcks folkhögskola, Umeå

Musikalakademien är en ettårig yrkesutbildning för dig som vill arbeta på någon av Europas musikscener. Utbildningen bedrivs i samarbete med Royal Academy of Music i London.

www.strombacksfolkhogskola.se

Studieförbundet, Hela landet

Vänder sig till dig som spelar musik i alla former och kan hjälpa dig på många sätt. Har både kurser, workshops och fria studiecirklar där ni själva bestämmer vad ni vill göra och behöver hjälp med. 140 engagerade musikhandläggare runt om i landet jobbar för att stötta dig som spelar, rappar eller sjunger. Eller vill börja!

www.studieframjandet.se/musik

Studieförbundet Vuxenskolan, Hela landet

Erbjuder kurser inom alla typer av musikverksamhet samt även en ettårig preparandutbildning inom hiphop tillsammans med Aniaragymnasiet i Göteborg.

www.sv.se

Studio Blue, Stockholm

För dig som älskar musik finns Ljudtekniker/Producentlinjen vid Studio Blue. Utbildningen är en av Sveriges äldsta men samtidigt modernaste och enligt ledande branschfolk bästa inom musik, musikproduktion och ljudteknik. Egen forskning och studio i världsklass. Proffsproduktioner, egna projekt och låtskrivning ingår. Nästa ansökningsomgång har stoppdatum 31 maj, därefter löpande antagning fram till kursstarten 2 september.

www.studioblue.se

Sundbybergs folkhögskola, Stockholm

Sång- och teaterlinjen är en ettårig utbildning i musikteater för dig som brinner för att sjunga och spela teater. Du tillägnar dig här grundläggande färdigheter inom sceniskt arbete med sång och skådespeleri. De grundläggande ämnena är sång, musikteater, improvisation med scenframställning och musikteori. Kursen utmynnar i en musikteaterproduktion med en professionell orkester. Efter kursen kan du utveckla en egen projektidé på Kulturparaplyets projekttermin.

www.sundbybergsfolkhogskola.se

FRAMNÄS
FOLKHÖGSKOLA

Läs mer om våra kreativa kurser
framnas.nu

Ljungskile folkhögskola
Musiklinje i Bohuslän

KLASSISK PROFIL:
 KLASSISK GITARR och SLAGVERK
 KLASSISK PIANO och SÅNG, KOMPOSITION

JAZZ PROFIL:
 ALLA AFROINSTRUMENT

INTRODUKTIONSPROFIL:
 KLASSISK GITARR/SLAGVERK samt PIANO
www.ljungskile.org

Sista ansökningsdag till
 läsåret 2019/20 är 14 mars

KAPELLSBERG

operastudio I instrumentalist
 tonsättarskola I folkmusik

WWW.HFS.SE

VILL DU SÄGA NÅGONTING MED DIN MUSIK?

Sök Nordiska Visskolan
 - scenisk utbildning för artister,
 låtskrivare och vistolcare

senast 15 maj
nordiska.fhsk.se

NORDISKA
 folkhögskolan

Musikutbildning i Jönköping

Musiklinjen på Södra Vätterbygdens folkhögskola är en bred
 1 – 2-årig musikutbildning förberedande för musikhögskolan.

svf SÖDRA VÄTTERBYGDENS
 FOLKHÖGSKOLA

Ansök senast 1 april! svfmusik.se

Sunds gårdens

Musiklinjen

1-2 årig musiklinje med inriktning mot klassisk musik
 eller jazz. Utbildningen är musikhögskoleförberedande.

Här finns även en fristående högskolekurs, Musik 30 hp
 i samarbete med Musikhögskolan i Malmö.

Du kan också ha arrangering/komposition, kyrkomusik,
 kördirigering och musik- och ljudproduktion
 som huvudinriktning.

Sundsgårdens folkhögskola • Örbyvägen 10 • 255 92 Helsingborg
 042-19 38 00 • www.sundsgarden.se

MUSIK ■
MAKARNA

Sveriges mesta låtskrivarutbildning, grundad 1998

Yrkeshögskola 2 år / 400 p

- Alla uppdrag direkt från branschen
- Egen studio 24/7

www.musikmakarna.se

Brunnsvik
 CREATIVE MUSIC

Välkommen till
 en värld av musik

- **Band/Artist**
- **Musiker**
- **Musikpedagog**
- **Projektledare i Musik**
- **Musik Grund**

Ansök senast 20 april!
 Läs mer på brunnsvik.se

BIRKAGÅRDENS FOLKHÖGSKOLA
KLASSISKA MUSIKLINJEN

Heltid • Teorikurs • Auditionkurs • Distanskurser

Ansökan till heltidsutbildning senast 24 april
www.birkagarden.fhsk.se

Birkagårdens folkhögskola

ANNA MALMSTRÖM

Klarinettisten Anna Malmström har spenderat en stor del av sitt liv till att utbilda sig inom musik. Det började på Södra Latins Gymnasium och efter det följde två års studier på Skurups Folkhögskola, en tid på Stensunds folkhögskola och utbildning vid Högskolan för scen och musik i Göteborg. Idag har hon jobbat som frilansande musiker i sex år. Vi frågar om hennes tid i Skurup.

Vad lockade dig till Skurups Folkhögskola?

– Det goda ryktet som Jazzlinjen hade smittade av sig och gjorde mig nyfiken på den nya folkmusiklinjen som skulle startas. Jag lockades av att det fanns olika musikinriktningar på skolan som jag hoppades ta del av, vilket visade sig vara sant.

Vad var roligast med studierna?

– Att det var så mycket fokus på ensemblespel. Det skapade god sammanhållning och en trygg miljö att tillsammans öva i grupp och experimentera och leka. Det startades många band på skolan och många musiker jag träffade där spelar jag med fortfarande.

Hur utvecklades du som musiker under studierna?

– Jag fick en bra grund i skandinavisk folkmusik och verktyg för att fortsätta nörda och utveckla musiken på mitt sätt. Det är en seriös och professionell och allmänt engagerad attityd på Skurup som inspirerade och peppade mig till att våga satsa på musiken, att jag inte behöver vänta med att åka ut och gigga tills jag är "färdigutbildad" (det vill säga utbildad på musikhögskola).

Har du något tips till den som funderar på att börja studera musik?

– Jag tycker att folkhögskola är den bästa formen av skola. Det var i den miljön jag lärde mig som bäst. Utnyttja möjligheten att söka och använda tiden på utbildningen på ditt sätt. Gör det till din utbildning där du tillsammans med dina lärare och klasskompisar kan skapa den utbildning som passar er bäst, utnyttja flexibiliteten i folkhögskolans upplägg.

► Sundsgårdens folkhögskola, Helsingborg

Ett- till tvåårig musikerutbildning med inriktningarna: klassisk, jazz, arrangering/komposition, musik- och ljudproduktion samt kördirigering. Hösten 2019 startar vi även en kyrkomusikinriktning. I samarbete med Musikhögskolan i Malmö finns en högskoleförberedande kurs på 30 hp. Sista ansökningsdag 1 april.

www.sundsgarden.se

Sverigefinska folkhögskolan, Haparanda

Ett- till treåriga kurser med bland annat profilerna musiker, ljudteknik, scenljus, musikproduktion, singer/songwriter, sång och ljudteknik för synskadade. Bra språngbräda till vidare studier på exempelvis musikhögskola eller direkt till arbetslivet. Det går även bra att läsa upp gymnasiebetygen samtidigt!

www.svefi.net

Södra Vätterbygdens folkhögskola, Jönköping

Ett- till tvåårig musiklinje, som förutom den ordinarie undervisningen varje år genomför olika projekt, konserter, musikcaféer och resor.

www.svf.fhsk.se

Teknikhögskolan och Recordia Studios, Varberg

Utbilda dig till ljud- och musikproducent i en studio av världsklass! Ettårig, CSN-berättigad yrkeshögskoleutbildning med LIA (praktik). Ansök via Teknikhögskolans hemsida.

teknikhogskolan.se/utbildningar/ljud-och-musikproducent

Tollare folkhögskola, Malmö

Allmän kurs – Musik i Malmö är för dig som tycker om att uttrycka dig i musik, vill ha en bred nutids- och omvärldsorientering, tycker om grupp- och temastudier, vill ha grundläggande behörighet för högskolestudier eller söka dig till arbetslivet.

www.tollare.org

Umeå universitet

Ämneslärarprogram i musik för årskurs 7–9 och gymnasieskolan (330 hp). Även fristående kurser inom musik.

www.lh.umu.se

Kävesta musiklinje

Jazz-, pop- & rockinriktning
Klassisk inriktning
Klassisk preparandkurs

- Spela mycket
- Många konserter
- Välorganiserad utbildning

Ansök på: www.kavesta.fhsk.se

Ansök senast 25 mars 2019
Antagningsprov v. 17 & 18

 Region Örebro län
Kävesta folkhögskola

www.kavesta.fhsk.se
facebook.com/kavesta.folkhogskola

Uppsala universitet

Enstaka kurser i musikteori, musikhistoria, världsmusik och populärmusik. Ett treårigt kandidatprogram i musikvetenskap (180 hp) med inriktning både mot akademisk musikkforskning och mot arbetslivet. Även Masterprogram i musikvetenskap (120 hp).

www.uu.se

Vadstena Sång och Pianoakademi, Östergötland

Vadstena Sång och Pianoakademi är en tvåårig högskoleförberedande utbildning för klassiska sångare och pianister. Fokus ligger på att förbättra de tekniska kunskaperna på ditt huvudinstrument och att genom ämnet romansinterpretation bredda och fördjupa dina kunskaper i det kammarmusikaliska mötet mellan sångare och pianist.

www.vadstenasangochpianoakademi.se

Valjevicens folkhögskola, Blekinge

Tvåårig allmän kurs i musik/hälsa. Fokus på ensemblespel och inspelning.

www.valjevik.se/folkhogskola

Visskolan Västervik, Gamleby folkhögskola, Småland

Ettårig Folkmusiklinje som bland annat innehåller ensemblespel, musikteori, dans, rytmik och sång. Det finns även en ettårig visskola, där du får utveckla dina musikaliska och konstnärliga kunskaper som sångare och låtskrivare.

www.gamlebyfolkhogskola.se

Västerbergs folkhögskola, Gävleborgs län

Musiklinjen på Västerbergs folkhögskola riktar sig till dig som vill fördjupa dina kunskaper som musiker inom afrogenren, både praktiskt och teoretiskt. Fokus ligger på ensemblespel.

www.regiongavleborg.se/Folkhogskolor/vasterberg/Utbildningar/Musiklinjen

Wiks folkhögskola, Uppsala

Ettårig musiklinje där du får arbeta med hantverket och teorin, träna din lyhördhet, din samarbetsförmåga och ditt musikaliska självförtroende. Vänder sig till dig som redan har erfarenhet av att spela/sjunga i band/orkester/kör.

www.lul.se/wik

Ågesta folkhögskola, Farsta

Ett- eller tvåårig musiklinje med inriktning klassiskt eller afro. Här får du bra förutsättningar att utvecklas på ditt huvudinstrument och i ensemblespel.

Du får också lektioner i teoretiska ämnen, studiokunskap, med mera.. Möjlighet att bo på internat med god tillgång till övningslokaler. Skolan genomför regelbundet konserter, både på skolan och utanför.

www.agesta.nu

Ålsta folkhögskola, Västernorrlands län

Ett- till treårig Musikerlinje med inriktningarna musiker/live, studio eller Individuell inriktning. Ettårig artistlinje som ger en grundläggande utbildning för dig som vill få en inblick i artistlivet och öka din grundteknik inom sång, dans och drama. Sceniska framträdanden varvas med teknisk träning i sång, dans och teater. Tvåårig musikpedagoglinje för dig som vill jobba pedagogiskt med musik. Yrkesinriktad utbildning som ger dig många verktyg för att använda musiken ur ett socialt perspektiv.

www.lvn.se/Folkhogskolor/Alsta-Folkhogskola

Åsa folkhögskola, Sörmland

Ett- eller tvåårig Musikkurs inom afroamerikansk musiktradition. Enskild undervisning i huvud- och biinstrument. Ny musikgenre varje tioveckorsperiod.

www.asa.fhsk.se

Ölands folkhögskola

Ett- eller tvåårig scenkonstskola som ger en bred grundläggande teaterkunskap, scentrygghet och förståelse för teaterprocessen. Musik och dans utgör en del av utbildningen.

www.olandsfolkhogskola.se

Örebro universitet, Musikhögskolan i Örebro

Musikhögskolan i Örebro utbildar framtidens musklärare, musikvetare, musiker, kompositörer, musikproducenter och låtskrivare.

www.oru.se/musik

Österlens folkhögskola

Allmän kurs med inriktning folkmusik. Som ett komplement till de gymnasiegemensamma ämnena läses också åtta till tio lektioner folkmusik per vecka. Det finns även möjlighet att läsa Folkmusik på halvtid och skolan ger även en ettårig kurs i musikkomposition.

www.osterlen.fhsk.se

Östra Grevie folkhögskola, Vellinge

Östra Grevies Musikteaterutbildning är en utbildning på tre terminer som riktar sig till dig som vill uttrycka dig genom sång och teater.

www.ostragreviefolkhogskola.com

STUDENTPRIS PÅ MM! 350 kr T-shirt ingår Du sparar 449 kr!

Inkluderat i årsprenumerationen av Musikermagasinet ingår en digital prenumeration som innehåller alla nya nummer samt ett bibliotek av äldre upplagor som sträcker sig flera år tillbaka och som du kommer åt via din telefon, läsplatta eller dator. Mer info om hur du läser tidningen digitalt finns på www.musikermagasinet.se.
OBS! För att lägga vantarna på detta studenterbjudande behöver du maila lena@hansenforlag.se och uppge ditt namn och mecenatnummer.

mm
MUSIKERMAGASINET

40

Native Instruments Komplete 12 Ultimate Collector's Edition & Komplete Kontrol A25

MJUKVARA/KEYBOARD

Så var det återigen dags för en stor uppdatering av Native Instruments redan tidigare tämligen kompletta mjukvarupaket. Den här gången testar vi även ett av de många keyboard i Komplete-serien, som kan styra mjukvaran ... och lite till.

MÅNADENS TESTER

48

Solid State Logic Fusion

ANALOG FLERFUNKTIONSENHET

Produkter som gör att produktioner låter bättre är alltid trevligt, och Solid State Logics Fusion har ansatsen att ge oss flera användbara verktyg både för att färga hela mixar eller enskilda bussar. Och vem kan säga nej till en ljudenhet med inbyggd spelkonsol...?

52

Motu 8Pre-es

LJUDKORT

Den rådande trenden är att ljudkortet blir alltmer välljudande och att de får allt fler vettiga extrafunktioner. Från amerikanska Mark of the Unicorn har vi raggat fram ett interface, som på inget sätt bryter den trenden. Tvärtom. Vi kikar på Motu 8Pre-es.

60

Waves Abbey Road Chambers

MJUKVARA

Det bara måste komma förr eller senare. Originalreverb, återskapat i mjukvaruform. "Originalreverbet?" undrar ni kanske. Ja, den ekokammare som The Beatles använde till sina inspelningar i Studio 2 på Abbey Road. Just den! Vi har testat och kan rapportera följande...

SÅ HÄR GÅR VÅRA TEST TILL

Alla tester i MM är utförda av skribenter med hög expertis och lång erfarenhet inom sitt eller sina områden. Samtliga produkter granskas utefter en generös testperiod för att skribenten ska kunna genomföra en rigorös bedömning av allt från spelbarhet ned till minsta komponent. Men det allra viktigaste är att du som läsare får dina frågor besvarade: Är den här produkten bra? Passar den här produkten mig? Är den prisvärd?

MM REKOMMENDERAR

MM Rekommenderar är det högsta betyget vi delar ut. För att en produkt ska erhålla den här utmärkelsen krävs att den håller tillräckligt hög nivå för inget ska nämnas under rubriken "Minus" i betygsättningen.

En av de bästa mässorna på länge

Bortsett från ett myller av signaturförstärkare och gitarrer dedikerade till legendarer som inte berör särskilt mycket, rankar jag årets upplaga av utrustningsfesten NAMM i Anaheim som en av de allra bästa på länge. (Nåväl, jag ska vara ärlig, EMG:s signaturmickar tillägnade Lars Frederiksen, David Ellefson, Frank Bello och Tom Araya gjorde mitt punk- och thrash-hjärta rätt exalterat.)

Hur som helst, det fanns en hel del spännande för de flesta instrumenttövare där ute. Bland dessa var finska Ruokangas, vars Valvebucker hävdas vara den första rödrivna pick-upen för elgitarrer. Även effektexterten Electro-Harmonix intåg på strängmarknaden var lite av en överraskning. På pedalsidan avtäckte TC Electronic äntligen den efterlängtade syntpedalen Juno-60, som för just Rolands klassiska synt Juno till pedalbordet. Ytterligare en het pryl på elektrosidan var Korgs introduktion av hårdvarusynten Minilogue XD. För batteristerna riktades hajp-ramppluset mot Gretsch-kitet Brooklyn Micro, som lovar varma vintagetoner och modernt yttre. Och samtidigt som allt detta ägde rum, presenterade Lowden Guitars ett nytt samarbete med giganten Ed Sheeran, som resulterat i en ny uppsättning akustiska gitarrer där "kvalitetshantverk till ett attraktivt pris" är säljpitchen för att rädda den sinande skaran gitarrister. Ja, ni hör, det är snabba pix mellan släppen här.

Hur upplevde du NAMM 2019? Är det något särskilt du tycker att vi ska testa? Hör av dig, vetja!

Patrik Blomqvist
redaktör

patrik@hansenforlag.se

**Gör som fler än 2000 andra,
följ Musikermagasinet
på Facebook!**

Native Instruments Komplete 12 Ultimate Collector's Edition & Komplete Kontrol A25

Komplett, komplettare, komplettast

Så var det återigen dags för en stor uppdatering av Native Instruments redan tidigare tämligen kompletta mjukvarupaket. Den här gången testar vi även ett av de många keyboards i Komplete-serien, som kan styra mjukvaran ... och lite till.

Komplete Kontrol A25

TYP USB-baserat Controller-keyboard**ANSLUTNINGAR** USB 2.0 (sladd ingår), TRS-telejack för anslutning av sustain-, eller expression-pedal**MÅTT** 488 x 257 x 89 mm**VIKT** 2,4 kg**PRIS** Komplete Kontrol A25: 1 495 kronor; A49: 2 095 kronor, A61: 2 695 kronor**ÖVRIGT** Strömmatas via USB-porten, Full VSTi-, och VST FX-support, kan användas som MIDI-controller, Setup Guide och annan dokumentation som nedladdning**DISTRIBUTÖR** Benum, www.benum.se**PLUS**

- Utmärkt byggkvalitet
- Fullstora tangenter
- Känslig och lättspelad klaviatur
- Kan styra väldigt mycket i ditt DAW-program
- Kan hantera massor av parametrar i NKS-klara pluggar
- Behöver ingen extern nätdel
- Riktigt bra mjukvara ingår

MINUS

- Kunde vara mer kompakt

Det finns mjukvarupaket, och så finns det större mjukvarupaket, och så finns det Komplete-paket från Native Instruments. Det är väl få prylar i den här branschen som har ett mer passande namn. I dagens lilla betraktelse ska vi skärskåda innehållet i den senaste och 12:e inkarnationen av just detta superkomplett mjukvarupaket från NI. Vårt testexemplar har den fullständiga beteckningen Native Instruments Komplete 12 Ultimate Collector's Edition, och det är värstingversionen (eller bästing-, om det finns ett sådan ord) av de tre (eller fyra) olika versionerna av Komplete 12.

MJUKVARAN KOMplete KONTROL

Från och med nästa uppdatering kommer Komplete Kontrol – den mjukvara med vars hjälp man styr hela Komplete-paketet via ett Komplete Kontrol-keyboard – bara finnas i 64-bitarsversion. Adjöss till 32-bitssystem alltså. Dags att uppdatera era pluggar om ni inte redan gjort det. I skrivande stund har mjukvaran KOMplete KONTROL uppdaterats till v.2.0.5, och man hämtar den så där lagom geschwint med hjälp av Native Instruments speciella uppdateringsapp Native Access.

KK 2.0.5 innehåller en mängd förbättringar och bugfixar. Bland förbättringarna hittar vi stöd för key splits i MIDI Mode för mk2 av KK-keyborden, samt en mängd förbättringar för Windows-användare (som kanske har det

svårt nog ändå).

Utan den här mjukvaran skulle hanteringen av alla de här ljuden (över 25 000) vara tämligen överväldigande. Den fungerar som den perfekta länken mellan KK-hårdvaran – ett controller-keyboard, eller en Maschine – och det gigantiska mjukvarupaketet, med alla dess sound, effekter, och trevliga expansioner.

KOMplete KONTROL A25

Native Instruments har nu ett tämligen komplett program av keyboard och annan controller-hårdvara. Förra gången vi kikade på dessa var det Komplete Kontrol S49 som låg på testbänken. Den serien har nu uppdaterats till mk2 med förträfflig färgskärm, och de tre grundmodellerna S25, 49 och 61 har fått en ny storebror i S88 med en pianoklaviatur av högsta klass från Fatar. I och med att Komplete 12 såg dagens ljus presenterade man även en ny serie keyboard med en något enklare klaviatur – med halvvägda tangenter – som Native Instruments tillverkar själva, och med ett enda litet OLED-

teckenfönster.

I övrigt är A-serien, som den heter, ganska lik den första version av S-serien, och har en mängd olika controller- och styr-funktioner. Samtliga keyboard i serien är matade via USB-sladden, och i övrigt finns bara ett uttag för inkoppling av en sustainpedal.

Av A-seriens tre keyboard valde vi att ta en noggrann kik på minstingen, A25. Det är ju visserligen trevligt att ha tillgång till 49 eller 61 tangenter, men hela klaviaturen blir ju genast rätt otymplig, och vi (eller jag, i det här fallet) antog att ett 25-tangenters keyboard skulle tilltala

flertalet av våra läsare, på grund av det betydligt nättare formatet. Antalet rattar, och knappar är detsamma på alla versionerna av A-serien.

Dessutom har ju nu NKS-stödet bland andra pluginutvecklare vuxit på allvar på sistone, så det är inte bara Natives egna pluggar och effekter man kan styra med ett A-, eller S-keyboard. NKS är ju ett öppet protokoll som NI utvecklat, där man direkt kan styra en mängd olika parametrar med ett Komplete Controller-keyboard. Man behöver alltså inte längre gå omvägen via MIDI-learn, eller läsa in sig på MIDI Exclusive-

meddelanden.

Och det är så mycket lättare att kunna både välja sound, och redigera dem direkt i ett keyboard. Det är ju klart att man har hjälp om man kan ha desktopversionen av Komplete Kontrol-mjukvaran öppen på en skärm framför sig, men man klarar sig faktiskt riktigt bra enbart med hjälp av det lilla teckenfönstret i A-25. Varje fabrikspreset har dessutom en förlyssningsfunktion, så man hör hela tiden vad man håller på med, utan att behöva vänta på någon nedladdning.

Behöver man en synt med riktig lågbas? Då är det bara att ratta fram Synth, klicka, ratta fram Bass, klicka, och välja Sub Bass. Det kan inte bli mycket lättare än så. Sedan har alla parametrar du kan tänkas vilja ratta på varsin förprogrammerad ratt. Det är bara att skruva till det efter behag. Och tack vare ett utmärkt upplagt system, där alla preset (Komplete-, eller ►

Klaviaturen i A-25 fungerar alldeles utmärkt. Det är vad man skulle kunna kalla en typisk syntklaviatur av riktigt hög klass.

andra NKS-stödda) har taggats och organiserats på ett intuitivt sätt, fungerar det här alldeles förträffligt – tysk Ordning & Reda alltså. Och tack vare att rattarna är tryck-känsliga får du hela tiden information om vad du gör i displayen i realtid.

MJUKVARA SOM FÖLJER MED

Även den mest formfulländade hårdvaran skulle förstås stå sig slätt utan mjukvara. Och här ingår en hel del ljud redan från början. Native bjuder på ett rejält paket för den som vill skapa egna ljud. Här ingår Maschine Essentials, Monark, The Gentleman, Reaktor Prism, Scarbee Mark I, och mer därtill. Det innebär fler än 4 500 ljud och 9,7 GB som ska laddas ner, och där hittar vi allt möjligt matnyttigt: två snyggt samplade pianon, två kraftfulla syntar, och Maschine Essentials, som Native beskriver som en kraftfull Groove-box, fullpackade med instrument och effekter, där man kan skissa fram egna idéer, arrangera dem i spår, mixa ner, och så vidare. (Kolla mer på NI:s hemsida!)

Om du har lite högre ambitionsnivå, eller väljer bort Maschine Essentials av annan

anledning, blir det ändå förr eller senare dags att göra musik. I det läget kan du också styra alla de vanliga transportfunktionerna i ditt DAW-program med hjälp av knappar i A-25 – förutsatt att din mjukvaruutvecklare har skapat stöd för detta. Och det stödet har i skrivande stund Logic Pro X, GarageBand, och NI:s Maschine. Det visade sig att även Cubase till viss del redan stöddes, när jag testade detta. Fullt stöd för Cubase och Nuendo, liksom för Ableton Live, kommer inom kort.

Och som inte detta vore nog, kan du i de DAW-program som stödjer protokollet dessutom välja att styra en mängd andra funktioner. Och där har du hjälp både av knapparna, alla de små rattarna, och den speciella ratten längst till

höger som du både kan vrida på, trycka på, eller föra åt olika håll, som en spak. Funktioner som loop, metronom, tempo, kvantisera, arpeggio, och ångra, hanteras direkt med A-25:s knappar. Mycket imponerande och praktiskt.

Och dessutom ingår Kontakt 6 Player och Factory Selection, Reaktor 6 Player och Factory Selection, Reaktor Blocks Wired, Guitar Rig 5 Player och Factory Selection, samt en voucher på 25 euro, och rätt bra rabatt, ifall du vill uppgradera mjukvarupaketet till något av de fyra Komplete-paketen, eller det kompletta Maschine-biblioteket. Självfallet ingår även styr-, och biblioteksmjukvaran Komplete

Kontrol
Software.
Och naturligtvis
kan man använda A-25 som
ett högst vanligt MIDI-controller-
keyboard för program som inte stödjer
NKS och alla dess finesser.

INTRYCK

Klaviaturen i A-25 fungerar alldeles utmärkt. Det är vad man skulle kunna kalla en typisk syntklaviatur av riktigt hög klass. Den känns betydligt spänstigare, och mer fjädrande, än Fatarklaviaturen i S-serien – som ju har en mer vägd, pianolik känsla. Men, som sagt, det fungerar förträffligt. Det enda man kanske kan klaga på är att både klaviaturen, och knapparna, låter en del. Den lilla olägenheten uppvägs med råge av lyckan att kunna styra både ljudval, ljudredigering och mitt DAW-program med några enkla knapptryckningar. Pitch-, och modulationshjul är rejält tilltagna, och har precis lagom motstånd, för att fungera på ett tillfredsställande sätt.

En petitesse som ändå bör nämnas: Precis som tidigare versioner av Komplete Kontrol keyboard har hålet för USB-kontakten på keyboardets baksida gjorts i minsta laget. Man

kan självfallet
använda den sladd
som NI skickar med,
men om man av någon anled-
ning behöver använda en annan
USB-sladd kan det tyvärr vara så att den
inte går in i hålet helt och hållet, och keyboar-
det kanske inte fungerar. Det vore onekligen
på sin plats med en viss standard här bland

USB-sladdtillverkarnas stora skara.

Samtidigt inser jag inte varför Native inte skulle kunna göra hålet något större. En knapp millimeter till på varje sida skulle räcka för att göra mig till en mycket gladare testare.

På minussidan bör man kanske även nämna att A-25 är rätt stort. När det handlar om tangenter i full normalstorlek tar de förstås en viss plats, men det känns ändå som att det kunde ha bantats en aning på alla ledder. Jag kan förstå att man vill hålla samma formfaktor och utseende på samtliga keyboard i serien, men ändå ... det blir stort. ►

Så här ser minstingen i den nya Komplete Kontrol A-serien ut.

KOMPLETE 12

Det är 15 år sedan Native Instruments presenterade det första Komplete-paketet. På den tiden bestod boxen av 9 pluggar och 23 CD-ROM-skivor där alla ljud och banker huserade.

Native Instruments Komplete 12 Ultimate Collector's Edition

SYSTEMKRAV

MAC macOS 10.12 eller 10.13 (eller senare)

WIN Windows 7, 8, eller 10 (64-bit, senaste Service Packen)

PROCESSOR Intel Core i5 eller motsvarande CPU, 4 GB RAM (6 GB rekommenderas), Grafikkort som stödjer OpenGL 2.1 eller senare, minst 30 GB fritt hårddiskutrymme (670 GB för en komplett installation), stödjer ASIO, Core Audio, WASAPI, fungerar i värdprogram för 64-bitars VST-, AU-, och AAX-pluggar.

NOTERA Installationsprocessen kan tillfälligt behöva mer än 80 GB hårddiskutrymme på din systemdisk, även om du installerar biblioteket på en extern hårddisk.

TYP Mjukvaruprogram, -instrument, och -effektpluggar

PRIS Komplete 12 Select: 2 095 kronor; Komplete 12: 6 295 kronor; Komplete 12 Ultimate: 12 595; Komplete 12 Ultimate Collector's Edition: 16 895 kronor

DISTRIBUTÖR Benum, www.benum.se

PLUS

- Det största mjukvarupaketet någonsin?
- Massor av moderna sound
- Bra vintageinstrument
- Finfina stråkar, trä-, och bleckblås
- Ytterst användbara slagverk
- Här finns nästan allt
- Det låter alldeles förträffligt

MINUS

- Det blir ändå rätt mycket pengar

Det paket vi kikar på idag innehåller fler än 100 instrument och effekter, och 50 expansioner, och räknar man på vad alla delarna skulle kosta var och en för sig, får man idag 85 procents rabatt.

Förra gången vi kikade på Native Instruments var det samtidens största mjukvarupaket, Komplete Ultimate. Nu finns fyra olika Kompletepaket på programmet – från minstingen Komplete 12 Select, med 14 olika instrument och effekter, tre expansioner, och drygt 45 GB att ladda ner, till dagens testobjekt, det smått fantastiska Komplete 12 Ultimate

Collector's Edition. Även Ultimate-versionen har förstås blivit uppggraderad i år, men till det kommer alltså ytterligare en mängd ljud, instrument, och expansioner.

Collector's Edition är så stor att man nästan får den där "over-flow"-känslan. Är det här riktigt greppbart? Här finns fler än 100 individuella instrument och effekter. Bland dessa hittar vi 16 orkester-, och filmmusikinstrument, 16 syntar, 30 samplade instrument, 12 trum-, och slagverksinstrument, 28 effekter, och 50 expansioner.

Man behöver inte ladda ner allt på en gång,

Här är några av de ljud man kan välja i Hybrid Keys

Analog Dreams är en av tre nykomlingar som har ett snarlikt gränssnitt

men hela paketet ligger på 630 GB som sedan expanderas till drygt 900 GB. Alternativt kan man köpa hela klabbet i "fysisk form", som då levereras på en hårddisk.

Priset för hela detta paket ligger på 16 895 kronor. Har du tidigare köpt någon version av Komplete får du en viss rabatt – olika beroende på vad du vill uppgradera. Uppgraderar du från en tidigare version av Ultimate (8–12) ligger det på 6 095 kronor. Vi kan jämföra med instegsmodellen Komplete 12 Select, som du får för futtiga 2 095 kronor.

ROLIGA NYHETER

Bland nyheterna hittar vi **Session Guitarist Electric Sunburst**, som vi testade redan i nummer 8 av Musikermagasinet från 2018. Vi berättade då att det här Kontaktbiblioteket innehöll 154 olika Pattern i en mängd olika spelstilar, och att man hade ordnat dessa i 31 olika Songs. Jag kallade då Electric Sunburst för en ytterst kompetent gitarrapp, som kunde fås att låta mycket realistiskt. Jag var extra imponerad av reggaekompet som man kunde få näst intill snortajt. Och allt detta står jag fortfarande fast vid. Session Guitarist är verkligen ett välkommet tillskott till det redan välmatade Kontaktbiblioteket.

Ett annat roligt tillskott är **Hybrid Keys**, **Analog Dreams**, och **Ethereal Earth**. Det är tre nyheter i Kontakt Play-serien, och alla tre har ett likartat och tämligen enkelt gränssnitt, som både uppmanar till, och underlättar kreativt rattande. De här instrumenten kräver Kontakt 6 eller senare, och funkar alltså inte i 5:an.

Här hittar vi 8–10 GB av nya ljud som alla är riktigt spännande. Det enkla och överskådliga

Thrill, ett perfekt instrument för skräckfilmer

Jag trodde i min enfald att toppen var nådd när jag kikade på Komplete 11 Ultimate. Där fanns ju så gott som allt – och lite till. Men icke!

gränssnittet går igen i alla tre programmen. Man väljer ur en lista ett A-, och ett B-sound, och sen har man åtta rattar som motsvarar de åtta rattarna hos Maschine eller Komplete Kontrol, och som styr några noggrant utvalda

parametrar – ibland flera parametrar per ratt – som gör att man omforma och styra ljudet i den riktning man vill, även i realtid och automatiserbart.

De här hybridinstrumenten kombinerar wave-table-syntes med samplingar på ett oerhört kreativt sätt. Passande nog heter ett av instrumenten också **Hybrid Keys**, och det är en samling av en mängd olika akustiska pianon, elektroniska keyboard, orglar, diverse slagverk och annat. Så gott som alla ljud är dock väldigt påverkade av filtrerande, ekon, stora reverb, re-amping, och andra effekter – och det gäller för de flesta ljuden i de här tre biblioteken. En av de åtta rattarna styr mixen mellan ljud A och B, och en ratt reglerar volymen. Övriga sex rattar styr här sustain, release, cutoff, smear, big space och reverb. Med andra ord en blandning av effekter och filterparametrar.

Analog Dreams är en samling syntar och andra nostalgiska instrument från 80-talet. Även här har samplingarna behandlats på ett mycket kreativt och konstruktivt sätt. Här hittar vi en härlig blandning av analoga och digitala vintage-ljud, tillsatt med en bra dos av spännande effekter, vilket gör att hela anrättningen får en mycket modern prägel.

Och precis som nästa instrument, **Ethereal Earth**, fungerar alla dessa ljud utmärkt för att skapa musik-, och ljudkulisser för film och andra dramatiska ändamål. ▶

Ethereal Earth har – liksom de andra instrumenten i den nya serien – åtta rattar där man bland annat kan styra filter-, och delay-effekter från ett Komplete Kontrol-keyboard

I **Ethereal Earth** har man kombinerat en massa olika ambienta, filmiska ljud. Här finns en kombination av olika underliga akustiska instrument från hela världen och diverse digitala synteser och allehanda märkliga effekter. Här finns traditionella och digitala instrument

sida vid sida. Vi hittar stråkar, blås, slagverk, pads, och mycket, mycket annat. Och alla har ett mycket eget sound.

Och när vi ändå är inne på ambient-, och filmtemat måste vi bara rekommendera **Thrill**, som är ett annat nytt instrument med liknande

upplägg. Här påverkas dock inte ljudet av var du spelar på ditt klaviatur. Istället kan man göra ljudet mer eller mindre intensivt, spooky, eller laid-back genom att dra i ett hårkors uppåt/nedåt, eller åt sidorna. Även här har man en mängd olika filer och effekter att påverka ljudet med. Och till alla de här fyra instrumenten finns en massa intressanta fabriksinställningar att utgå ifrån.

Om dessa fyra instrument har ett tämligen enkelt och överskådligt gränssnitt, hamnar **Kinetic Toys** i en helt annan liga. Här är hemligt och mystiskt istället två av de främsta ledorden. Man drar i roboten för att påverka ljudet, eller vrider på speldosans ballerina, eller ... ja, det tar ett tag att lista ut allt som man kan använda för att påverka ljudet, och jag är inte färdig med det kapitlet än.

Dessutom är själva Kontakt uppgraderad till version 6, även om det inte är så jättestora förändringar som erbjuds. Den största nyheten där är väl att Kontakt har fått effektdelen uppgraderad med bland annat nya effekter baserade på Replika XT, som ingår i Komplete-paketet, och att man nu har stöd för wave-table-syntes. Dessutom erbjuds man nu Creator Tools, en sorts skriptverktyg för den som vill gå in och skapa egna Kontaktinstrument, och/eller -bibliotek. Jag hade dock problem (liksom flera andra) med att hitta Kontakt 6, efter uppgraderingen. Det beror på att Native nu skippat siffrorna och den nya versionen heter enbart Kontakt, kort och gott. Om nästa version får heta Komplete 7, eller något helt annat, återstår att se.

KOMPLETE SCAN-APP

Liksom vid den senaste uppdateringen tar det en stund att starta både nya Kontakt och Komplete Kontrol-mjukvaran den första gången, eftersom de ska kolla igenom både sina bibliotek och de pluggar som stöds.

Det här är ju något man tvingas gå igenom varje gång man startar ett nytt program som har stöd för olika plugin-enheter. Och olika tillverkare har lyckats olika bra med detta. En del skannar pluggarna och kollar att de är skrivna på rätt sätt, och meddelar att det är något hos den eller den pluggen som gör att man inte vill ladda in den, eftersom den kan få huvudprogrammet att krascha av någon anledning. Det är dock sällan man får några klara besked, som till exempel att "den här pluggen är bara 32-bitars, och den funkar inte längre i ditt 64-bitars program." I bästa fall får man en lista där tillverkaren bockat för de pluggar som inte laddats in, och man kan också ställas inför valet att försöka ladda in någon, eller några, av de störande pluggar, trots tillverkarens rekommendationer att undvika dem. Logic Pro X, och Digital Performer har appar som jobbar på det viset, och det kan kännas både transparent och informativt.

Ett riktigt hemligt gränssnitt, för den som älskar sånt

The Grandeur är ett riktigt bra piano med många inställningsmöjligheter. Grundljudet är alldeles utmärkt, trots ett rätt litet format vad gäller samplingarna.

Tyvärr kraschar vissa av de appar som ska göra den här plugin-bedömningen, redan när bedömningen äger rum, medan andra är bättre på att hålla sig på banan. De här apparna kan också vara olika kinkiga i sin bedömning. Det är nästan som att den del av dessa appar släpper igenom det mesta, och andra har en mängd åsikter om hur pluggarna har installerats, huruvida de är auktoriserade på ett korrekt vis, och så vidare.

I NI:s fall finns en app som heter **Komplete ScanApp** och den tillhör tyvärr den senare gruppen. Den hade åsikter om åtskilliga av de pluggar som andra DAW-program accepterat utan att rynka på näsan. Jag tvingades att installera flera av mina pluggar på nytt, och den hade till och med åsikter om mitt eLicenser-program – det vill säga den app som har hand om den dangle där Steinbergs och Arturias licenser huserar – så även den appen fick ominstalleras. Dessutom kraschade ScanApp åtskilliga gånger och fick startas om, och allt detta gjorde förstås att den här processen tog sin modiga tid. Men när allt detta väl var klart, flöt allting väldigt stabilt och kraschfritt. Native tänker kanske "Better safe than sorry", fast på tyska förstås.

YTTERLIGARE ROLIGHETER

Vi kan inte släppa kapitlet med nyheter utan att nämna **TRK-01**. Det är ett sequencer-instrument för baskagge och olika basljud. Jag skulle utan vidare vilja påstå att TRK-01 är en riktig hårding. Tunga, skitiga, marklyftande sekvenser, med massor av möjligheter att påverka både sekvenserna separat och i olika mönster, och ljuden med massor av filter och andra effekter. Native Instruments beskriver TRK-01 som ett oerhört kraftfullt verktyg, där enbart preseten skulle kunna inspirera till hundratals nya spår. Jag kan bara instämma.

Till sist vill jag bara nämna att jag tycker att nya **The Grandeur** är ett riktigt bra piano med många inställningsmöjligheter. Grundljudet är alldeles utmärkt, trots ett rätt litet format vad gäller samplingarna. Dock hörs den begränsningen på utklingningen i längre toner där ljudet efter ett par sekunder tenderar att bli en aning statiskt. Men det är inget större problem. Det finns andra samplade pianon i paketet som passar bättre för den typen av spel.

Och för den som väntar på nåt gott, ingår ytterligare en synt, **Massive X**, men den väntas inte bli klar förrän i februari 2019, och vi vet tyvärr inte så mycket om den, förutom att den kommer att kunna laddas ner "free of charge" för de som köpt **Komplete 12**. Kan man få gissa/hoppas på att det är en Massive-synt med extra allt?

SAMMANFATTNING

Komplett är väl ett av de där få adjektiven som egentligen inte kan kompareras.

Precis som blixtförälskad, ultimat, perfekt, och död. Lik förbannat (if you pardon my french) så överträffas varje version av Native Instruments **Komplete** av nästa version, och antagligen även nästa... Jag trodde i min enfald att toppen var nådd när jag kikade på **Komplete 11 Ultimate**. Där fanns ju så gott som allt – och lite till. Men icke! Version **12 Ultimate Collector's Edition** innehåller ännu mer av allt! Och även om drygt 16 tusen kronor för det största paketet kan kännas som mycket pengar – det är det ju – får man enormt mycket för pengarna, och om man räknar ut ett kilopris, eller ett pris per GB, blir det riktigt hanterligt, jämfört med mycket annat i den här branschen. Och man får ju en riktigt bra rabatt, jämfört med att köpa alla de ingående delarna i **Komplete 12** var och en för sig.

Om man ändå slutligen ska försöka sammanfatta det här paketet en aning, kan man inte undvika ordet överväldigande. Jag kommer

att vara fullt upptagen med att gå igenom alla instrument, sound, och pluggar ända fram tills det är dags att kika på **Komplete 13**, eller om det istället blir version 14, om man är för skrockfull för siffran 13.

Som komplement till allt detta underbara i mjukvaruväg presenterar Native Instruments nu alltså en ny serie controller-keyboard, där man framför allt vill ge användarna mycket för pengarna. Och det har man verkligen lyckats med. Det **Komplete Kontrol A-25** keyboard som vi kikar på har både en alldeles utmärkt klaviatur som NI själva tillverkar, och en mängd ytterst användbara styrfunktioner. Det gör det till det perfekta verktyget för den lilla studion, eller då man vill kunna ta med sig ett riktigt bra keyboard till replokalen, sommarstugan, eller på resan. Och allt detta för under 1500 spänn. Detta skrivs i början av december 2018, och det känns verkligen som om tomten kom tidigt i år. **mm**

Om man ändå slutligen ska försöka sammanfatta det här paketet en aning, kan man inte undvika ordet överväldigande.

Det här är allt vi vet om den nya synten **Massive X** – kommer i februari

Solid State Logic Fusion

Analog ljudpolering för hybridstudion

Produkter som gör att produktioner låter bättre är alltid trevligt, och Solid State Logics Fusion har ansatsen att ge oss flera användbara verktyg både för att färga hela mixar eller enskilda bussar. Och vem kan säga nej till en ljudenhet med inbyggd spelkonsol...?

Det här är anrika brittiska Solid State Logics senaste produkt lämpad för den som mixar kanske mestadels i datorn men som ändå vill ha lite analoga verktyg att skruva på. I likhet

med många stora tillverkare av mixerbord och analog studioutrustning har SSL satsat på att producera outboard för små- och mellanstora studior, allt från lilla mixerbordet/summerringsmixern X-Desk och kontrolllytan Nucleus till ett eget rackformat med moduler samt den fristående busskompressorn från den berömda G-serien av mixerbord.

Det man levererar nu är en produkt som är lika hemma i en kommersiell studio som i den ambitiösa projektstudion, utan fluff eller lull. Det är inte nån hybridfunktionalitet här inte, inte en enda USB-kontakt, nätverksport, appstyrning eller något sådant. Rakt igenom är Fusion en analog apparat (baksidan har ett par XLR in/ut, samt ett par till för en insertfunktion), så låt oss dyka in.

SSL Fusion

Solid State Logic Fusion Stereo Analogue Colour, är rätt många ord (7) i det fulla namnet på apparaten vi testar denna månad, och lustigt nog har apparaten också sju funktioner: bas-eq och diskant-eq, basfilter, distorsion, högfrequens-kompressor, stereokontroll och transformator.

Utöver två stora rattar för in- och utnivå på vardera sida finns till höger en nivåmätare för utsignalen (i bypass-läge visar den insignalen) ovanför en bypassknapp. Man förbikopplar hela kedjan, även in- och utförstärkarna och insertfunktionen. För en sådan finns alltså, möjligheten att koppla in ytterligare en eller flera enheter i Fusions signalkedja antingen som en stereoenhet eller som ett Mitt/Sido-par om man vill jobba med olika bearbetning av monoinformationen och sidosignalen som utgör skillnaden och gör det till stereo. Inte så dumt, synd att

funktionen bara finns för inserten och inte för eq:n exempelvis.

Den första funktionen är annars en svart ratt för högpasfilter. Den är skönt stegad mellan avstängd, 30 Hz, 40 Hz och 50 Hz. Filtret är tredje ordningens, det vill säga 18 dB/oktav, och alltså rimligt brant. Kanske att man hade velat kunnat ha ännu högre filter, uppåt 80–90 Hz också för de ljudkällor som inte har någon vidare botten, men det har vi inte. Tanken är rimligen att Fusion mestadels kommer att bearbeta bussar med instrumentgrupper, men så värst dyrt hade det väl inte varit att lägga in ett val för 70 Hz och 90 Hz också?

FÄRGADE RATTAR FÖR FÄRG

De huvudsakliga funktionerna på Fusion är sedan de grönfärgade Vintage Drive-rattarna, de lila och röda rattarna för eq-sektionen, orangea rattar för en kompressor, samt blå rattar för de två kontrollerna för stereobilden. Man kan också lägga in en transformator i signalkedjan, men den får ingen ratt för att reglera mängden effekt utan en diskret vitlysende knapp som även de andra funktionerna har – en på/av-funktion för varje krets som blir orange när kretsen är aktiv.

Den process som kommer efter högpasfiltret är den gröna Vintage Drive, en ickelinjär distorsionsmodul med två rattar: Drive som är en förstärkningskrets, och Density som ställer vilken sorts övertoner man vill ha. Står Density mellan noll och tre är det mest jämna övertoner, över detta blir det mer udda (ja, övertoner alltså) och spännande – särskilt om man driver på med gaspedalen. Mer övertoner ökar också snittnivån och loudness (så jag hade gärna haft en output trim här också för att förenkla lyssning med och utan processen). Drive är förvisso nivåkompenenserad – drar man upp den

TYP Rackmonterad ljudprocessor
KONTAKTER 2x XLR in/ut, 2x XLR in/ut för insertfunktion
TILLVERKNINGSLAND Storbritannien
VIKT 5,9 kg
HÖJD 90 mm (2 rackenheter)
LÄNGD 480 mm (19 tums-rack)
DJUP 303 mm (enbart chassit), 328 mm (inklusive rattarna på framsidan)
PRIS 22 475 kronor inkl. moms
DISTRIBUTÖR Arva Trading,
www.arva.se

PLUS

- Eq:n är nära perfekt för "ljudförbättring"
- Ovanlig och bra Space-kontroll
- Jag vill inte bypassa när jag väl skruvat

MINUS

- Inget

till elva höjs ändå inte utnivån mer än nån dB – men Density på max behöver kompenseras ungefär 3 dB. Lite besvärligt att göra det enbart med utnivån tycker jag, eftersom man måste bypassa hela Fusion för att jämföra hur det låter med Drive på eller av.

Åh, rolig bonusinfo: de fina klicken som man hör när man trycker på och av funktioner? Härlig analog reläkänsla, absolut, men de har sina nackdelar med hållbarhet över tid förstås. Och de är inte i signalkedjan, utan där är det solid state-switchar. SSL har helt enkelt byggt in analoga switchar för rätt "analog känsla" för användaren. Stilpoäng – och dessutom går klicket att stänga av!

En liten lysdiod indikerar hur hårt processen jobbar. Grönt för lite effekt, orange för mycket distorsion, och rött för klippning. Det här är en förhållandevis subtil funktion så länge man håller sig i det gröna området, särskilt om man rattat Density till max tre–fyra.

En drive på 3–4 och Density på ungefär det samma gör verkligen att mixar och bussar poppar och får syntbasar och baskaggar att leva lite extra, och jag gillar också hur de får dynamiken att tryckas ihop lite. Kör man för hårt så den ligger på rött hela tiden tappar man lite liv förstås, eller får för mycket klippning, men "det finns tillfällen för allt" sa barberaren och rakade av kungen skägget.

25 ÅR SEDAN NY EQ

SSL har gjort sig kända för sina musikaliska och neutrala eq:s, som hörs på oräkneliga produktioner. För första gången på 25 år, säger SSL själva, lanserar man nu en ny analog eq kallad Violet EQ. Det man gjort är en skenbart enkel design med två shelvingfilter för bas respektive diskant. I basen kan vi välja att jobba med 30, 50, 70 eller 90 Hz som ankarpunkt och i diskanten

är det från 8, 12, 16 eller 20 kHz som gäller. Plus eller minus nio dB har man på sig, med noll dB klockan tolv på ratten. Jag har mest tyckt om den absoluta toppen av eq:n för att ge extra glitter. Ställer man ratten på 20k är det de saker som händer nedanför 20 kHz som är intressant naturligtvis. Kurvorna är rätt flacka och gasar man mycket händer det saker långt bortom den

angivna frekvensen. Ställer man frekvensen på 20 kHz och drar på 3 dB händer det saker redan nere vid 4 kHz, gasar man hela 9 dB börjar vi åka vid drygt 2 kHz. Liknande tendens finns i basen förstås, gasar man 9 dB händer det saker uppe vid 200 Hz. Det är alltså rätt breda filter, vilket är lämpligt för tillämpningen.

Siffror i all ära. Det här är riktigt kul att ►

Ett snyggt högpasfilter (låt vara med lite för få val) och en snygg, subtil distfunktion är första delarna av Fusions färgpalett.

jobba med och analoga rattar är så skönt. Vad man än behöver, plus eller minus, gillar jag verkligen vad som händer när man vrider på Fusions eq. En bra eq är grunden i en produkt av den här typen, och det här är en riktigt bra eq.

TÄMJ DISKANTEN

De orangea rattarna kommer närmast, med titeln HF Compressor. Det är en split-bandkompressor som bara jobbar med frekvenserna över delningsfrekvensen, med fast attack, release och ratio. Tanken här är att många moderna

är det ganska breda band man jobbar med så 10–15 kHz är inte samma sak som att det bara händer saker där uppe. På enskilda stems är det möjligt att jobba lite hårdare, och ett naturligt trick är förstås att höja diskanten med eq:n för att sedan låta HF-kompressorn jobba ner de hårdare passagera – en ljusare mix men utan att det går för långt.

HF-kompressorn är ganska subtil och rätt svår att få att låta illa. Klart man kan skruva den så hårt att det försvinner en massa diskant, men det låter inte illa för det, inget pumpande

En drive på 3-4 och Density på ungefär detsamma gör verkligen att mixar och bussar poppar och får syntbasar och baskaggar att leva lite extra, och jag gillar också hur de får dynamiken att tryckas ihop lite.

produktioner drabbas av att diskanten upplevs som skarp och vass ibland, och drar man ner diskanten generellt med eq blir det muggigt. Man behöver ett verktyg som slipar ner just de ställen där diskanten blir för stark. Beroende på signalnivån verkar det funka bra att ratta in sig med delningsfrekvensen kring 10–15 kHz och åka med tröskelvärde tills man märker av lite lättnad i de vassare passagera och den gröna lysdioden lyser till. Precis som med eq:n

eller så. Det betyder också att effekten här inte är dramatisk natt-och-dag-skillnad, men det är klart användbart för att plocka ner dynamiskt ojämn övervikt i diskanten (om inte det låter som en psykiatridiagnos vet jag inte vad).

BRED DINA VIDA VINGAR

Två mitt/sida-kopplade kretsar med namnen Space och Width används för att justera stereobredd. Width justerar mängden sidosignal

– den delen av signalen som utgör stereoinformationen – på hela mixen för att antingen smälta av eller bredda stereobilden. ± 6 dB har man på sig, vilket ger en rätt rejäl effekt. Man ska alltid vara försiktig med stereobreddning, precis som andra processer har det sitt pris. En bredare bild kanske är förförisk men kan tappa tryck, eller fokus.

Så, om Width är en vanlig M/S-breddning, vad är då Space? Här använder man sig av tekniker som Alan Blumlein utvecklade tidigt under sin genialiska bana (om du inte känner till honom, sök på nätet och skänk sedan en ljus tanke åt detta geni). Enkelt nedkokat är detta en eq för sidosignalen som höjer eller sänker mängden bas i stereoinformationen.

Medan Width kan ge en överdriven stereobild som känns lite som fasfel ger Depth ofta en snyggare breddning som behåller fokus. Samtidigt funkar det bra på en del produktioner för att tigha upp och fokusera basen lite – det här är ett flexibelt och kompetent verktyg.

TRANSFORMATIV UPPLEVELSE?

Slutligen finns möjligheten att koppla in en transformator. Man får lite harmonisk distortion i basen tack vare att transformatorn blir mättad, samt – enligt SSL själva – lite fasvridning i diskanten. Jag gillar ljudbilden av den och tycker att det är förhållandevis subtilt. Varje gång jag aktiverar transformatorn tycker jag om det men hör inte stora skillnader när jag stänger av den.

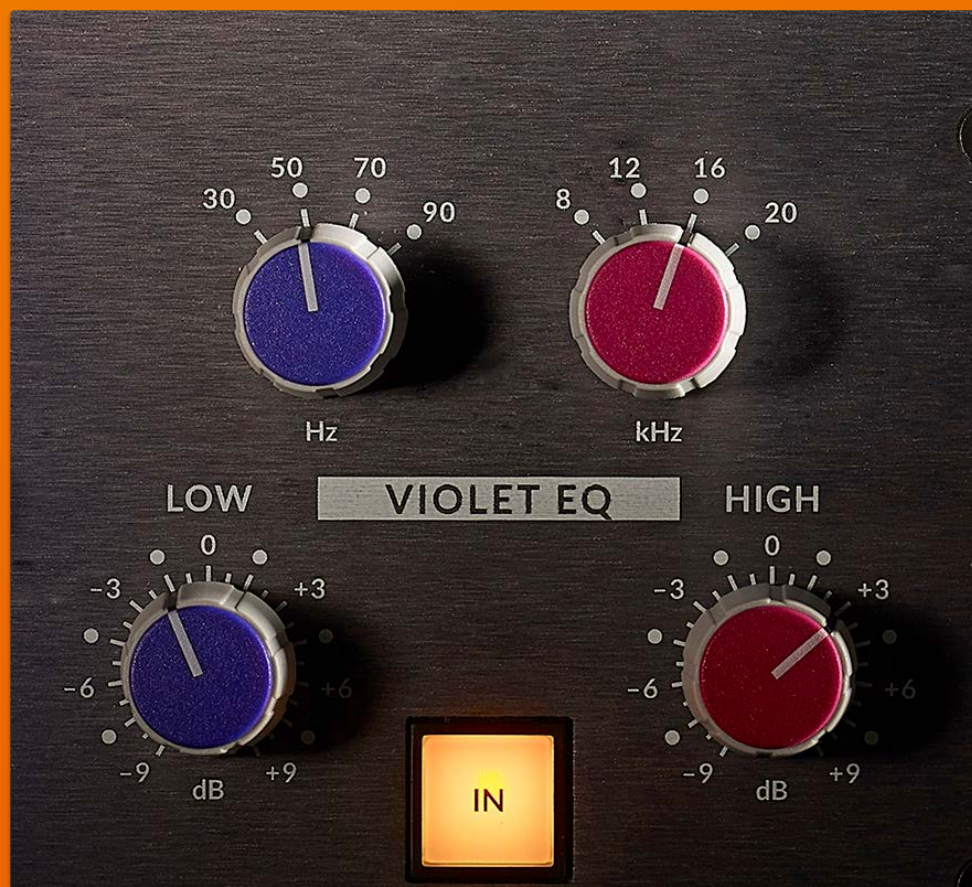
Däremot märks det lite i basen om man matar den för hårt, den allra lägsta informationen kapas när transformatorn blir för mättad.

FÄRG FÖR ALLA

Har man tråkigt i studion kan man starta Fusion (lite bökigt eftersom strömknappen är på baksidan) i ett spelläge. Här gäller det att trycka på knapparna i samma ordning som Fusion först visat, inom fyra sekunder. Man kan roa sig med detta i obegränsad tid, naturligtvis, och hålla ordning på highscore genom att räkna tända lysdioder på mätaren enligt en formel... Ja, du hör ju. Klassiskt SSL att bygga in små påskägg i sina produkter!

Vem ska då köpa SSL Fusion, Stereo Analogue Colour? Ja, efter att ha jobbat med den ett tag på några produktioner är snarare frågan "vem farao ska inte köpa en?". Man får förstås väga pengarna mot vad man får, och det är inga verktyg som inte går att åstadkomma på annat sätt men det är trevligt förpackat och hela paketet är riktigt bra. I den mesta musikproduktion tror jag Fusion kan finna sin plats, med snygga filter, snabbjobbad stereokontroll och fin diskantkompressor.

På det hela taget är det här exakt vad man betalar för. Hög kvalitet, genomtänkt funktionalitet och bra sound. **mm**

Förföriskt snyggt är det att lägga till extra botten eller topp med Fusions Violet EQ – SSL:s första nya eq-design på 25 år.

STUDIO LIVE®

Den kompletta **SERIES III**-lösningen.

Med Presonus StudioLive® Series III kan du göra en inspelning i din studio på fredagen och sedan köra en FOH-mixning på klubbscenen på lördagskvällen – för att sedan jobba som monitortekniker på söndagsmorgon.

StudioLive® Series III:s ekosystem består av olika mixerlösningar mellan olika enheter.

Denna mixerserie har AVB som protokoll vilket gör att du kan expandera ditt ljudnätverk med nya EarMix 16M Personal Monitor Mixer och NSB Stageboxar för att utöka möjligheterna i ditt system.

Ekosystemet i Series III är förbättrad med en prisbelönt, integrerad mjukvara.

Mixa ett livegig trådlöst med UC Surface, gör en multikanalsinspelning via Capture, mixa och mastra dina inspelningar med hjälp av olika mjukvaror som t.ex Studio One®, Logic, Cubase, Pro Tools m.fl.

Besök www.presonus.com för att ta reda på allt som Series III kan göra för dig.

NSB 8.8
8x8 AVB Network Stagebox

NSB 16.8
16x8 AVB Network Stagebox

StudioLive 32R
34-input, 32-channel Series III stage box and rack mixer

EarMix 16M
16x2 AVB-networked Personal Monitor Mixer

SW5E
5-port AVB switch with PoE

PreSonus

©2018 All Rights Reserved, PreSonus Audio Electronics. PreSonus and Capture are registered trademarks of PreSonus Audio Electronics, Inc. Studio One is a registered trademark of PreSonus Software Ltd. All other trademarks are property of their respective owners.

NORDIC AUDIO

DISTRIBUTION

www.nordicaudio.eu

FÖRMÅNLIG INBYTESKAMPANJ!
Kampanjen gäller t.o.m 2018-12-31
Byt in din gamla digitala mixer och få upp till 35% rabatt på en ny Series III mixer.
Kontakta din lokala PreSonus återförsäljare för mer information.

Motu 8Pre-es

Enhörningen är tillbaka

Den rådande trenden är att ljudkortet blir alltmer välljudande och att de får allt fler vettiga extrafunktioner. Från amerikanska Mark of the Unicorn har vi raggat fram ett interface, som på inget sätt bryter den trenden. Tvärtom. Vi kikar på Motu 8Pre-es.

SYSTEMKRAV

MAC 1 GHz Intel-baserad Mac eller snabbare; 2 GB RAM (4 GB eller mer rekommenderas); Mac OS X 10.8 eller senare; Thunderbolt 1/2/3, USB 2/3, eller AVB/TSN Ethernetport; minst 500 GB hårddisk för inspelning

WIN 1 GHz Pentium-baserad PC eller snabbare; 2 GB RAM (4 GB eller mer rekommenderas); Windows 7, 8 eller 10; Thunderbolt 1/2/3, eller USB 2/3-port; minst 500 GB hårddisk för inspelning

WEB-APP-SUPPORT Vilken browser som helst (Safari, Firefox, Chrome, Opera, Explorer, etcetera) på Mac, Windows, Linux, iOS, eller Android

INKLUDERAD MJUKVARA

Drivrutiner för Thunderbolt och USB 2.0
MOTU Discovery App för Mac & PC (hittar anslutna MOTU-ljudkort)
MOTU Discovery App för iOS (laddas ner från Apple App Store)
MOTU Pro Audio Control web app (installerad i hårdvaran)
MOTU Audio Tools (FFT, oscilloscope, X-Y plot, phase analyzer)
AudioDesk för Mac & Windows (separat nedladdning)

TYP USB-baserat ljudkort

ANTAL INGÅNGAR 24

ANTAL UTGÅNGAR 28

ANTAL MICKSTEG 8

MICK GAIN 63 dB, i 1 dB-steg

LINE GAIN 0 till 63 dB

FANTOMMATNING 48 V

EGENBRUS MICKINGÅNG -129 dBu

MAX INSIGNAL +5 dBu (+24 dBu med dämpsats)

INGÅNGSIMPEDANS (Mick) 2,65 k Ω

INGÅNGSIMPEDANS (Line/Instrument) 1 M Ω

FREKVENSBOMFÅNG 20 Hz till 20 kHz $\pm 0,1$ dB

DYNAMIK 118 dB

SAMPLINGSFREKVENNS Från 44,1 till 192 kHz

BITDJUP 24 bitar

ÖVRIGT Erbjuder en webbaserad, ytterst kraftfull mixer med inbyggda effekter, kan även styras från iPad; kan anslutas via USB, thunderbolt, och/eller AVB Ethernet

VIKT 2 kg

MÅTT 48,3 x 17,75 x 4,5 cm

PRIS 1 195 dollar

DISTRIBUTÖR Zima Produktion, www.zima.se

INFORMATION Motu, www.motu.com

PLUS

- Massor av anslutningsmöjligheter
- Förstklassiga AD/DA-omvandlare
- Åtta välljudande micksteg
- Stegade gainkontroller
- 2x8 digitala in-, och utgångar för ytterligare expansion
- Low Latency webbaserad DSP-mixer
- Touch Console-mixern kan styras från en iPad
- Word Clock in och ut
- Inbyggd mick för Talkback
- Kraftfull routingfunktion

MINUS

- Routingfunktionen är lite råddig innan man greppat den

Motu är ett av de amerikanska hård-, och mjukvaruföretagen, som funnits längst på marknaden. Deras midi-, och audio-interface blev tidigt mycket populära både bland oss hemmapulare och de mer seriösa studiorävarna. De hade ofta många bra funktioner, var välljudande (ljudkortet), och hade mycket bra och stabila drivrutiner. Motu var också ett av de första företagen att kunna kombinera midi-, och audioinspelning i ett och samma program, Digital Performer (jämfte det av Gibson inköpta och raskt avlivade företaget Opcode). Ni ska bara veta det, ungdomar, att förr i tiden, var detta en mindre sensation. Det flesta program klarade bara av att spela in midi. Idag ska vi dock kika på en av Motus nyaste hårdvaror, ett ljudkort som bär det stolta namnet Motu 8Pre-es.

MOTU 8PRE-ES

Motu beskriver sitt senaste ljudkort, 8Pre-es, som ett 52-kanals thunderbolt/USB-bestyckat audio-interface för Mac, Windows och iOS, med åtta förstklassiga mickpreampar, omvandlarteknik från ESS, åtta balanserade utgångar, drivrutiner med ultralåg latency, och inbyggda DSP-, och mixningsmöjligheter.

Man lovar också att round-trip-latencyn (från ljudkort, in i dator, och tillbaka ut genom ljudkort) ligger på runt 1,6 ms vid 96 kHz samplingsfrekvens över thunderbolt (1,9 ms över USB).

Det återstår att se om 8Pre-es kan införliva

de högt ställda förväntningar som sådana påstående kan ge upphov till.

Motu 8Pre-es erbjuder en mängd funktioner i ett tämligen behändigt format. Det har åtta inbyggda mikrofonförstärkare – alla via XLR-kombikontakter – dubbla hörlursutgångar med separata volymrattar, en mängd kontrollrumsfunktioner, och mycket, mycket annat. Du har alla kontakter (utom just hörlursuttagen) på baksidan, och alla reglage på framsidan, där du också hittar två displayer.

Det är ett riktigt rejält ljudkort vi har framför oss, både vad gäller byggkvalitet, specifikationer, och funktioner. Höljet är gjort av två gjutna aluminiumhalvor som fogats samman, och såväl kontaktdon som rattar känns mycket förtroendeingivande, även om det är rätt trångt om saligheten på sina ställen. Bidragande till trygghetskänslan är också att 8Pre-es har en inbyggd nätdel, och levereras med en vanlig rejäl jordad standardkabel – inga tråkiga svarta klumpar, som ligger och skräpar alltså.

Alla mickingångar fungerar även som både line-, och instrumentingångar (äntligen har vi alltså ingångar för åtta gitarrer!). Du hanterar nivåerna med hjälp av fyra rattar, och två tryckknappar där ingångarna är grupperade som 1–4 och 5–8, och resultatet ser du förstas i de båda färgdisplayerna där den ena, som default-läge, visar insignal och den andra utnivåer. Under de fyra rattarna för preamp gain har du även knappar för att koppla in

dämpsatsen (Pad), och fantommatningen, på en kanal i taget.

Men det finns även en menyrratt där du väljer funktioner och vad som ska visas – bland annat erbjuds åtta olika preset för hur 8Pre-es ska fungera – och en monitorrratt för att reglera ljudet till två olika uppsättningar av högtalare, A och B, som du förstås väljer med varsin knapp. Det finns även en mute-, och en monoknapp som gör exakt vad man förväntar sig. Talk kopplar in en inbyggd mick för kommunikation med musiker (talkback), som kan tänkas lyssna via ett av (eller båda) de två hörlursuttagen. Net ID är en lite ovanlig märkning på en knapp på ett ljudkort, men den funktionen visar nätverksinställningarna för kortet, inklusive dess IP-adress, för den har faktiskt en sådan. Men mer om det längre fram.

BAKSIDAN

Det är framför allt på baksidan man upptäcker att det här kortet är en smula speciellt. Det har nämligen flera sätt att koppla upp sig mot en dator. Så låt oss börja i den änden. Från vänster på baksidan hittar vi en standardkontakt för strömförsörjningens 100–240 V, BNC-kontakter för synkning till Word Clock (husklocka) in och ut, dubbla uppsättningar (A och B) av ADAT-, optiska digitala in-, och utgångar (lightpipe), där man kan hantera 2 x 8 kanaler 24-bitars ljud vid 44,1 eller 48 kHz samplingsfrekvens, eller fyra kanaler vid ►

dubbla samplingsfrekvensen (88,2 eller 96). Alternativt kan uppsättning A användas som stereo TOSLink för att till exempel ansluta en DAT-bandare – för den gamla godingen har vi inte slängt, eller hur? När det sen gäller att kommunicera med datorn finns det flera alternativ. Endera använder man en vanlig USB-sladd (kompatibelt med USB 2 och 3), eller om man är lyckligt lottad, en thunderbolt 2-variant (kompatibel med både thunderbolt 1, 2, och 3). Som vanligt finns det dock bara en thunderboltkontakt, så det blir inte tal om någon seriekoppling av flera thunderbolt-försedda enheter, som hos Presonus Quantumkorten. Vill man däremot koppla samman flera Motu 8Pre-es-ljudkort, eller andra ljudkort som stöd-

använder TRS-kontakter även för en obalanserad sladd, och där ska mittdelen (Ringen) inte var ansluten. Bra att tänka på.

Och om man vill jobba åt andra hållet – alltså inte nätverka och koppla ihop en massa externa ljudkort och preampar – fungerar det faktiskt utmärkt att använda 8Pre-es som en fristående mixer med en bra uppsättning av mickpreampar, som du kan styra helt och hållet från din iPad.

OMVANDLARE, MICKPREAMPAR, OCH DET DÅR MED LJUD

Om vi börjar med mikrofonförstärkarna är dessa nykonstruerade och ska vi gå på de mätvärden Motu redovisar, verkar det väldigt lovande. En egenbrusnivå (EIN) på -129 dBu,

andra sammanhang, så varför skulle det inte gälla även för DA-/AD-omvandlare?

Sen finns det andra som hävdar att det inte är en så bra idé att blanda analog och digital elektronik i samma burk, och framför allt: att de delarna borde ha separata nätdelar. Om digitalbiten klarar sig på fem volts matning kanske bra mickpreampar behöver 5–6 gånger så hög spänning. Det här är ju något som bland andra grabbarna på Black Lion Audio tagit fasta på när de monterar in en extra nätdel i sina konverteringar av ljudkort från Avid/Digidesign och andra tillverkare för att man ska kunna få så bra ljud som det bara går ur de grejerna. Det här är ett problem som även Thomas Kristiansson (TK Audio) berörde när vi pratade om hans mickpreamp DP2. Läs den artikeln när ni får tid!

Men nu skulle det ju handla om omvandlare... ESS Technology är ett företag som funnits sedan 1983, då man började tillverka chips för syntetisk talutrustning (ESS står för Electronic Speech System), och de har tillverkat AD-, och DA-omvandlare sedan början av 2000-talet. Idag har man flera olika varianter på programmet, omvandlare som används i allt från mobiltelefoner till fristående DA-omvandlare av allra högsta klass.

ESS Sabre32 DAC hör till de omvandlare som används i många krävande audiosammanhang. De sitter i flera av de bästa ljudkorten från Motu, och de används även i många av Apogees modeller: Ensemble, Quartet, och Symphony I/O. De här DA-omvandlarna är även flitigt förekommande i en rad fristående omvandlare i hifi- och audiofilmsammanhang.

Några av de egenskaper som gjort just ESS Sabre32 till förstahandsval för i dessa krävande sammanhang är höga dynamikvärden, extremt låg distorsion, och en avsaknad av – eller i alla fall väldigt lågt – störande jitter. Dessutom visar Sabre32 upp riktigt bra THD+N-värden, något som många anser var ett bra riktvärde för att kunna jämföra olika apparater. THD+N står för total harmonisk distorsion, plus noise. De här redovisade värdena gör att vi kan misstänka att i alla fall omvandlarna låter riktigt bra. I sammanhanget kan väl nämnas att föregångaren till dagens testobjekt, 8Pre, var bestyckad med omvandlare från AKM.

Det är ett riktigt rejält ljudkort vi har framför oss, både vad gäller byggkvalitet, specifikationer, och funktioner.

jer AVB/TSN över ethernet (IEEE 802.1) så finns den möjligheten. Motu har en hel radda ljudkort med den här funktionen, men det finns även andra tillverkare som har stöd för detta protokoll. Med hjälp av en AVB Ethernet-switch kan man då koppla ihop ett helt nätverk av ljudmaskiner – ett kraftpaket med hög hastighet och låg latency, fast det kommer förstås att kosta en del.

Om du har en hyfsat ny Mac (en modell med thunderbolt-kontakt) med macOS 10.11 eller senare kan du ansluta 8Pre-es till ethernetporten. Självfallet kan den här kontakten även användas för att ansluta ljudkortet till en hub, eller en wifi-router för att koppla det mot internet och för att använda den inbyggda webbaserade mjukvaran som finns i 8Pre-es.

På utgångssidan har vi åtta balanserade telestereokontakter, som kan hantera både balanserade och obalanserade anslutningar. Från fabriken är utgång 1 och 2 konfigurerade som monitor för stereoutgång A. Man får däremot bestämma själv vilka utgångar monitor B ska "routas" till. Tillverkaren betonar också att det är viktigt att man

och 118 dB dynamik är bra värden, och tillverkaren påpekar att det är samma hårdvara som sitter i Motus flaggskepp 1248. Det är ju en bra finess att alla åtta kan användas samtidigt, och att både dämpsatser och fantommatning kan kopplas in individuellt på de kanaler som behöver det. Men dessutom kan man styra nivåer och annat via den webbaserade mixermjukvaran – mer om det längre fram.

Sen har vi det där med omvandlare, och det är verkligen ett hett ämne, som det finns många och väldigt olika åsikter om. Det känns också som att det gått lite mode i detta kapitel. Ett år är det en tillverkare av omvandlare som gäller, nästa år är det ett annat fabrikat som är "biets knän" (eng. the bee's knees – fråga mig inte varför, men det lär innebära att det är riktigt bra). Många, som satt sig in i problematiken med omvandlare mer än övertecknad, hävdar att ljudkvaliteten hänger mycket på all kringutrustning runt omvandlaren, hur den programmeras, och hur den används i ett sammanhang. Detta stämmer ju i en massa

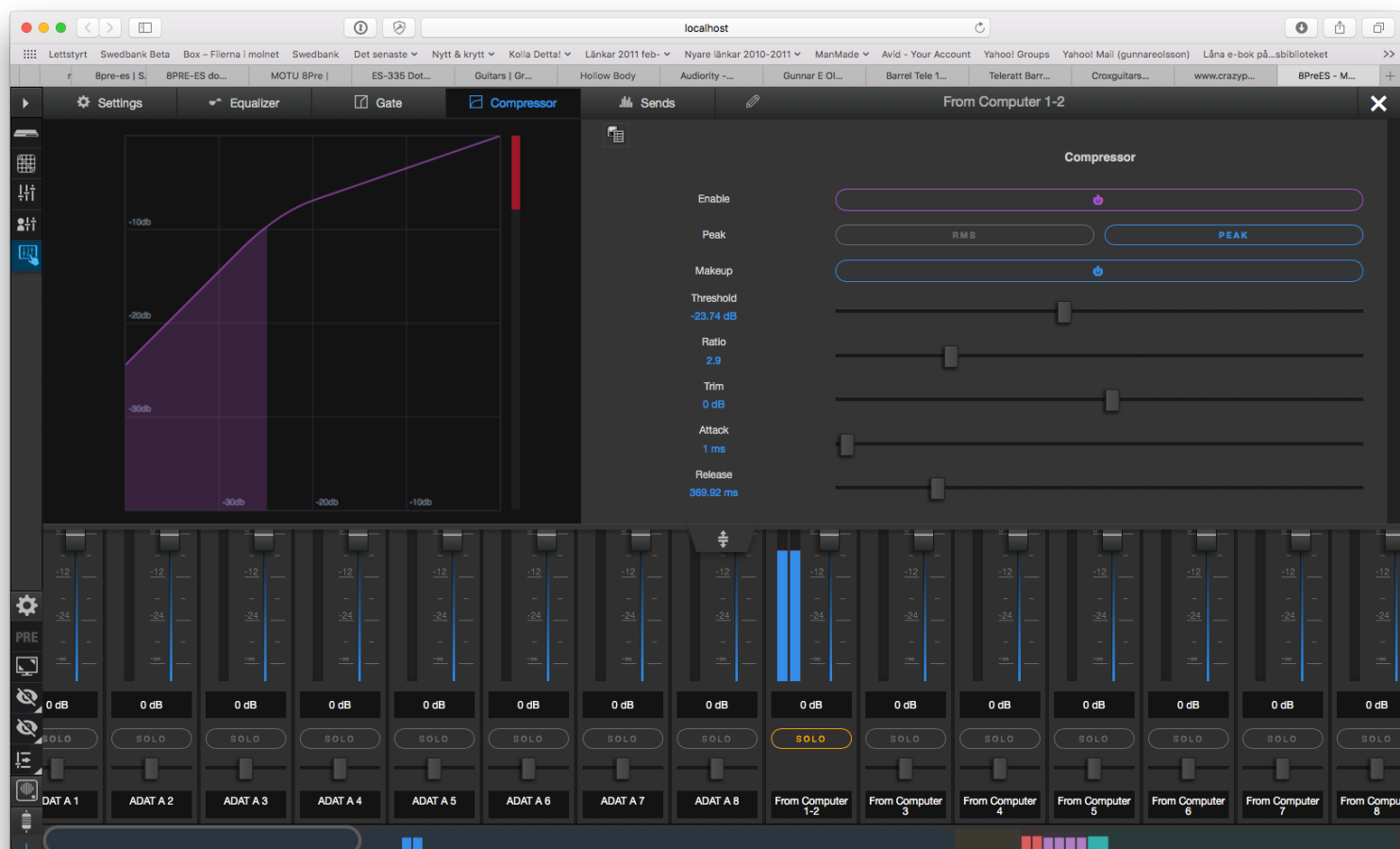
Motu bjuder på en riktigt kraftfull, webbaserad mixer.

MIXERDELEN

Om man ansluter en trådlös router till 8Pre-es

kan man komma åt alla interna mixerfunktioner från en dator, en padda, eller smartphone.

Motu 8Pre-es har alltså en inbyggd webbaserad mixerdel. Den kan fungera som en ►

Mixerdelen innehåller både en bra kompressor...

... och en välljudande EQ-del.

avancerad monitormixer, eller som ett komplement till din DAW:s mixerdel. Du kommer åt den från din vanliga webbläsare i Mac OS, Windows, Linux, iOS, eller Android, så länge de befinner sig på samma nätverk. Och inte nog med det, den har också stöd för något som Motu kallar Touch Console. Du hanterar den från din läsplatta eller smartphone, och det innebär att du plötsligt har en riktigt trevlig 48-kanals mixer med en mängd touch-funktioner till ditt förfogande. Mixerdelen innehåller bland annat en 4-bands brittisk parametrisk eq, en variant på ett LA-2A-kompressor, en gate, och ett klassiskt reverb. Utöver de 48 kanalerna, har du 7 stereobussar, 3 grupper, och tillgång till 32 ingångar via nätverket. Den har även en avancerad routing-funktion där du kan skicka i princip allt vart-du-vill. Alla dessa funktioner, och de åtta olika preseten, beskrivs i sex, små pedagogiska filmer på Motus hemsida. Jag rekommenderar alla användare – ja, även folk som är nyfikna på vad man kan göra med Motus alla ljudkort med AVB-stöd i största allmänhet – att kolla på de filmerna. Det här är kraftfulla grejer, och de kan därmed också upplevas en aning småhemliga, men både den nedladdningsbara manualen och all info på hemsidan gör allt som går för att förklara dessa skeenden på ett lättförståeligt sätt. Här får man bland mycket annat lära sig hur man kopplar ihop två eller flera AVB-kompatibla Motu-interface via Ethernet och styr dem och deras inbyggda mixrar från vad-som-helst som kan hantera en webb-brower. Man visar också hur

man routar en inkommande signal via 8Pre-es inbyggda mixer, lägger på någon eller några av de inbyggda effekterna, skickar den vidare till din dators DAW-program, för inspelning med absolut minimal latency. Vi pratar om runt en millisekund här.

Ytterligare ett scenario vi lär oss, är hur man använder 8Pre-es som en fristående mixer i en live-situation, där de olika musikerna kan få egna monitormixar, som de dessutom själva kan styra från till exempel en varsin iPad eller smartphone.

Ja, ju mer jag pillar med 8Pre-es och provar olika inställningsvarianter, desto mer övertygad blir jag om att det här måste var det absolut mest kraftfulla och kapabla ljudkort jag någonsin haft äran att testa. Och dessutom har Motu ytterligare ett tiotal ljudburkar som har många av de här funktionerna inbyggda.

INTRYCK

Man kan inte bli annat än väldigt imponerad av Motu 8Pre-es. Det är ett oerhört solitt bygge när det gäller det yttre, men det är det som finns på insidan – både mjuk-, och hårdvara – som imponerar allra mest. De nydesignade mickstegen, med sina alldeles förträffliga mätvärden, känns

väldigt rena och naturliga i alla praktiska tillämpningar. De har tillräckligt med gain för att kunna hantera de flesta ljudkällor – även av det mer ljudsvaga slaget. Det känns även väldigt positivt att gain-rattarna är stegade i 1 dB-steg, vilket förstås gör det lätt att återställa givna värden. Här ser man dessutom hela tiden de inställda värdena i en av displayerna. Man kan också spara dessa värden (tillsammans med en massa annat) som en egen preset. Även de båda hörlursrattarna är stegade på motsvarande vis. Här hittar vi även en av de få saker jag var lite mindre nöjd med. Rattarna sitter rätt tätt – men

vad gör man när man bara måste få in ett visst antal rattar

Du kan även styra mixern från en iPad eller smartphone – med touch-kontroll.

på en begränsad yta? Motu har gjort vad man kan, och nöjt sig med att använda åtta input-rattar i taget, men det blir lite trångt med hörlursrattarna. Men det är förstås en struntsak i sammanhanget. På det stora hela är jag nämligen väldigt nöjd – och imponerad – av Motu 8Pre-es.

Det här låter kanske lite förenklat, men i min ljudvärld (eller bok) finns det några olika kvalitetssteg, som man kan uppleva när man lyssnar på nya ljudapparater. Ibland är det en flytande skala, men ofta finns det tre eller fyra steg på den här skalan – som jag upplever den. Det mesta – oavsett prisklass – låter faktiskt riktigt okej idag. Så det steget kan vi kalla OK. Det finns dock undantag. Det tillverkas fortfarande en och annan pryl som låter tämligen uselt, men som sagt, det är undantag. Låt oss kalla det "skit". Såna prylar brukar försvinna rätt snabbt från marknaden.

Nästa steg på min egen skala är när det uppenbarligen låter bra. Man upplever en viss eufori, och det känns att tillverkaren har lagt lite extra möda på att få det att låta just bra. En viss känsla av ståpås kan infinna sig, speciellt om det bra/goda ljudet också kombineras med riktigt bra musik. Den här känslan kan ofta uppkomma vid lyssning på bra hifi-prylar, high-end-stereogrejer, och liknande. I det här steget finns följaktligen även prylar med ljud av det mer insmickrande slaget – även det en typisk hifi-företeelse. Man kan komma på sig själv med att tänka: "F-n, va bra det låter!" (För er som är för unga för att känna till begreppet hifi, var det något som förekom i riklig mängd förr i tiden, speciellt innan CD:n slog igenom, och innan man började förstöra ljudet, genom att till exempel använda komprimeringsalgoritmer, typ dålig mp3, som gjorde att allt lät mer eller mindre skit.)

Det sista kvalitetssteget är när man inte överhuvudtaget reflekterar över att man lyssnar igenom någon, eller några, elektroniska apparater. Det känns bara som att lyssna på riktigt bra, och snyggt inspelad, musik. Hela ljudkedjan, och lyssningsproceduren upplevs som oerhört transparent, och är i det närmaste i total avsaknad av ljudfärgande element. Den här känslan kan jag som testare ibland få när jag sitter med en, eller ett par riktigt bra mikrofoner, med en riktigt bra, nysträngad

akustisk gitarr i knät. Till mikrofonerna har jag kopplat ett par riktigt välkonstruerade och väljudande micksteg, mickstegen är kopplade till ett ljudkort med "top-notch"-omvandlare, och jag lyssnar genom ett par hörlurar (som jag är väl bekant med). Och jag spelar högt, för det är så jag vill ha det. Man vet inte om man lyssnar på hur mickstegen eller mickarna låter. Eller om det är omvandlarna som verkligen gör ett gott jobb. Det är bara en njutning att få sitta och spela.

Den här känslan "drabbas" jag av ibland – i mer eller mindre grad. Första gången jag kopplade ett MOS-FET-slutsteg till mina gamla Voigthorn kändes det på det viset. Speciellt när Bob Ludwigs mastering/gravering av Frank Zappas *You Are What You Is* låg på vinylspelaren. När jag testade min första riktigt dyra Taylorgitarr, var ett senare tillfälle, och detsamma gäller TK Audio DP2, och när jag för första gången kopplade in mitt, av Black Lion Audio ombyggda, Digi 002-rack-kort, och dessutom nån enstaka mikrofon som jag fått äran att testa för det här magasinet.

Vi är inte riktigt där än, när det gäller Motu

SAMMANFATTNING

Det är ett oerhört kraftfullt paket som erbjuds i Motu 8Pre-es, och en del funktioner kan vara en smula svåra att riktigt greppa till en början. Speciellt gäller det den webbaserade mixern och routingen. Det handlar dock främst om att man där erbjuds så många möjligheter, att det nästan blir överväldigande. Här har dock Motu agerat föredömligt och på sin hemsida har man gjort allt för att förklara alla funktioner – såväl i text, som i videoform. Vi nås också i skrivande stund av meddelandet att det grafiska gränssnittet för routingen/mixern är på väg att uppgraderas, och förhoppningsvis är det, redan när detta läses, lite lättare att hantera.

Med åtta riktigt bra micksteg och alla anslutningsmöjligheter borde Motu 8Pre-es onekligen vara det perfekta ljudinterfacet för ett band i replokalen, eller en liten modern studio. Och skulle man inte klara sig med åtta micksteg är det ju lätt att hänga in ytterligare ett gäng via Adatingångarna. Att ljudkortet sedan erbjuder en inbyggd talkback-funktion, och möjligheten att styra hela mixerdelen från din dator, en iPhone, eller padda, gör det ju inte precis mindre attraktivt i dessa sammanhang.

Musikerna kan få egna monitormixar, som de dessutom själva kan styra från till exempel en varsin iPad eller smartphone.

8Pre-es, men det är inte långt borta. Mickstegen är transparenta och väldigt rena, omvandlarna är av yppersta klass, och det mesta känns väldigt rätt... Det är kanske bara ett par droppar Revaxör i vardera örat som fattas.

I Motu 8Pre-es-paketet ingår även några riktigt användbara mjukvaror. Förutom MOTU Discovery App för Mac & PC (hittar anslutna MOTU-ljudkort), och MOTU Discovery App för iOS, hittar vi även Audio Tools, som är ett digitalt mätinstrument i form av oscilloskop, fasanalysator, FFT-instrument, med mera.

Inkluderat i paketet finns även AudioDesk för Mac och Windows – det fungerar tyvärr enbart med Motu-interface, annars är det ett riktigt habilt DAW-program, som kan ses som en nedbantad version av det alldeles förträffliga Motu Digital Performer (mididelen saknas dock).

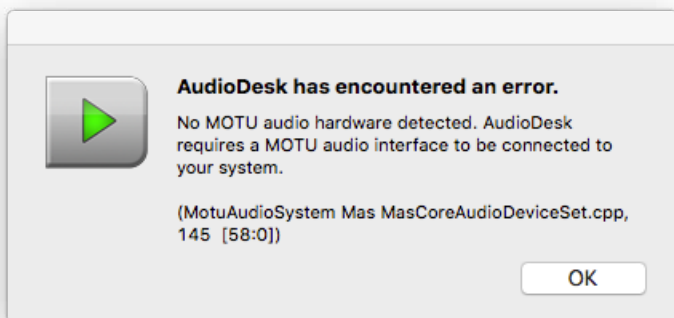
Det är ju också en intressant detalj att man även kan använda 8Pre-es som ljudkort till en iPad, med hjälp av Apples USB Camera Adapter. Då kan ju iPaden bli ett riktigt realistiskt inspelningsalternativ även för riktigt kräsna användare.

Att du sedan dessutom kan välja att köra det via Thunderbolt på din Mac och/eller USB på din PC (som kanske saknar thunderboltportar) gör ju bara paketet ännu mer attraktivt.

Jag har tidigare i den här testen varit rätt generös med superlativen när det gäller hur Motu 8Pre-es låter – och det är verkligen imponerande på alla punkter – men när man jobbat ett tag med kortet är det ändå anslutningsmöjligheterna och stabiliteten (Motu har alltid levererat oerhört stabila drivrutiner) som gör att man uppskattar hur hela Motu-paketet fungerar i praktiken.

Och så är det förstås det där med mixerdelen... Där andra tillverkare nöjt sig med att hänga på en tämligen umbärlig monitormixer, tar Motu det hela ett par steg vidare. Att kunna göra en förmix i den webbaserade DSP-mixern, eller helt enkelt routa ett spår som du ska spela in via mixerns riktigt imponerande eq-, eller kompressordel känns ju väldigt lyxigt.

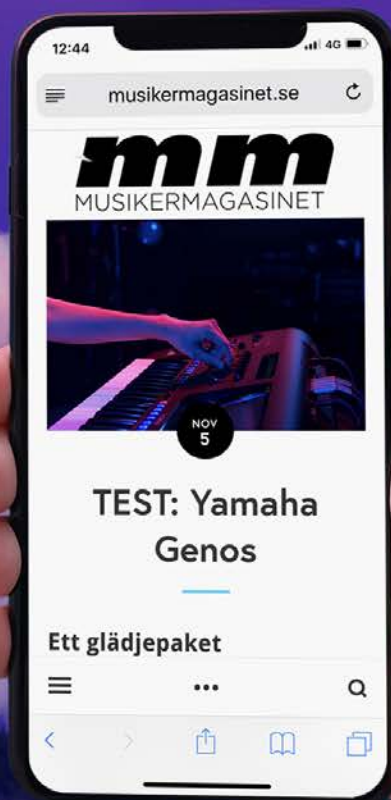
För det större studiokomplexet kommer möjligheten att länka samman ett helt gäng Motu-interface via Ethernet/AVB/TSN säkert som en ytterst välkommen möjlighet. För mig känns Motu 8Pre-es som istället till ett system som man absolut inte kommer att växa ur i första taget. Och det var länge sedan jag kände så inför ett ljudkort. **mm**

Tyvärr funkar Audio Desk bara med Motu-interface.

musikermagasinet.se
EN HELT NY UPPLEVELSE

Waves Abbey Road Chambers

En riktigt klassisk ekokammare

Det bara måste komma förr eller senare. Originalreverbet, återskapat i mjukvaruform. "Originalreverbet?" undrar ni kanske. Ja, den ekokammare som The Beatles använde till sina inspelningar i Studio 2 på Abbey Road. Just den! Vi har testat och kan rapportera följande...

Vi har berättat tidigare om hur man använde verkliga, fysiska rum i form av ekokammare, när man ville bättra på ambiensen eller rums-känslan vid inspelningar i inspelningshistoriens gryning – ja, även långt fram i "modern" tid användes faktiskt den varianten. Beach Boys hade en variant i den studio som användes för inspelningen av mästerverket *Pet Sounds*, och deras konkurrenter om titeln som popmusikens mästare på den här sidan det stora vida vattnet (ja, jag snackar om The Beatles nu), hade naturligtvis sin motsvarighet.

Dessa ekokammare hade olika typer av väggbeklädnad, och en, eller ett par, högtalare var placerade i den ena änden av rummet, och någonstans i den andra delen av rummet placerade man en eller flera mickar. Den signal som behövde "blötas upp" skickades till högtalaren och micken i andra änden av rummet tog upp signalen – med tillfogad rumsambians. Och vips hade man ett spår med en trevlig känsla av

levande akustik, där man tidigare bara haft en torr (och ofta rätt tråkig) signal.

ELEKTRONIKEN TAR ÖVER, ELLER ...?

En teknik liknande den ovan användes när man längre fram försökte skapa den här rums-känslan med olika typer av elektroniska reverb. De första fjäderreverb kom redan i slutet av 30-talet, och sedan dröjde det ända fram till 1957 innan den tyska firman Electro-Mess Technik presenterade det första plät-reverbet EMT 140. Och naturligtvis fanns EMT-plåten i en mängd olika professionella studior under 60-talet, när The Beatles gjorde de flesta av sina inspelningar; jämfört med fjäderreverbet lät ju plåten så mycket mer realistiskt. Men flera studior använde sina ekokammare långt fram under både 60-, och 70-talet. Och en av dessa var Abbey Road Studios, där The Beatles använde Studio Two för många av sina mästerverk. Den byggdes i slutet av 50-talet, och utöver det reverb som det delvis

kakelklädda rummet skapade, kom man på att man genom att ställa in ett antal klassiska avloppsrör – dessa var ofta tillverkade i ett hårt, mycket reflekterande, keramiskt material – kunde få betydligt mjukare reflektioner med fler, diffusa studsar. Detta gjorde förstås att ekokammaren blev ännu mer populär hos de tekniker som jobbade i studion. Nu lät det riktigt bra!

Nu har Waves med hjälp av tekniker på plats i dessa studiolokaler återskapat denna ekokammare i mjukvaruform, under namnet Abbey Road Chambers. Som användare får man full kontroll över den här ekokammaren, och som en extra bonus innehåller pluggen två ytterligare rum i form av Abbey Roads berömda spegelrum, samt stenrummet från Olympic Studios i Barnes, även den i London. Olympic Studios har härbärgerat både Jimi Hendrix Experience, Led Zeppelin (var lysdioden ens uppfunnen på den tiden?), The Small Faces, Stones, The Who, Queen, Blind Faith, Procol

SYSTEMKRAV

MAC CPU Intel Core i5 / i7 / Xeon
MINNESKRAV 8 GB RAM, 8 GB fritt hård-diskutrymme på systemdisken
MAC OS 10.11.6–10.13.5
SKÄRMUPPLÖSNING Minimum:
 1024x768. 1280x1024 eller 1600x1024
 rekommenderas

WINDOWS CPU: Intel Core i3 / i5 / i7 / Xeon / AMD Quad-Core
MINNESKRAV 8 GB RAM, 8 GB fritt hård-diskutrymme på systemdisken
OS Windows 7 med SP1, Windows 8.1, Windows 10, samtliga 64-bit
SKÄRMUPPLÖSNING Samma som till Mac OS

TYP konvolutioneffekt med både reverb- och eko effekter

SAMPLINGSFREKVENSER Alla Waves-pluggar i version 10 stödjer 44,1 och 48 kHz; Abbey Road Chambers stödjer samplingsfrekvenser upp till 96 kHz

FORMATS SOM STÖDS AU (Mac), VST, Audiosuite, samt AAX Native (båda plattformarna); Avid VENUE stöds upp till 48 kHz; TDM stöds inte längre av Waves v9.6 eller senare

PRIS Normalt: 199 dollar; i skrivande stund 49 dollar

INFORMATION www.waves.com

PLUS

- Ett klassiskt vintage-sound
- Två förstklassiga effekter i en plugg
- Förträffligt för att ge ljudet en analog känsla
- Utmärkta inställningsmöjligheter
- Realistisk design

MINUS

- Inget

Harum... ja, även The Beatles har varit där och spelat in (*All You Need Is Love* och *Baby, You're A Rich Man*).

Som gräddes på moset, lök på laxen, ja, ta vad ni vill, får man ytterligare en ytterst användbar effekt instoppad i den här pluggen: en åter-skapad version av Abbey Roads S.T.E.E.D. (designad av Gwyn Stock) – STEED står för Send Tape Echo Echo Delay. Ja, det heter ju samma på "studiosvenska". Det var ett system där man kunde utöka ljudpaletten ytterligare med hjälp av ett bandeko, en feedback-loop från mixerbordet, via Abbey Roads utsökta filterenheter, RS106 och RS127, till ekokammaren, och därefter tillbaka till mixerbordet. Ujujuj! Vilka leksaker det fanns!

ABBEY ROAD CHAMBERS

Ekokammaren som varit förebild till dagens plugg designades av EMI-teknikern Henry Clark i mitten av 50-talet, tillsammans med Stuart Eltham, som också jobbade på Abbey Road Studios.

Nu erbjuder de käcka människorna på Waves oss hela den här uppsättningen i en och samma app för en rätt blygsam penning; för närvarande 49 dollar mot normalpriset 199 dollar. Själv köpte jag den när man hade ett introduktions-pris på 29 dollar. Som hittat.

Abbey Road Chambers innehåller de tre olika rummen komplett med en emulerad Neumann KM-53s-mikrofon, likt den som användes på 60-talet (eller om ni föredrar en

Schoeps MKH-2s), och en klassisk Altec 605 högtalarlåda (eller en modernare B&W802). Den här uppsättningen användes på så gott som alla inspelningar som gjordes i Abbey Road-studion på 60-talet. Jag säger "så gott som" eftersom man även spelade in en hel del klassisk musik och talskivor i studion, utöver alla de framgångsrika popgång som gästade studiokomplexet, och i de sammanhangen var man betydligt försiktigare med ekopålägg.

De tre rum som erbjuds har rätt olika karaktär. Chamber 2 är naturligtvis Studio 2:s ekokammare, till hälften beklädd med kakel. Mirrored Room är också ett rum i Abbey Road-studion, där man får massor av ljudreflektioner med

Så här ser ekokammaren i Abbey Road Studio 2 ut.

mycket "bright" karaktär. Till sist har vi Stone Room som är hämtat från Olympic Studios, och är ett litet rum med tämligen mörk karaktär.

I pluginfönstret har man tillgång till en mängd reglage och mätare – alla utförda i gammal vintage Abbey Road-anda. Och EMI:s

STEED, eller båda tillsammans. Du väljer även högtalare och mikrofon, och var du ska placera dessa. STEED har dessutom reglage för både feedback, delay-tid, drive och modulation, samt en uppsättning filter för feedbacken. Och när det gäller delaytiden finns två varianter.

i millisekunder – från 0 till 500 ms. Du kan också välja ifall du vill ha olika delaytider i vänster och höger kanal, eller om de ska vara desamma (Link). Waves bjussar dessutom på en riktigt diger uppsättning med intressanta förinställningar, där ljudmänniskor som Dave Pensado, Jacquire King, Guy Masse, med flera har bidragit med sina inställningar.

Som användare får man full kontroll över den här ekokammaren, och som en extra bonus innehåller pluggen två ytterligare rum...

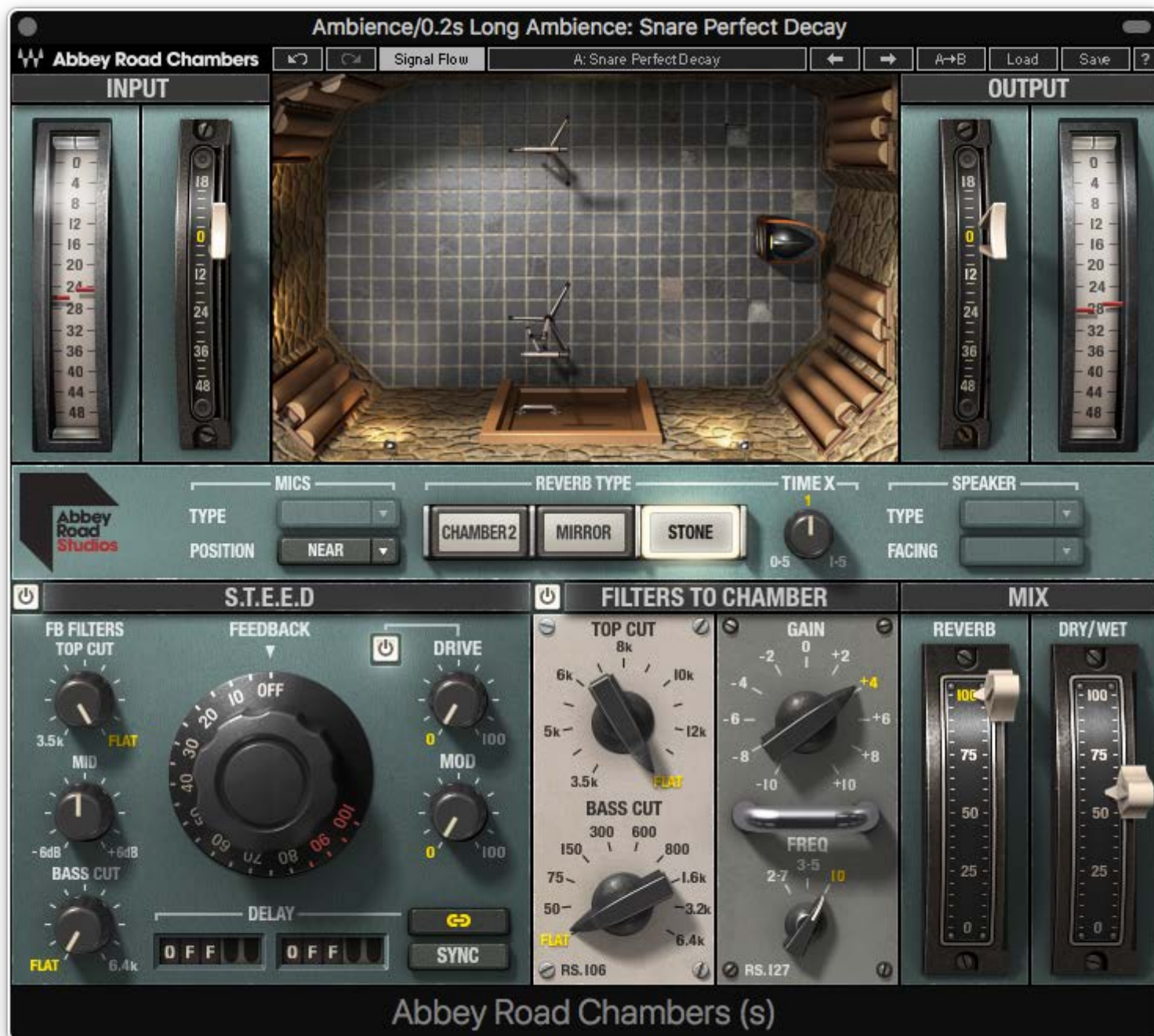
hög-/lågpassfilter RS106, samt presens-filtret RS127, finns självfallet på plats för att man ska kunna krana till ljudet nästan som på riktigt.

Och naturligtvis kan du välja vad du vill använda – enbart rummet, ellertape-delayenheten

Endera (med synkknappen intryckt) ställer du den i jämna eller ojämna multipler av takt delar med hänsyn tagen till din BPM-inställning (alltså 1/64, 164t, 1/32, etcetera). Med synken avstängd får du istället välja delaytiden

INTRYCK

Om man ska leta efter några av de effekter som skapades med originalen till de här verktygen, kan vi nämna det typiska rock'n'roll-ekot på George Harrisons sång på *Everybody's Trying To Be My Baby*, John Lennons sång i början av *A Day in a Life*, eller varför inte ljudcollaget på *Number 9* på det vita albumet – ett typexempel på när The Beatles (och teknikerna) verkligen fick släppa loss med alla till buds stående medel. Men det gick (och går) även att skapa betydligt

Det tredje rummet kommer från Olympic Studios.

mer nedtonade och naturliga reverb- och eko effekter med Abbey Road Chambers. Den fungerar ypperligt på sång, akustisk gitarr, eller andra akustiska instrument.

De stora styrkorna i pluggen är dock (i mina öron) hur man med hjälp av convolution-teknik och bra impulssvar lyckats återskapa en riktigt övertygande vintage ljudmiljö. Och den kan komma ytterst väl till pass om man stoppar in den här pluggen på ett spår (eller lägger den på en tappning) där man spelat in någon synt med lite halvtråkigt sound. (Ja, det finns sådana.)

Man kan använda effekterna både i rent monoutförande, i mono-till-stereo, och stereo-stereo – det sista klart användbart om man vill lägga effekterna på en stereo-bus, eller master ut. Personligen är jag rätt förtjust i att lägga effekter tillsammans med signalen, i ren mono. Det gör att hela ljudintrycket smälter samman på ett för mig ytterst tilltalande sätt. Sen låter

det förstås mer vintage med mono-mixar, det kan man inte bortse ifrån.

Jag uppskattade också att pluggen är så generöst utrustad med filtermöjligheter, både på in- och utgående signaler. Dessutom finns en knapp där man tydligt kan se signalvägarna (signal flow). Det gillade jag skarpt.

SAMMANFATTNING

Jag var faktiskt lite skeptisk när jag först såg att Waves skapat en mjukvaruversion av Abbey Roads. Går det verkligen? tänkte jag i mitt stilla och smått förvirrade sinne. På den frågan kan jag nu svara ett otvetydigt JA!

Det gick. Och det gick verkligen riktigt bra! Sen tilltalade det förstås snålvargen i mig, att jag lyckades få det för 29 dollar. Snudd på stöld. Men även till dagens normalpris på 199 dollar är det en mycket prisvärd plugg. Och passa gärna på när Waves kör en av sina rea-driver.

Under ett dygn eller två kan priset ligga på 49 dollar – precis som när jag skriver detta.

Waves Abbey Road Chambers är en av mer tacksamma reverbpluggarna som nu finns i min arsenal. Här har man verkligen möjlighet att skapa helt enastående, egna effekter. Och kan man tänka sig att använda någon av de många fabriksinställningarna, så är det också en väg att gå. Det är några riktigt välenommerade ljudkreatörer som tagit fram många av dessa. Och det märks att de verkligen njutit av hela den processen. Det här är en plugg som man verkligen har lätt att fastna för.

Vill jag ha ett reverb som låter så där överjordiskt snyggt, kanske jag fortfarande tar till någon av Valhalla-reverben – helst plåten, den är nästintill oslagbar – men till mycket av det andra är jag övertygad om att jag allt oftare kommer styra mina steg till Abbey Road Chambers. Och naturligtvis använder jag övergångsstället. Precis som The Beatles. **mm**

Här kan vi se signalflödet i pluggen.

DÄR DRÖM BLIR VERKLIGHET
MUSIKER
MUSIKPRODUKTION
KOMPOSITION
**SÅNG, SINGER/
SONGWRITER**
KONSTNÄRLIGA UTBILDNINGAR
PÅ HELTID OCH DELTID

kulturama.se/utbildningar
Nordens största skola för estetiska utbildningar

TFN: 0470-845 78
WWW.JBMUSIK.SE

PRENUMERERA PÅ MM

Gå in på hemsidan och välj
bland våra generösa
erbjudanden!

**SPARA
UPP TILL
2 599 KR!**

musikermagasinet.se

mm
MUSIKERMAGASINET

För annonsering i Gallerian, kontakta: Camilla Hansen
camilla@hansenforlag.se • 031-775 65 40

studioblue.se
08-39 00 27

- Kreativ yrkesutbildning 2 år
- Ljudteknik & musikproduktion
- Musik & låtskrivning
- CSN
- Ansök 1/6 – därefter löpande ansökning fram till kursstart
- Kursstart 3/9

Sveriges mest prisvärda
CD, CD-ROM, DVD, Vinyl
NYA SUPERLAGA PRISER
AUDIOMIX
CD-pessning och mastering
DVD, CD-ROM pessning
Vinylskivor & omslag
Snabba & säkra leveranser
Nytorgsgatan 15 B, 891 34 Örnsköldsvik.
Tel: 0660-136 13
E-mail: audiomix@comhem.se
www.audiomix.se
Väletablerad på marknaden sedan 1989

FÖR ANNONSERING
I GALLERIAN, KONTAKTA:

CAMILLA HANSEN
E-POST:
CAMILLA@HANSENFORLAG.SE
TELEFON:
031-775 65 40

Scott Gorham -Thin Lizzy| Dregen
Fredrik Thordendal | Kalle Moraeus
Chrissie Hynde | Moneybrother | Hagström
Claes Yngström | Ibanez | Ran | Mayones
Conklin Guitars USA | .strandberg*
www.lundgren.se
Lundgren
guitar pickups

**Boken
om liveljud**

LIVELJUD

London 12a Kit
6.995:- inkl. moms
**Rätta till akustiken
i ditt studiorum!**

PRIMACOUSTIC®
www.arva.se

MER FÖR PENGARNA MED MM-APPEN

Till dig som prenumererar
på Musikermagasinet.

Med MM-appen får du
tillgång till alla nummer av
Musikermagasinet, från
nummer tolv 2010 fram till nu,
helt utan extra kostnad.

Ladda hem appen från
AppStore eller Google Play.

Du hittar också MM på de
digitala prenumerations-
tjänsterna Readly, Ztory och
Paperton.

Readly

ZTORY

PAPERION

Available on the
 App Store

**ANDROID APP ON
Google play**

PROPHON

AUDIO & TEKNIK AB

Din partner inom installation,
A/V, PA och event, sedan 1985

KOMPLETTA LJUDSYSTEM

- Installation • Portabelt • Konsert • BIO
- Högtalare • Förstärkare • Processorer

19" RACKTILLBEHÖR

- Rackskåp • Paneler • Ström • Hyllor
- Förvaring • Skrivbord • Belysning

SCENTILLBEHÖR

- Kravallstaket • Trosslyftar • Scenpodier
- Line array lyftar • Tross • Tillbehör

KABLAR, KONTAKTER, STRÖM

- Multikabel • Digitalkabel • DMX-kabel
- 19" PDU • Backlineström • Elcentraler
- Multidon • Högtalarkabel • Strömkabel

HÖGTALARELEMENT

- 3"-21"element • Drivers • Waveguides
- Horn • Service • Omkoningar • Membran

INSTALLATIONSTILLBEHÖR

- Projektorfästen • Stativ • Förstärkare
- LCD stativ • 100V system • IP Audio
- Mixerförstärkare • Processorer • Case
- Lineboxar • Signaldistribution • Beslag

Kontakta oss för mer info
eller ansök om konto
Telefon: 08-92 86 00
Mail: info@prophon.se
Web: www.prophon.se

STORT TEST

STEINBERG CUBASE 10

För nästan 30 år sedan släppte Steinberg den första versionen av Cubase. Och efter flera namnbyten gick man äntligen tillbaka till bara Cubase, nu med versionsnummer 10 bakom. MM tar en noggrann titt på det senaste givet från Steinberg.

REPORTAGE

BRIAN MAY

TOONTRACK-FEST PÅ NAMM 2019

ÖVRIGA TESTER

STEINBERG GROOV AGENT 4 SENNHEISER MOMENTUM WIRELESS SONARWORKS REFERENCE 4

contact

bliss

VINTAGE

bliss

energy

What do your **DREAMS** SOUND like?

Varje Dream-cymbal är handgjord och handhamrad - mödosamt skapad av eld, metall och 2000-årigt hantverkskunnande, till individuella mästerverk!

Testa Dream här:

Nya Musik Jönköping
Östmans Musik Örnsköldsvik
Musikalen Halmstad
Musikcenter Borlänge
Musikanten Skellefteå
Musik Utan Gränser Göteborg
Halmén Musik Helsingborg
Janssons Musik Uddevalla
Musikanten Umeå

Dream Cymbaler och Gongs
distribueras i Scandinavien av

FITZPATRICK

www.fitzpatrick.se
www.dreamcymbals.com
info@fitzpatrick.se

energy
20" CRASH/RIDE

NYA DZR-SERIEN LEVERERAR **MISSION: LJUD.**

I somras samlades över 2000 personer på Preikestolen ovanför Lysefjorden i Norge för att uppleva premiären av Mission Impossible - Fallout, med Tom Cruise i huvudroll. Kanske världens häftigaste filmpremiär i en hänförande miljö.

Ett stort problem var dock ... – Hur man levererar högkvalitativt ljud till 2000 personer på ett berg, 600 meter över havet?

På grund av den otillgängliga terrängen blev Yamahas ljud, projektorer och en Aircree med en storlek på 12x6 meter lyft till en klippavsats 200 meter ovanför Preikestolen med en helikopter. 13 resor upp och 13 resor ner.

Det viktigaste kravet på utomhusfilm ljud är talskärpa och bastryck. Basen är ännu viktigare för actionfilmer, eftersom du verkligen vill känna effekter som explosioner. Trots utmaningarna att leverera detta från ett system som sitter på ett solid berg utomhus, gav Yamahas nya DZR315 full-range och DXS18-basbashögtalare den nödvändiga kraften och kvaliteten som filmen förtjänar.

FAKTA OM LJUDINSTALLATION: 6 x DZR315 + 7 x DXS18-XLF.